

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА**

ПРИЈЕДЛОГ

**РЕВИДИРАНА СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ МОДРИЧА
2023-2026.**

Фебруар, 2023. године

САДРЖАЈ

УВОД	4
ПРИСТУП ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА	4
II СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА.....	5
2. Анализа ситуације	5
2.1. Географске карактеристике и кључне историјске чињенице	5
2.2. Демографске карактеристике и кретања	7
2.2.1. Број становника и природни прираштај.....	7
2.2.2. Структура становништва	8
2.2.3. Просторни распоред становништва и густина насељености.....	9
2.3. Преглед стања и кретања у локалној економији	11
2.3.1. Основни економски показатељи	11
2.3.2. Број и структура предузећа	11
2.3.3. Индустијске зоне	14
2.3.4. Спољнотрговинска размјена	15
2.3.5. Просјечне плате	15
2.3.6. Туризам	16
2.3.7. Пољопривреда и шумарство	19
2.4. Преглед стања и кретања на тржишту рада	22
2.5. Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја	23
2.5.1. Образовање	23
2.5.2. Култура	28
2.5.3. Спорт.....	29
2.5.4. Здравство	31
2.5.5. Социјална заштита.....	32
2.5.6. Рањиве групе	33
2.5.7. Цивилно друштво	35
2.5.8. Цивилна заштита и безбједност грађана	35
2.6. Стање јавне инфраструктуре и јавних услуга.....	38
2.6.1. Стање саобраћајне инфраструктуре	38
2.6.2. Стање комуналне инфраструктуре	39
2.6.3. Управљање отпадом	41
2.7. Стање животне средине	43
2.7.1. Ваздух	43
2.7.2. Водни ресурси	45
2.7.3. Земљиште	46
2.7.4. Шуме.....	47
2.7.5. Биолошка разноликост	47
2.7.6. Зелене површине	47

2.7.7. Мјере за унапређење енергетске ефикасности	48
2.8. Локална самоуправа	49
2.9. Анализа буџета	50
2.10. SWOT АНАЛИЗА И СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ	53
2.11. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА	58
3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ СА ИНДИКАТОРИМА	61
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1.....	61
Приоритет 1.1. С индикаторима и мјерама	61
Приоритет 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије	62
Приоритет 1.3. Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника	64
Приоритет 1.4. Унапређење и развој туристичких потенцијала	65
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2.....	67
Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга	67
Приоритет 2.2. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026.	68
Приоритет 2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026. године	70
Приоритет 2.4. Побољшање понуде образовних програма и културних и спортских садржаја	71
Приоритет 2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите	73
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3.....	74
Приоритет 3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини	74
Приоритет 3.2. Кориштење обновљивих извора енергије	75
4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ	77
5. ОПИС УНУТРАШЊЕ И МЕЋУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА	80
6. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН	83
7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА	87
8. ПРИЛОЗИ СТРАТЕШКОМ ДОКУМЕНТУ	89
8.1. Сажети преглед стратешких циљева, приоритета и мјера у стратешком документу	89
8.2. Детаљан преглед мјера	98

I УВОД

Ревидирана Стратегија развоја 2023–2026. године (у даљем тексту Стратегија) је кључни стратешко-плански документ општине Модрича, који треба да подстиче будући раст и развој заједнице.

Ревизија Стратегије је израђена у складу са одредбама Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској¹, Уредбе о стратешким документима Републике Српске² и другим стратешким документима. Цјелокупна заједница општине Модрича је учествовала у процесу израде Стратегије вођена увјерењем да стратешко планирање представља кључни инструмент за проактивно и одговорно управљање локалним развојем.

Стратегија развоја обухвата друштвену и економску сферу, али и аспекте заштите и побољшања животне средине и просторног уређења. Израђена је као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и као одговор на изазове будућег развоја Општине и свеукупног живота у њему. Као таква, Стратегија интегрисаног развоја је у складу са развојним стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, али и са другим секторским стратегијама и законским оквиром на државном и ентитетском нивоу. Такође, Стратегија је усклађена са процесом европских интеграција и Глобалним циљевима одрживог развоја (*енг. Sustainable Development Goals - SDG*) дефинисаним у нацрту Оквир за циљеве одрживог развоја (*енг. Agenda 2030*) Босне и Херцеговине.

Ревидирана Стратегија развоја општине Модрича за период 2023-2026. године израђена је од стране радних тијела која је именовао начелник, уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора. Подршку тиму дао је Центар за промоцију европских вриједности „Еуроплус“, Добој.

Код израде Стратегије развоја посебно се водило рачуна о остваривању хоризонталне интерсекторске усклађености, те вертикалне усклађености Стратегије са стратегијама и плановима на другим нивоима. Додатан значај је дат подстицању партнерстава свих битних актера на локалном нивоу, укључивању свих осјетљивих група, могућим иницијативама међуопштинске сарадње, привлачењу инвестиција из дијаспоре, те аспекту енергетске ефикасности.

Предуслов за квалитетну и правовремену имплементацију Стратегије јесте препознавање њеног значаја од стране свеукупне локалне заједнице и виших нивоа власти, али и успостава Стратегијом предвиђених механизма за њено спровођење, извјештавање, допуњавање и свеукупну операционализацију, а што је задатак који општини Модрича, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

ПРИСТУП ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

Водећи принципи на којима се заснива Стратегија развоја општине Модрича су одрживост и социјална укљученост. Одрживост као принцип интегрише економски и аспект животне средине, док принцип социјалне укључености подразумијева једнаке шансе за све и правичност у смислу идентификовања потреба и интереса маргинализованих и социјално искључених група становништва. Надаље, Стратегију развоја карактеришу интеграција (што значи да су економски, друштвени и аспект заштите животне средине посматрани као неодвојиви дијелови једне цјелине) и партиципација (сви заинтересовани актери су ангажовани и допринијели су изради Стратегије).

Полазна тачка за ревизију Стратегије развоја општине Модрича је била анализа постојећих стратешких докумената, како на локалном тако и на нивоу Републике Српске, као и степен њихове

¹Службени гласник Републике Српске, бр. 63/21.

²Службени гласник Републике Српске, бр. 94/21.

реализације, затим анализа свих конкурентних предности, недостатака, као и пријетњи и могућности из непосредног окружења. Приступило се и утврђивању капацитета и степена развијености људских ресурса неопходних за израду и имплементацију стратегије. Комплетна ситуациона анализа је објединила налазе релевантних квантитативних и квалитативних података из примарних и секундарних извора.

Најважнији сегмент Стратегије представља њен стратешки дио, односно, стратешка платформа, која обухвата социо-економску анализу, са освртом на стање и усклађеност са Просторним планом Републике Српске и просторно-планским актима јединица локалне самоуправе, стратешке фокусе, визију развоја и стратешке циљеве развоја. Како би се омогућила дјелотворна имплементација Стратегије, подразумијева се потпуна усклађеност финансијског оквира Стратегије са општинским буџетом.

II СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

2. Анализа ситуације

2.1. Географске карактеристике и кључне историјске чињенице

Општина Модрича налази се на сјеверу Републике Српске и Босне и Херцеговине, у центру Посавине. Заузима површину од 363 квадратна километра. Важан је значај и вриједност овог краја као комуникационог раскршћа, пошто се овдје сучељавају и сусрећу два велика европска простора. Ту се, од великог европског путног правца долином ријеке Саве, одваја пут што долином ријеке Босне води до Јадранског мора, односно до подручја Средоземља. Због тога ово шире подручје, коме припада и општина Модрича, има јединствене повољности, какве немају друга подручја Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Подручје општине Модрича распрострањено је на три географска подручја захватајући по мањи дио свакога од њих:

- Дио Посавине са дијелом долине ријеке Босне,
- Подручје масива планине Вучијак на лијевој обали ријеке Босне,
- Подручје масива планине Требаве на десној страни ријеке Босне.

Слика 1. Положај општине Модрича
(извор: ОУ Модрича, 2021. година)

Од Бања Луке, политичког, административног, финансијског, универзитетског и културног центра Републике Српске, општина Модрича је удаљена 145 километара, а од главног града БиХ, Сарајева, је удаљена 210 километара. Добро развијене саобраћајне комуникације повезују општину Модрича са Љубљаном, Загребом, хрватским и црногорским приморјем, те Србијом. Општину Модрича повезују двије жељезничке линије: Сарајево-Добој-Модрича-Осијек-Будимпешта и Бања Лука-Добој-Модрича-Винковци-Београд.

Територија Модриче обухвата укупно 24 мјесне заједнице, 5 градских (Модрича I, Модрича II, Модрича III, Модрича IV, Модрича V), 2 приградске (Добриња, Таревци) и 17 сеоских (Бабешница, Борово Поље, Ботајица, Врањак, Врањак 1, Гаревац, Дуго Поље, Кладари Горњи, Доњи Кладари, Копривна, Копривнска Требава, Крчевљани, Милошевац, Ријечани, Скугрић, Толиса и Чардак). Према подацима Пописа 2013. године, свега 36% становништва насељава урбане дијелове општине док 64% њих живи у руралним крајевима.

Општина Модрича изразито је богата плодном земљом и малим водотоцима. Рељеф општине састоји се од висије Вучијак (367 м) и Требаве (644 м), од долине ријеке Босне (106-103 м) и посавске равнице (91-90 м надморске висине). Припада појасу умјерено континенталне климе са средњом годишњом температуром око 12,5° С и количином падавина од 850 литара по метру квадратном. У току године има око 80 ведрих, 170 облачних и остало промјенљивих дана.

Први писани документ о Модричи из 13. вијека је повеља мађарског краља Беле IV у којој се Модрича помиње као врело: "...*fons Modricha, ubi cadit in Boznam*", али све указује на то да се радило о мањем воденом току који се улијевао у ријеку Босну.

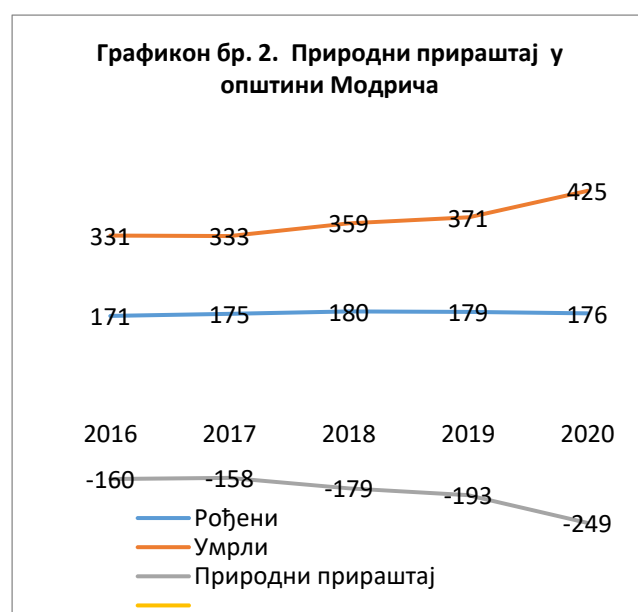
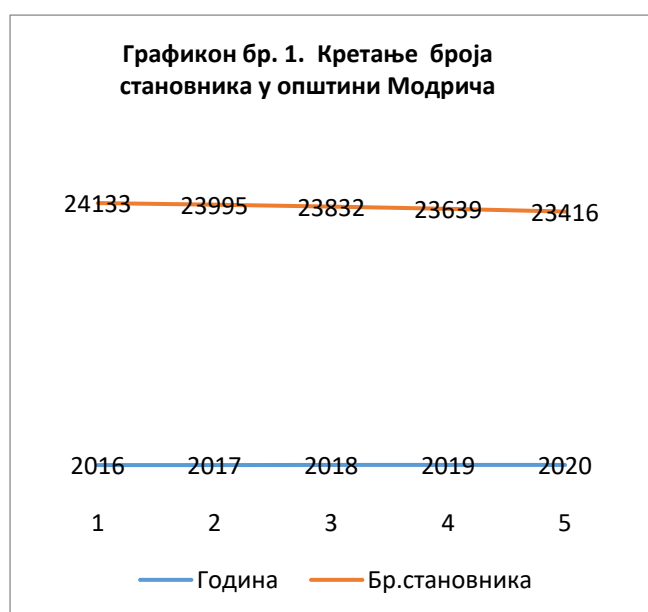
По предањима, Модрича је име добила према ријечици чија је вода била модра, планинска. Претпоставља се да се ради о ријечици Дуса. Према другим казивањима, подручје носи име старе словенске ознаке за плаву боју неба и даљина, што се на хоризонту више назиру него виде-модрина /модрича. Постоје археолошки докази о присуству човјека на просторима данашње модричке општине још у палеолиту – старијем каменом добу. О томе свједоче трагови откривени на локацији Градина у селу Дугом Пољу изнад долине Босне.

2.2. Демографске карактеристике и кретања³

2.2.1. Број становника и природни прираштај

Према званичном и објављеном попису Агенције за статистику Босне и Херцеговине из 2013. године на територији општине Модрича живи укупно 25.720 становника, што представља 2,1% од пописаног становништва Републике Српске. Према попису становништва из 1991. године, Општина је имала 35.413 становника, односно 27% више становника. Разлози смањења становника су миграције становништва у ратним и послератним годинама, те расељавање изван граница БиХ.

Према тренутним подацима Републичког завода за статистику Републике Српске,⁴ у 2020. години у општини Модрича живјело је 23.416 становника. Према анализи података, евидентан је стални пад број становника. Разлози смањења становника су расељавање изван граница БиХ, одлазак у веће градове, одлазак из Босне и Херцеговине.

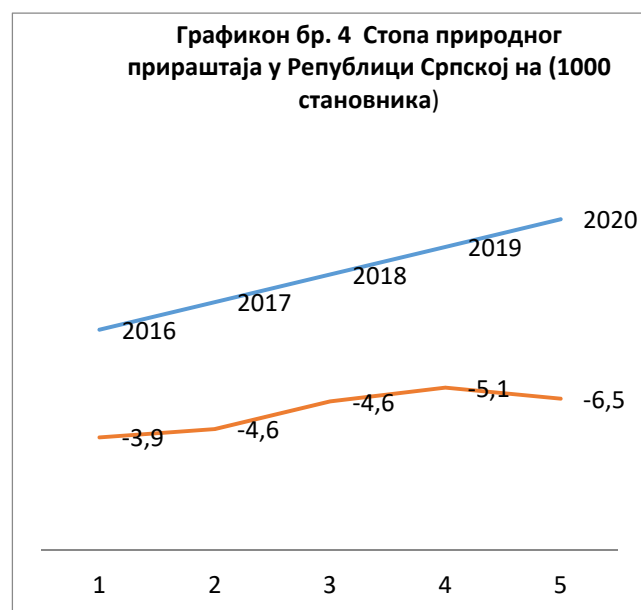
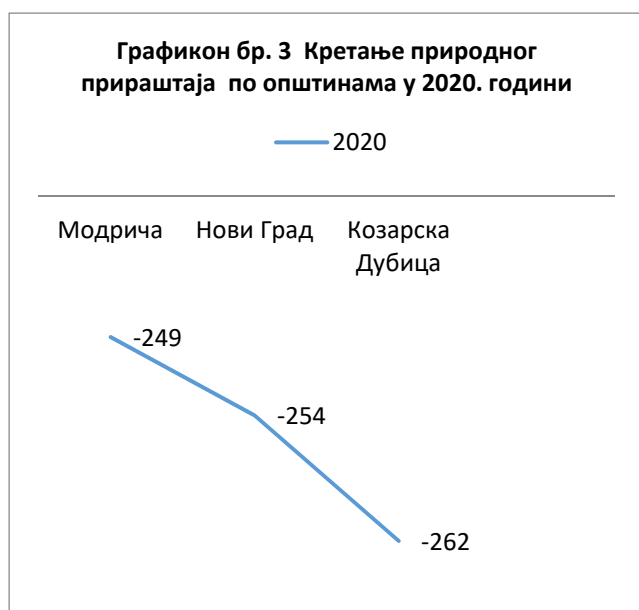

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021. година

Континуитет пада природног прираштаја указује на све већи број умрлих лица у односу на рођене. Основни разлози негативне популационе политике, односно пада наталитета у општини Модрича, па и на нивоу Републике Српске су посљедица незапослености, политичких криза, а на смањење броја рођених посебно утиче емиграција младог репродуктивног становништва, помјерање границе за ступање у брак и одгајање рађања усљед лоше економске ситуације. У 2020. години је 249 лица више умрло, него рођено у општини Модрича.

³ За анализу укупног броја становника и структуру користе се искључиво подаци које је доставила Општинска управа Модрича (Социоекономска анализа, 2021. година). Како званични резултати још увијек нису признати од стране Народне скупштине Републике Српске, за потребе праћења трендова и усљед недостатка одређених података, а ради упоредивости, користе се статистички подаци **Републичког завода за статистику РС и објављеног Статистичког годишњака 2020. године**

⁴ Подаци Републичког Завода за статистику Републике Српске, 2021. године.

Извор: Завод за статистику Републике Српске, 2021. година

Упоредном анализом установљена је мања стопа природног прираштаја у Модричи, него у општинама Козарска Дубица и Нови Град. Стопа природног прираштаја у Републици Српској је у паду. Наиме, у односу на 2016. годину, анализа указује на - 4518 лица, док у 2020. години је - 7421 лице.

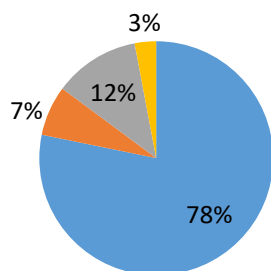
2.2.2. Структура становништва

Са становишта старосне структуре, према процјени Републичког завода за статистику Републике Српске у 2020. години, на територији општине Модрича најбројнији су становници између 15-64 године старости, односно чине 66% становништа општине Модрича. Тај број истовремено представља и укупно радно способно становништво. 22% становника припада категорији старих, а 12% чине млади испод 15 година старости. Полна структура у општини Модрича је готово изједначена, односно 51% становника чини женска популација, а 49% мушка популација.

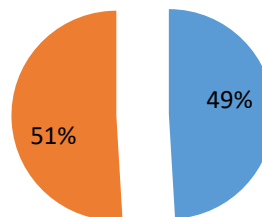
Графикон бр. 5 Структура становништа према етничкој припадности у општини Модрича

■ Срби ■ Хрвати ■ Бошњаци ■ Остали

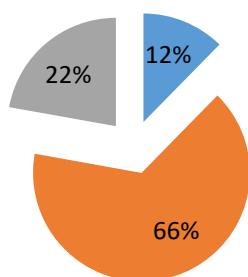
Графикон бр. 6 Полна структура у општини Модрича у 2020. години

■ Мушко ■ Женско

Графикон бр. 7 Старосна структура у општини Модрича у 2020. години

■ 0-14 ■ 15-64 ■ 65 и више

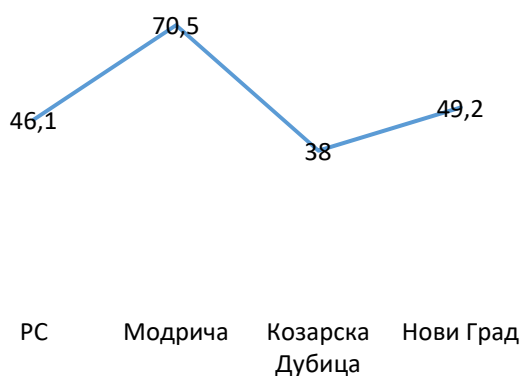
Са становништа етничке структуре, званични резултати пописа 2013. године показују да територију општине Модрича у највећем броју насељавају Срби (79%), затим Бошњаци (12%), Хрвати (7%) и мали проценат осталих нација, свега 3% (Графикон бр. 7).

Извор: ОУ, Социоекономска анализа, 2021.године

2.2.3. Просторни распоред становништва и густина насељености

Територија Модриче обухвата укупно 24 мјесне заједнице, 5 градских (Модрича I, Модрича II, Модрича III, Модрича IV, Модрича V), 2 приградске (Добриња, Таревци) и 17 сеоских (Бабешница, Борово Поље, Ботајица, Врањак, Врањак 1, Гаревац, Дуго Поље, Кладари Горњи, Доњи Кладари, Копривна, Копривнска Требава, Крчевљани, Милошевац, Ријечани, Скугрић, Толиса и Чардак).

Графикон бр. 8 Поређење густине насељености по општинама и на нивоу РС

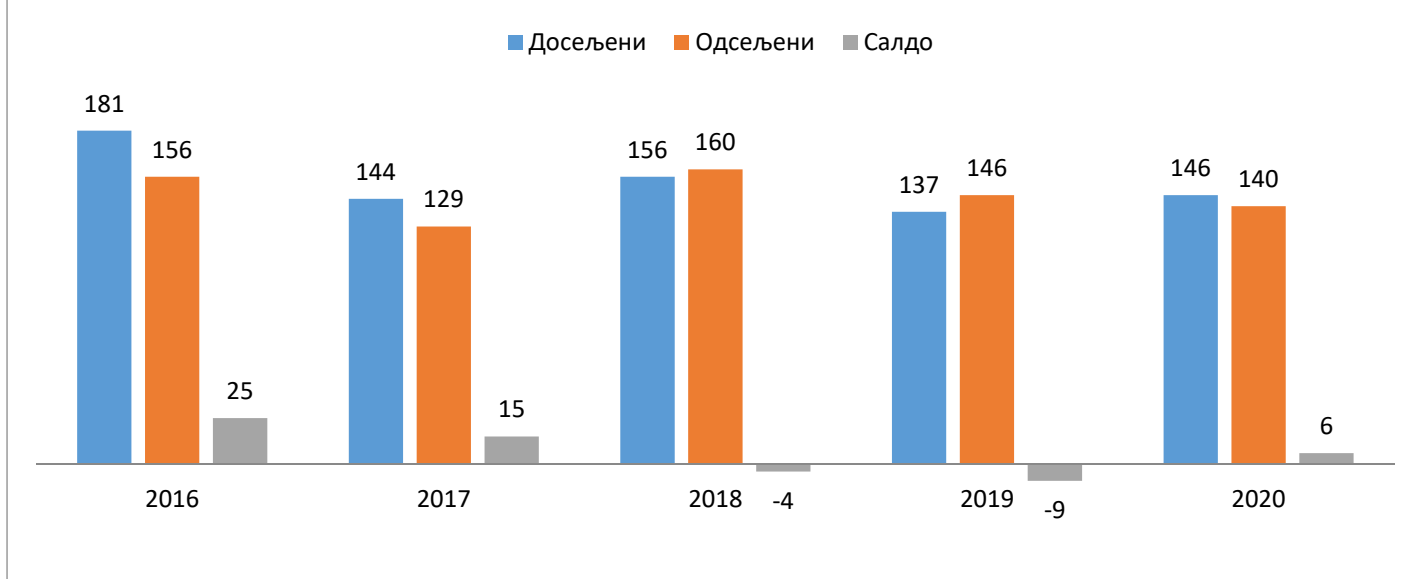
Графикон бр. 8 даје преглед густине насељености у Републици Српској, општинама Козарска Дубица, Нови Град и општини Модрича. Густина насељености на територији општине Модрича је 70,5 по километру квадратном, док је густина насељености на нивоу Републике Српске 46,1 становника по километру квадратном.

Можемо закључити да је општина Модрича, у поређењу са другим општинама и на нивоу Републике Српске, једна од гушће насељених.

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске, 2021. године

2.2.4. Миграције становништва

Графикон бр. 9 Миграције становништва у општини Модрича

Извор: ОУ Модрича, Социекономска анализа, 2021.године

Преглед миграционих кретања становништва у општини Модрича указује на промјене и позитиван миграциони салдо за период 2016-2017. година, односно већи број досељених лица у односу на оне који су напустили општину, док у 2018. и 2019. години имамо негативан салдо, у 2020. години имамо незнатан позитиван салдо. Разлози за миграцију су бројни, од образовања и запошљавања до потраге за бољим квалитетом живота. Треба напоменути да се исељавају махом радно способни грађани, што се у коначници огледа и у смањењу способне радне снаге на територији општине. У прилог овим подацима иде и чињеница да већина радно способне популације због отворености тржишта рада Европске уније и лоше економске ситуације одлази у земље чланице ЕУ на привремени рад или за стално. Основни разлог овом малом броју регистрованих особа које су напустиле општину лежи у чињеници да у Босни и Херцеговини не постоји законска обавеза одјаве

пребивалишта, тако да значајан број оних који напуштају Босну и Херцеговину због запослења, студирања или неких других разлога не одјављују своје пребивалиште.

Подаци Завода за статистику Републике Српске из 2020. године, указују да постоји тренд пада броја становника у општини Модрича, као и негативан природни прираштај, што треба бити показатељ мјера и пројеката у општини Модрича. **Мјерама популационе политике и другим мјерама требало би наставити стимулирати демографски раст (негативан природни прираштај последњих година).**

2.3. Преглед стања и кретања у локалној економији

2.3.1. Основни економски показатељи

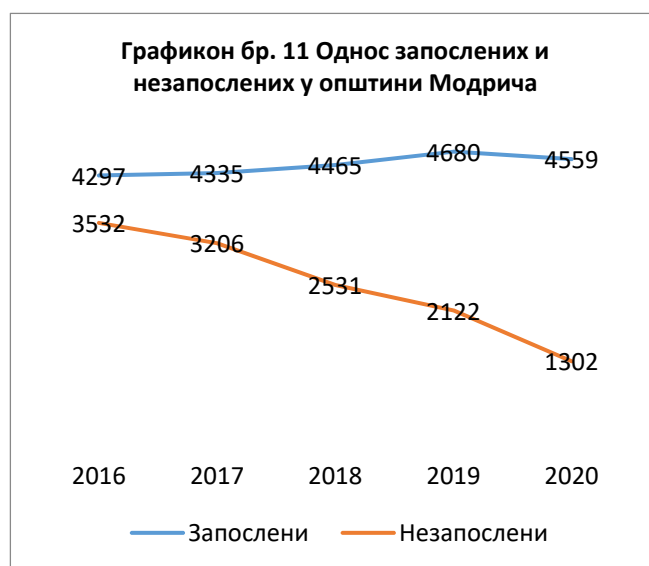
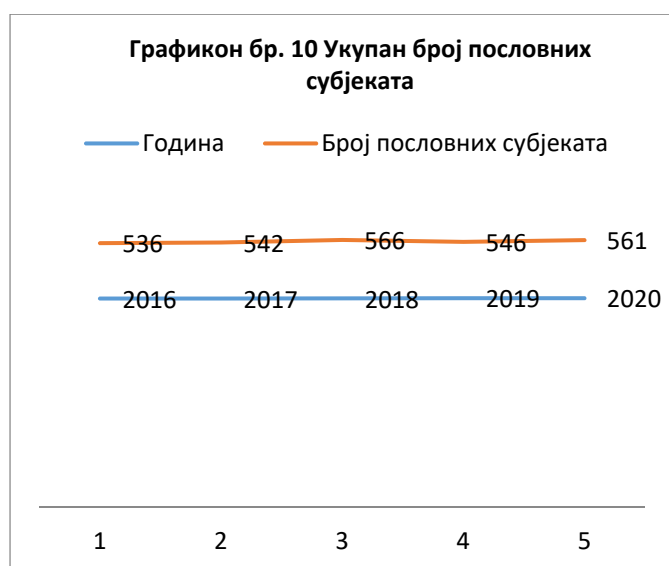
Општина Модрича изразито је богата плодном земљом и малим водотоцима, а са друге стране, Модрича је и град са значајном индустријском традицијом. У Модричи су развијене гране индустрије, као што су обућарска, текстилна, хемијска, дрвна, производња хране, пића и друге.

Сектор текстила, коже и обуће такође има дугу традицију и обучену и конкурентну радну снагу. Обућарска индустрија је значајан носилац запошљавања у општини Модрича. У Модричи постоји неколико предузећа која се баве производњом обуће, а нека од њих већ сарађују са страним компанијама попут „Комо“ а.д. и „Thema“ д.о.о. кроз „LOHN“ послове (са компанијама „RELAXSCHOE“ из Италије и „THINK SCHUHWERK“ из Аустрије).

Осим индустрије, општина Модрича се у великој мјери ослања на развој пољопривреде. Скоро двије трећине земљишта (62%) на простору општине Модрича чини пољопривредно обрадиво земљиште, а учешће ораница са повољним бонитетом земљишта добра је претпоставка за развој ратарске производње.

2.3.2. Број и структура предузећа

У општини Модрича забиљежен је тренд сталног повећања броја привредних субјеката (укључујући и предузетнике).

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Графикон бр. 10 показује кретање пословних субјеката у општини Модрича, те тренд раста истих. Број пословних субјеката у општини Модрича у 2020. години износио је 561, што је пораст од 4,4% у односу на 2016. годину. Упоредна анализа, у складу са тим, показује и смањење броја незапослених лица. Број незапослених у 2020. години је за мањи за чак 171% у односу на 2016. годину. Међутим, мора се имати у виду да тај раст није довољан и не омогућава запошљавање теже запошљивих лица, посебно лица старости између 50-55 година.

На подручју општине Модрича према статистичким подацима на крају 2020. године регистровано је укупно 561 правно лице, док је на подручју општине регистровано 398 предузетника. У структури правних лица доминира област трговине на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала са 30% учешћа у укупном броју правних лица, са 6,2 % саобраћај и складиштење, умјетност забава и рекреација са 8,9%, док 18,3% чине остале услужне дјелатности, итд. У структури предузетника регистрованих на подручју општине, доминира област трговине која чини 36% укупног броја регистрованих предузетника, прерађивачка индустрија са 12%, дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживање хране, хотелијерство и угоститељство са 16%, саобраћај и складиштење са 8,2, док остале услужне дјелатности чине 14 %, итд.

Табела бр 1: Број и структура правних лица

Врста дјелатности	Број регистрованих правних лица				
	2016	2017	2018	2019	2020
Пољопривреда, шумарство и риболов	21	21	21	20	20
Вађење руда и камена	2	2	2	1	1
Перађивачка индустрија	71	71	73	70	72
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом ...	4	4	4	4	4
Снабдијевање водом; Канализација, управљање отпадом ...	5	5	5	5	5
Грађевинарство	38	38	41	35	35
Трговина на велико и мало, поправка мот. воз.	171	172	177	167	170
Саобраћај и складиштење	37	37	37	35	35
Дјелатност пружања смјештаја, припреме и послуживања храном; Хотелијерство и угоститељство	8	8	10	10	11
Информације и комуникације	5	5	5	4	4
Финансијске дјелатности и дјел. осигурања	0	0	0	-	-
Пословање некретнинама	2	2	2	2	2
Стручне, научне и техничке дјелатности	12	12	13	13	13
Административне и помоћне услужне дјелатности	5	5	5	4	4
Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	5	5	5	5	5
Образовање	6	6	7	7	7
Дјелатност здравствене заштите и социјалног рада	15	15	17	19	20

Умјетност, забава и рекреација	43	44	46	47	50
Остале услужне дјелатности	86	90	96	98	103
Дјелатности домаћинства као послодаваца....	0	0	0	-	-
Дјелатност екстериторијалних организација и органа	0	0	0	-	-
Укупно	536	542	566	546	561

Извор: Подаци општинске управе Модрича

Структура и класификација предузећа према броју запослених упућује на велику уситњеност пословних субјеката, уз веома скромно учешће већих привредних субјеката, који имају радне и техничке капацитете за организовање значајније производње.

Табела бр.2 Број регистрованих предузетника у општини Модрича

Сектори дјелатности	2016	2017	2018	2019	2020
Пољопривреда, шумарство и риболов	5	2	3	3	2
Вађење руда и камена	-	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија	29	30	32	43	48
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	-	-	-	-	-
Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	1	1	1	1	1
Грађевинарство	8	7	8	8	10
Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	147	150	144	154	144
Саобраћај и складиштење	35	37	31	30	33
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	63	66	67	61	66
Информације и комуникације	3	-	-	-	3
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	2	3	3	3	3
Пословање некретнинама	2	2	3	1	1
Стручне, научне и техничке дјелатности	18	19	18	19	19
Административне и помоћне услужне дјелатности	1	1	1	1	2
Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	-	-	-	-	-
Образовање	4	5	6	6	7
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	-	-	-	-	-
Умјетност, забава и рекреација	-	1	1	3	3
Остале услужне дјелатности	52	51	56	55	56

Дјелатности домаћинства као послодаваца; дјелатности домаћинства која производе различиту робу и обављају различите услуге за сопствену употребу	-	-	-	-	-
Дјелатности екстериторијалних организација и органа	-	-	-	-	-
Укупно	370	375	374	388	398

Извор: Општинска управа Модрича

Структура запослених по гранама дјелатности указује да услужни сектор преовлађује и запошљава око 30%.

2.3.3. Индустријске зоне

Просторна цјелина која је обухваћена изградом Регулационог плана дефинисана је Одлуком о изradi Плана, а односи се на простор између ријеке Босне и жељезничке пруге од ријеке Дусе на западу до насеља Гаревац на истоку. Предузетничка зона се налази на раскршћу магистралних путева М17 (Добој–Модрича–Шамац) и М14.1 (Оџак–Модрича–Градачац), а у контактної зони, сјеверно од поменутог Плана, планирана је изградња трасе аутопута и гасовода.

Обухват Плана са јужне стране је оивичен жељезничком пругом, те су појединим пословним комплексима већ прикључени индустријски колосјеци, а у централном простору зоне егзистира жељезничка станица. Предузетничка зона пружа се сјеверним дијелом урбаног подручја Модрича од насеља Добор, Таревци, централне зоне Модрича све до насеља Гаревац на истоку. Највећи дио земљишта у оквиру обухвата Плана је у приватном власништву. Могућности парцелације су различите. У изграђеним дијеловима предметног обухвата могућности нове парцелације и побољшања постојеће матрице су изразито лоше, док се површине у дијелу неизграђеног земљишта могу адекватно парцелисати за потребе нове изградње и подизања стандарда урбанитета на подручју обухвата Плана. Такође, Планом је обухваћена и површина са јужне стране пруге (к.ч. бр. 1328, 1329 и 1330 к.о. Модрича) као и простор за уређење трансфер станице на лијевој обали ријеке Босна. Укупна површина просторног обухвата Плана износи 182,27 ха.

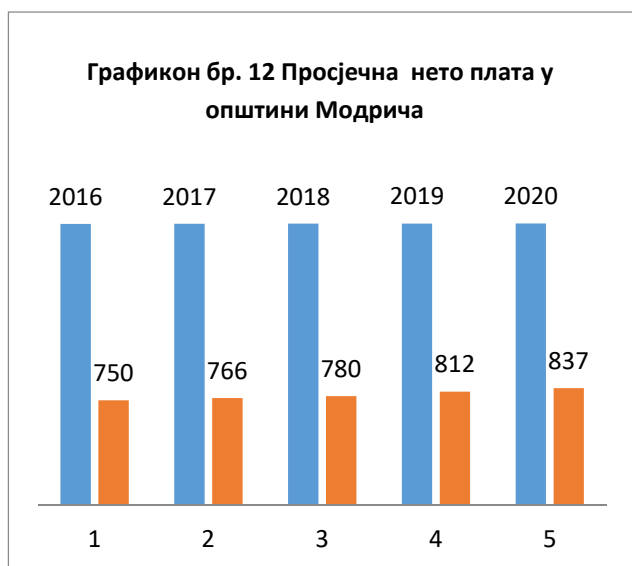
Извор: Општинска управа Модрича, Инвестициони сажетак

Привредни сектори са највећим потенцијалом за инвестирање су хемијска индустрија, пољопривреда, метална индустрија, индустрија текстила, коже и обуће, производња АЛУ, ПВЦ и дрвених профила.

2.3.4. Спољнотрговинска размјена

У погледу извоза, предузећа у општини Модрича су у 2020. години извезла робе у вриједности од 27.852.000 КМ, што је повећање за око 17% у односу на 2016.годину. Примјетан је тренд раста од 2016. године. Највећи извозници су „Пандуревић“ д.о.о. (5.311.000 КМ), „Дукла“ д.о.о. (4.622.000 КМ), „Алфа“ д.о.о. (3.308.000 КМ) и „Марквеј“ д.о.о. (2.094.000 КМ).

2.3.5. Просјечне плате

Од укупног броја становника, 4.680 чине запослени, односно 19%. Просјечна нето плата, у 2020. години у општини Модрича износила 837 КМ, што је на нивоу од 87% просјека у Републици Српској.

У посљедње двије године постоји благи тренд раста просјечне плате у општини Модрича, али је генерално говорећи тренд плате стабилан без превеликих осцилација.

У односу на 2016. годину уочен је раст просјечне нето плате за 11,6 %.

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021.године

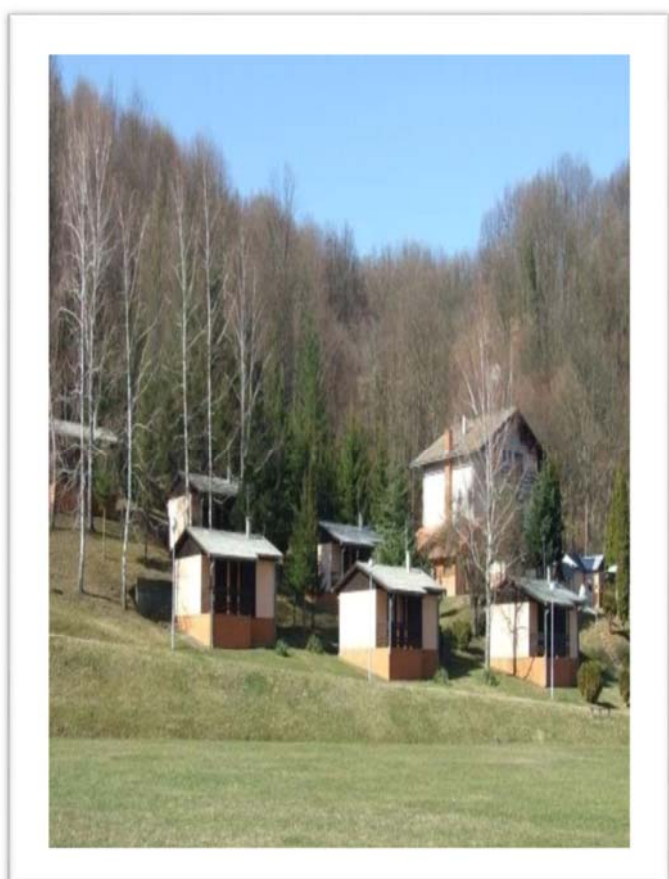
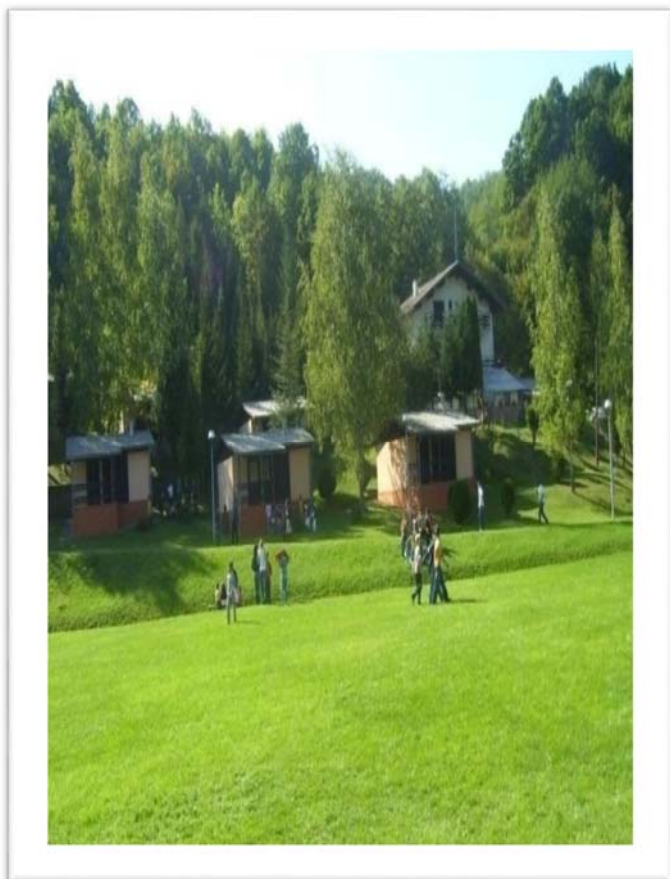

2.3.6. Туризам

Географски положај општине Модрича чини ово подручје вриједним природним наслеђем с обзиром да је ријеч о ријетком конгломерату планинских и равничарских цјелина. На подручју општине додирују се обронци балканских Динарида, планина Требава и Вучијак са Панонском низијом – Посавином, при чему се распон надморске висине креће од 90 до 664 метра.

Природне атракције

Један од најперспективних природних ресурса је **Дуга њива - излетиште и ваздушна бања на планини Требава**, која се протеже на надморској висини од 400 м до 644 м. Богата је бјелогоричним и црногоричним шумама, нетакнутим изворима питке воде, разноврсном флором и фауном са сталним ваздушним струјањима која представљају важан терморегулациони фактор због којег је ваздух увијек чист. Захваљујући богатој вегетацији која га оплемењује, ваздух овдје има дејство природног аеросола. Љети је излетиште погодно за камповање, излете, шетње, бициклизам, сакупљање љековитог биља, лов и риболов, док је у зимском периоду идеално за уживање у сњежним активностима.

*Извор: Општинска управа Модрича
Ријечани, општина Модрича*

Спортско-рекреативни центар „**Ријечани**“ представља важан потенцијал за развој туризма. Смјештен је на планини Требава, удаљен само 12 км од центра града. Добро је повезан асфалтним путевима са урбаним дјелом општине као и са осталим интересним подручјима планине. Поред асфалтних путева обилује шумским трасама погодним за шетње, бициклизам, трчање, адреналинске спортове као и многобројним природним видиковцима уједно повезујући овим стазама туристичке ресурсе са

три стране планине Требава. Такође овај центар је погодан за одржавање излета, разних тематских кампова, настава у природи за дјецу предшколских, основно школских и средњошколског узраста како са наше тако и са сусједних општина. Наведени фактори чини ову зону идеалну за развој примарног туристичког центра, који чини стратешку основу за умрежавање потенцијала подручја. Такође је важно истакнути и значај **планине Вучијак** која је пребогата јаким изворима питке воде, нетакнутим пејзажима, шумама и пропланцима међу којима се истиче локалитет познат под називом „Липа“ гдје се налазе црква и спомен обиљежје палим борцима из протеклог рата. Као природна атракција између ова два подручја битно је споменути потенцијал за развој спорта на води (сплаварење, кајак кану, *Padelboard* вожњи) тј. спуст коритом ријеке Босне.

На планини Вучијак у селу Ботајица се налази излетиште познато под називом „*Ботајичка ријека*“ којег карактеришу природни извори питке воде. Од природних атракција треба **поменути и ловне и риболовне потенцијале**.

На подручју ловне површине у износу од 29.432 хектара, које се протеже како на равничарским тако и на брдским предјелима, најзаступљеније врсте дивљачи су срна, зец, фазан, дивља свиња, дивља патка и, у равничарским ловиштима, препелица. Ловачким ресурсима управља Ловачко удружење „*Мајна*“, а за њихове потребе на располагању имају 2 ловачке куће те 7 ловачких колиба. Сваког прољећа, обично током априла или маја мјесеца, у Модричи се организује Регионално такмичење у гађању глинених голубова када се овдје окупе ловци и остали љубитељи ловачких прича и специјалитета са подручја добојске регије.

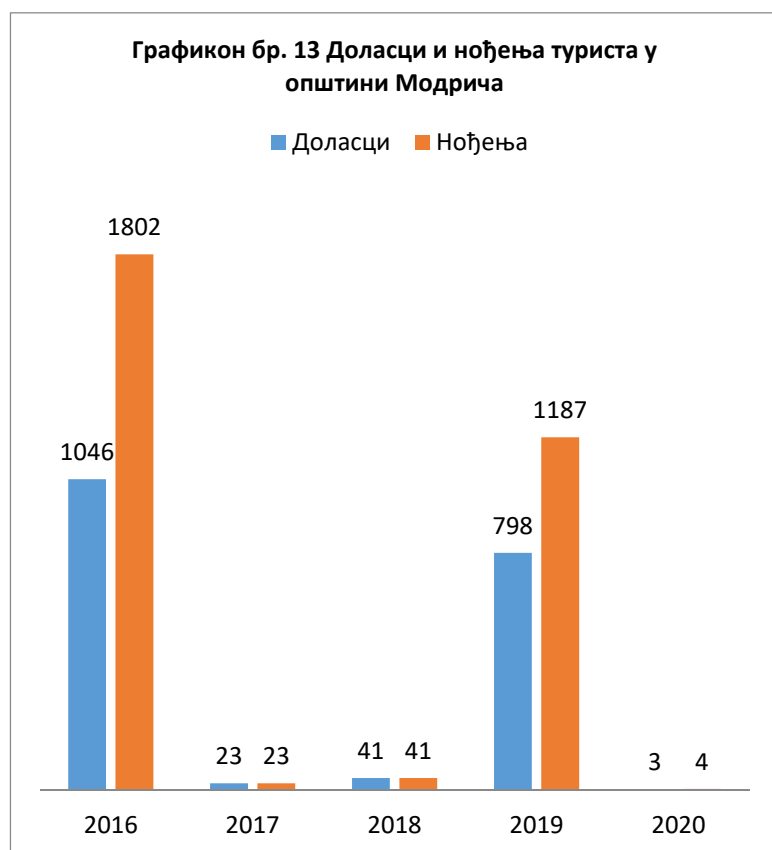
Културно-историјско наслеђе

На планини Требава у селу Бабешница на локалитету Ћелије налазе се трагови најстарије хришћанске цркве. Стари град Добор са својом Добор кулом представља симбол Модриче. Прекретницу у развоју туризма општине Модрича представља и проглашење цркве Светог Лазара и Светих српских новомученика на Дугој Њиви 2007. године у манастир, чиме је ово подручје постало један од религијских центара Републике Српске. На планини Требава, око 20 километара од Модриче, смјештен је манастир Дуга Њива. Поред цркве Лазарице, на мјесту порушеног манастира који датира из XIII вијека и који је задужбина краља Драгутина, 2007. године почела је обнова манастира. Манастир је посвећен Светом пророку Илији и гради се у грузијском стилу што је ријеткост на нашем простору. Градња самог манастира и звоника је при крају, док тек слиједи градња конака и уређење читавог комплекса.

Када се говори о муслиманском наслеђу, у граду постоји историјски објекат из 18. вијека који се у народу назива турбе, који је нарочито посјећен током Рамазана.

Извор: Општинска управа Модрича, Добор Кула

Извор: Општинска управа Модрича

Јавна установа Туристичка организација "Модрича" Модрича

(<http://www.tomodrica.com/>)

је основана од стране Скупштине општине Модрича, а званично је уписана у судски регистар у Основном суду у Добоју дана 8. априла 2008. године. Ова млада установа је основана у циљу давања доприноса свеукупном развоју привреде на подручју општине Модрича путем афирмације туристичке дјелатности чија је једна од главних дјелатности и заштита природних знаменитости на подручју ове локалне заједнице.

Туристички капацитети и доласци туриста

У општини Модрича примјетан је тренд пада броја домаћих и страних гостију у посљедњих пет година (Графикон 13). Током 2020. године у Модричи су дошла 3 регистрована туриста и остварена су четири ноћења. Битно је истаћи да 2020. година представља почетак пандемије COVID-19, (корона вирус), тако да су резултати анализе очекивани. Од смјештајних капацитета, према евиденцији у 2020. години у општини Модрича, постоје два хотела, два мотела и једно преноћиште. Недоступни су подаци о евиденцији ноћења.

Подаци за 2020. годину нису реферетни због пандемије COVID-19, (корона вирус), те их стога треба узети са резервом.

Табела бр.3 Туристички капацитети и број ноћења

Година	Домаћи	Страни	Укупно	Домаћи	Страни	Укупно
	Доласци			Ноћења		
2016	469	577	1046	685	1117	1802
2017	23	-	23	23	-	23
2018	41	-	41	41	-	41
2019	264	534	798	357	830	1187
2020	3	-	3	4	-	4

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа 2021. година

Анализа долазака и ноћења туриста (домаћих и страних) указује на значајан пад у 2017. и 2018. години, те пораст у 2019. години, док у 2020. години, због пандемије COVID-19, (корона вирус) и епидемиолошких мјера, број регистрованих туриста је незнатан.

2.3.7. Пољопривреда и шумарство

Општина Модрича је традиционално пољопривредни крај са погодном климом, квалитетним пољопривредним земљиштем, дугом традицијом у бављењу сточарством, ратарством, повртарством и воћарством. На подручју општине Модрича регистрована су 567 пољопривредна газдинстава.

Табела бр. 4 Ораничне површине према начину коришћења 2017–2020. година

Год.	Оранице и баште	Засијане површине					Расадници, цвијеће и украсно биље	Угари и необрађене оранице
		Укупно	Жита	Инд. биље	Поврће	Крмно биље		
2017	15709	12785	10020	42	1108	1615	0	2924
2018	15709	13403	10370	68	1109	1856	0	2279
2019	15709	13191	9965	76	1121	2000	0	2518
2020	15709	13215	9890	84	1210	2000	0	2494

Извор: Општинска управа Модрича

Од укупних пољопривредних површина од 21.322 хектар, под ораницама је 72,50%, воћњацима 10,25%, ливадама 5,62%, а под пашњацима 11,63% пољопривредних површина. У производној структури на ораницама у 2020. години превладавају жита са 75%, поврће 9%, крмно биље 15% и индустријско биље са 1% површине.

Табела бр. 5 Производња и принос ратарских култура у општини Модрича 2017-2020. година

Година	Пшеница		Кукуруз		Јечам		Кромпир	
	произ- водња, тона	принос по ха, тона	произ- водња, тона	принос по ха, тона	произ- водња, тона	принос по ха, тона	произ- водња, тона	принос по ха, тона
2017	7.680	4,8	35.325	4.5	2.255	4.1	1.989	3.9
2018	7.920	4.9	55.420	6.8	2.597	5.3	2.016	4.2
2019	7.038	4.6	59.625	7.5	2.142	5.1	2202.75	4.45
2020	7.050	5.0	64.370	8.2	2.600	5.03	2915	5,3

Извор: Општинска управа Модрича, Социо-економска анализа, 2021. године

У ратарској производњи највише су заступљена жита (кукуруз, пшеница, јечам) и крмно биље, а најмањи проценат заузима индустријско биље (дуван, соја). У Модричи је у 2020. години произведено 7.050 тона пшенице, 64.370 тона кукуруза, 2.600 тона јечма и 2.915 тона кромпира. Највећи дио производних зрна кукуруза и јечма заврши на газдинству за властиту употребу за исхрану стоке, док произведено зрно пшенице и дио кукуруза откупе откупљивачи МПИ "Модрича" Модрича и "Ђурић" д.о.о. Модрича.

Табела бр. 6 Производња и принос воћа у општини Модрича 2015-2019. година

Година	Јабукe		Крушке		Шљиве		Вишње	
	укупна произ- водња, тона	принос по стаблу, kg	укупна произ- водња, тона	принос по стаблу, kg	укупна произ- водња, тона	принос по стаблу, kg	укупна произ- водња, тона	принос по стаблу, kg
2015	543	15,6	93	5,7	1175	8,8	50	8,0
2016	588	16,8	308	11,0	2217	16,6	62	10,0
2017	277	14,0	128	10,0	704	5,0	74	12,0
2018	356	18,6	192	15,0	2344	18,0	93	15,0
2019	437	22,1	218	17,0	1042	7,4	56	9,0

Извор: Подаци Завода за статистику РС, 2021. године

Када је ријеч о воћу, током 2019. године највише је произведено шљива (1.042 тона), али уз пад приноса од скоро 2 пута у односу на претходну, 2018. годину. Од осталог воћа у Модричи се у значајнијој мјери још биљежи и принос јабука (437 тоне), крушака (218 тона) и вишања (56 тона). Постојећа хладњача капацитета 600 тона, са могућношћу проширења и доградње за још 300 тона, смјештена је у предузећу „Крушик“ д.о.о. Предузеће „Крушик“ узгаја крушке, јабуке и шљиве на површини од 20 ха и производи 11 врста воћних ракија и ликера у оквиру бренда „Монограм“.

Поред "Крушика" д.о.о. који има властите засаде на подручју општине Модрича налазе се још двије хладњаче у посједу ПЗ "Еко плод" и ОПЗ "Таревци" трокоморна капацитета 200 тона.

Поред хладњача, ови привредни субјекти располажу и погонима за сушење шљива и то капацитета 8т/24 сата.

ПЗ "Еко плод" Модрича и ОПЗ "Таревци" имају линију за прераду воћа и поврћа. ПЗ "Еко плод" је у 2021. години прерадила око 76 тона воћа и поврћа (пекмези, мармеладе, салата од краставаца, паприке, цвекле и кисели купус) под називом "Јабучик".

Укупна површина под шумама на територији општине Модрича износи 10.787 ha, од чега је 7.908 ha у приватном власништву. Просјечну дрвну масу у м³ чине 22.463 лишичара, док је 732 м³ четинара.

Током 2006. године, општина Модрича је субвенционисала камате на кредите за набавку квалитетно приплодних јуница. Од 200 купљених јуница, произвођачи су у свом стаду одгајали приплодни подмладак тако их данас има око 1.000 музних грла. Распоређени су у 20 фарми и то 10 фарми које броје 20 и више музних грла и 10 које имају 5-20 музних грла.

Развоју и стабилности мљекарског сектора допринијели су и откупљивачи односно уређен откуп. Присутни откупљивачи на нашем подручју су "Млијеко продукт" д.о.о. Козарска Дубица, "Инмер" д.о.о. Градачац и "Миг 99" д.о.о. Градачац.

Општина субвенционоше приплодни подмладак музних грла, што је још једна мјера која доприноси стабилности овог сектора. Поред мљекарског сектора, значајна је и производња товних грла што је још једна мјера која доприноси стабилности овог сектора. Наиме, око 50 произвођача утову 450 грла јунади/годишње односно 270 тона. Неуређено тржиште је препрека за развој овог сектора за који постоји велики интерес. Подстицајне мјере доприносе да су се издвојиле и производње квалитетно приплодних оваца, коза и крмача. На подручју општине постоје двије фарме коза, које имају преко 100 коза и 4 фарме оваца које имају стадо преко 100 оваца. Поред наведеног постоје двије фарме бројлера капацитета око 170.000 бројлера у турнусу.

Велики потенцијал у општини Модрича постоји у развоју пољопривреде, нарочито ратарства, повртарства и воћарства, како би се додатно искористили постојећи прерађивачки капацитети.

Због традиције индустријске производње постоје потенцијали за даљи развој индустријских сектора у општини Модрича. У **области металске индустрије** постоје могућности за улагање у капацитете за производњу дијелова за аутоиндустрију, кућанских апарата и разних врста металних дијелова, као и за сарадњу са домаћим произвођачима који би вршили производњу за иностране партнере. У металском сектору већ послују значајна предузећа која могу бити партнери за друге производне фирме из овог сектора. Код **индустрије текстила, коже и обуће** постоје могућности за успостављање партнерских односа између инвеститора и предузећа, гдје би домаћа предузећа вршила производњу, а инвеститори улагали у развој и пласман производа на инострана тржишта. Поред тога, постоји шанса за *brownfield* инвестиције у постојеће објекте и покретање текстилне производње за познате свјетске брендове.

Општина Модрича има Регулациони план који се односи на **индустријске или пословне зоне** које би могла да понуди потенцијалним инвеститорима. Постојеће локације које се нуде инвеститорима су у приватном власништву, па би требало радити на формализовању јавно-приватног партнерства и додатно оснажити капацитете Општине за привлачење страних директних инвестиција.

Туристички капацитети су недовољно искоришћени, а простор за унапређење туристичких потенцијала свакако постоји, имајући у виду да је тренутно просјечно задржавање домаћих и страних гостију у Модричи тек незнатно више од једног дана по госту.

Постоји потенцијал за развој ловног туризма, бициклистичког туризма, али је потребно дигитализовати и повећати капацитете Туристичке организације, те приближити туристима природна богатства и друге туристичке потенцијале општине Модрича.

Велики потенцијал у општини Модрича постоји у **развоју пољопривреде**, нарочито ратарства и јагодичастог и бобичастог воћа, као и воћа намијењеног производњи алкохолних пића. Постојеће капацитете дестилерије „Крушик“ треба додатно искористити у будућем периоду.

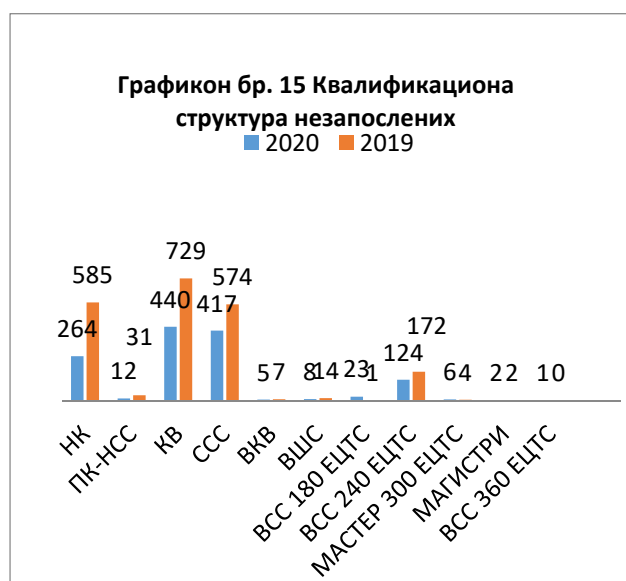

2.4. Преглед стања и кретања на тржишту рада

Иако је нагласак на развоју кључних производних дјелатности, у Модричи је највећи број запослених у предузетничким радњама (трговинске, угоститељске, занатске, занатско-трговинске), тако да Општина улаже напоре да и овим привредним субјектима пружи бројне административне олакшице у свакодневном пословању.

Извор: Општинска управа Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Када је ријеч о старосној структури незапослених на подручју општине Модрича (Графикон бр. 14), највећи број чине млади и старија лица пред пензијом. Примјетан је тренд пораста регистрованих незапослених у ове двије групе. Млади изразито тешко налазе запослење због ниске привредне активности и недовољног броја радних мјеста, док старије особе у раздобљу 50–60 година имају потешкоћа у налажењу посла због незаинтересованости послодаваца за оваквом врстом радне снаге. Потребно је развијати програме који нарочито третирају ове двије рањиве групе регистрованих незапослених лица, кроз активне мјере социјалне политике, како би се отклониле негативне посљедице велике незапослености ових група. У структури незапослених преовлађују лица старости између 50–55 година са 12%, у 2020. години, а у погледу стручне спреме КВ радници.

Упркос повећању броја привредних субјеката, локална економија не може осигурати довољан број радних мјеста за постојећу понуду радне снаге и младе који улазе на тржиште рада. Стога је потребно осигурати пројекте који ће допринијети запошљавању ове категорије и које ће имати одрживи карактер.

Прегледом стања уочава се да је број незапослених у протеклих 5 година има тенденцију пада, тако да је укупан број регистрованих активних тражилаца посла на подручју општине у 2020. години износио 1.302 незапослена лица, што је за 117 % мање у односу на 2016. годину.

Графикон бр. 16 Сектори са највише запослених у општини Модрича у 2020. години

Извор: Општинска управа Модрича, социоекономска анализа 2021. године

Уколико посматрамо секторе у којима је највећи број запослених, уочава се да предњачи прерађивачка индустрија са 35% у односу на укупан број запослених, затим трговина на велико и на мало; поправка возила и мотоцикла са 16%, те образовање и дјелатности здравствене заштите и социјалног рада са 7,9%, итд.

Поређења ради, највећи број регистрованих правних лица и предузетника је у трговини на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикла, потом прерађивачкој индустрији, док анализа указује да је највише запослених у прерађивачкој индустрији а потом у трговини на велико и мало.

Евидентно је да послодавци "избјегавају" да запошљавају лица средње животне доби. Генерално посматрано закључујемо да велики проценат незапослених отпада на групе које теже долазе до запослења а то су углавном лица која имају преко 50 година старости. Свакако је потребно радити на мјерама социјалне политике те пројектима којима ће подстаћи запошљавање ове категорије становништа. Највећи број незапослених су лица са нижим квалификацијама школске спреме (НКВ, КВ и ССС), што значи да не постоје активни производни капацитети који би могли запослити овај кадар.

Структура тржишта рада у Модричи је повољнија у односу на претходни период. Број запослених расте, док је број незапослених у сталном паду посљедњих неколико година. Старосна и квалификациона структура незапослених је неповољна, узимајући у обзир да доминирају категорије које су тешко запошљиве, попут особа са нижом стручном спремом и особа које имају преко 50 година старости. Такође, велики број незапослених је у категорији млађе старосне доби што показује да општина има потешкоће у анимирању привреде и привредних субјеката који би запослили млађи кадар. Од посебне је важности да се у будућем периоду изнађу капацитети за запошљавање, као и да се усклади образовни програм са потребама привреде.

2.5. Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја

2.5.1. Образовање

На подручју општине Модрича постоје сљедеће образовне институције: јавна предшколска установа, двије градске централне основне школе, у које је укључено петнаест подручних одјељења и Средњошколски центар у коме се образују ученици за занимања трећег и четвртог степена.

На подручју општине Модрича нема високообразовних установа.

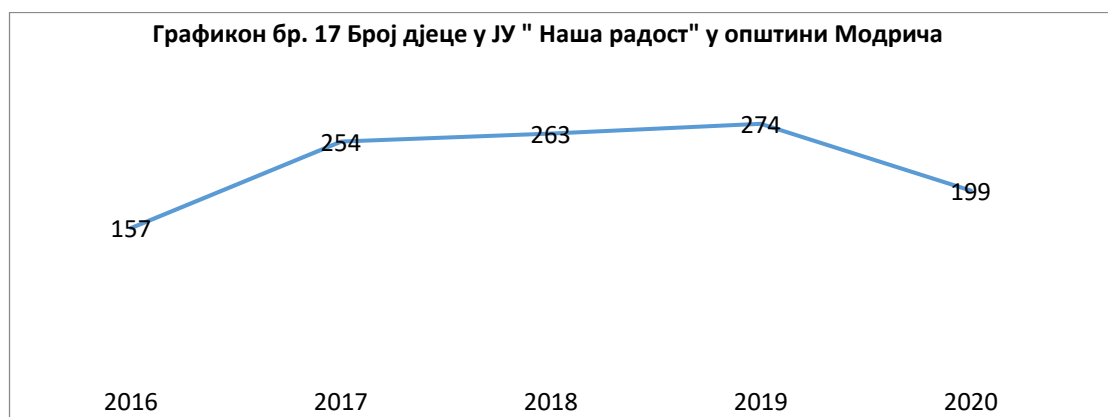
Предшколско образовање

Јавна предшколска установа „Наша радост“ Модрича је једина установа предшколског образовања и васпитања на подручју општине Модрича.

Запошљава укупно 22 васпитача⁵, одговарајућих квалификација.

Чине је двије организационе јединице. Први објект је саграђен 1986. године и располаже са 1061 м², затвореног простора за смјештај и боравак дјеце узраста од 6 мјесеци до 6 година, са површином отвореног простора је 6091 м²; пространим трпезаријом, салом за физичко васпитање и отвореним атријем, 5 васпитних соба и простором за јаслице, који представља издвојену цјелину.

Услед потреба за проширивањем капацитета, сала за физичко васпитање је преуређена у импровизовану радну собу за продужени боравак. Објект је реновиран. Други објект је изграђен 2017. године и има површину отвореног простора 862м² и 850 м² затвореног простора.

Извор: Општинска управа Модрича, ЈУ "Наша радост"

Иако је предвиђени капацитет Установе према законским нормативима 122 дјеце узраста од 6 мјесеци до 6 година, графикон бр. 17 показује да потребе за пријем дјецеу општини Модрича далеко премашују тренутне капацитете и могућности ове Установе, те ЈПУ „Наша Радост“ из године у годину врши пријем и смјештај дјеце преко законских ограничења. У посматраном периоду, анализа указује на повећање броја дјеце која похађају предшколску установу “Наша радост”. У односу на 2016. годину гдје је било укупно уписано 157 дјеце, у 2020. години дошло је до повећања броја дјеце за чак 26%.

Основно школско образовање

Основна школа „Свети Сава“ почела је са радом 1950. године под називом ОШ „25. мај“. Садашњи назив школа је добила 1993. године. Школу тренутно похађа 880⁶ ученика (653 ученика у централној школи и 227 ученика распоређена у 8 подручних одјељења). Централна школа се налази у Модричи, а настава се изводи и у деветоразредним одјељењима и то у Дугом Пољу, Копривни и Врањаку, као и петоразредним подручним одјељењима у Ботајици, Таревцима, Бријестову, Ријечанима Горњим, и Копривнској Требави. Број ученика у овој школи, који путује дуже од 4 км је 153 ученика. Осим редовне, организује се и допунска настава за ученике који не савладају градиво, а за надарене и талентоване ученике организује се додатна настава и ваннаставне активности (секције). Ученици школе постижу завидне резултате на регионалним и републичким такмичењима, а у саставу школе

⁵Податак из 2020. године, достављен од стране Општинске управе Модрича

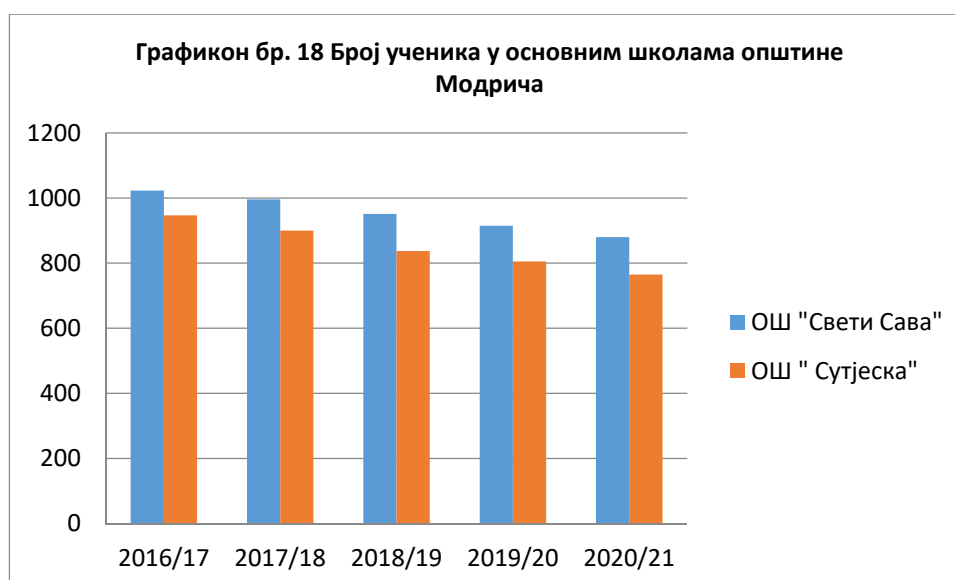
⁶Извор: Податак из 2020. године, достављен од стране ОУ Модрича

дјелују Савјет ученика и Подмладак организације Црвеног крста. Школа располаже са укупним расположивим школским простором од 6.937 м², с тим да је учионички простор 3.957 м². Посједује властиту библиотеку и запошљава укупно 81 чланова наставног особља. Имплементација пројекта „Доситеј“: у општини Модрича је омогућила опремање е-учионица. Обје основне централне школе опремљене су лаптоп рачунарима за ђаке и наставнике, уведени су сервери, мрежна и комуникациона опрема, односно омогућено је увођење нових информационих технологија у образовни наставни програм – *еУчење* по моделу 1:1 који циљ има промовисање интерактивног учења помоћу информационо-комуникационих технологија.

Основна школа „Сутјеска“ обновљена је уз помоћ донације америчке организације УСАИД и поново је почела са радом 2002. године. Школу тренутно похађа 783 ученика⁷. У сеоским школама 271 дјеце, а у градским 512 дјеце, од тога 9 дјеце са посебним потребама. Овој школи припадају два деветоразредна подручна одјељења (у Скугрићу и Милошевцу) и 6 петоразредних подручних одјељења у Крчевљанима, Толиси, Потпољу-Мишићима и Кладарима. 2015. године је отворено и подручно одјељење у насељу Модрича 5, која омогућава школовање од првог до петог разреда. Постоји и подручно одјељење у Чардаку које је опремљено, али нема ученика да је похађају. Настава у централној школи се одвија у двије смјене, а у подручним школама само у првој смјени. Укупан број ученика у овој школи, који путују дуже од 4 км је 164, те је за исте организован превоз. Од ученичких организација у школи дјелује Савјет ученика и Подмладак организације Црвеног крста. У ове организације укључено је око 100 ученика. Школа је позната по учествовању њених ученика на такмичењима. Током година, ученици ОШ „Сутјеска“ остварили су одличне резултате на такмичењима из српског језика, математике, енглеског језика, информационих технологија и других предмета, као и изванредне резултате на спортским такмичењима. Школа је позната и по одличним тимовима одбојке и рукомета, као и гимнастичарима који су освојили медаље на неколико регионалних такмичења и такмичења на државном нивоу. Школа располаже са 3566,38 м² учионичког простора, с тим да је 5841 м² укупна површина затвореног школског простора. Библиотека посједује 8.250 наслова књижевне грађе.

И поред недавног реновирања зграде, школа и даље има инфраструктурних проблема. У односу на предходни период, значајан је пад броја ученика.

⁷Извор: Податак из 2020. године, достављен од стране Општинске управе Модрича

Упоредни преглед броја ученика у двије основне школе у Модричи, показује тренд смањења ученика. Наиме, у ОШ „Сутјеска“ број ученика у 2020. години, у односу на 2016. годину смањено се за 23%. С друге стране, у ОШ „Свети Сава“, у посматраном периоду дошло је смањења за 16%. Такође, примјетно је смањење броја уписане дјеце у основне школе за 13%.

Узрок наведеним трендовима су пад природног прираштаја, унутрашње миграције, исељавање у друге државе и сл.

Средњошколско образовање

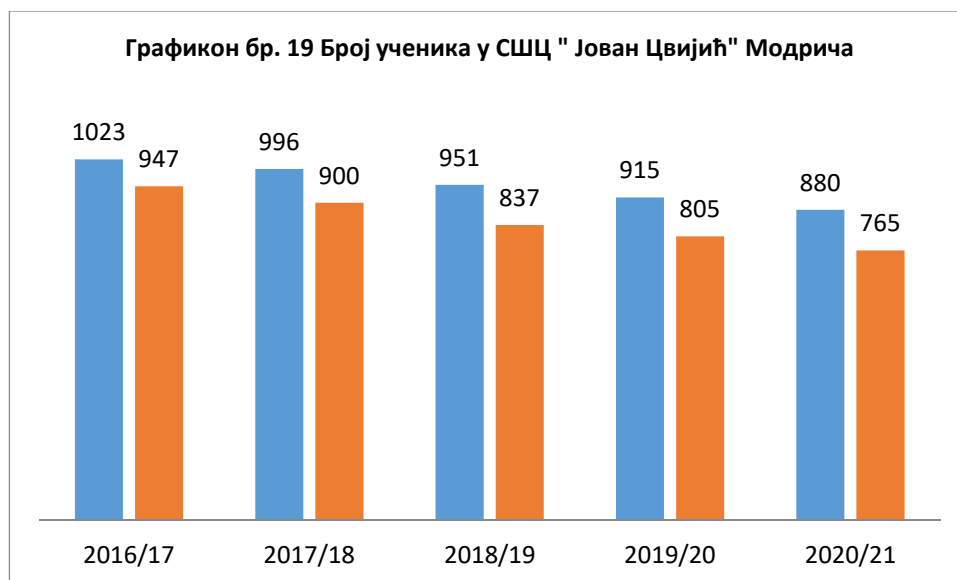
Средњошколски Центар „Јован Цвијић“ Модрича наставља традицију модричких средњих школа и то почев од 1946. године када је почела са радом Школа ученика у привреди и 1962. године од када у Модричи постоји гимназија. Овај средњошколски центар тренутно похађа 642⁸. Средњошколски центар је једина образовно-васпитна установа средњег образовања на подручју општине Модрича у којој су заступљене сљедеће струке - подручја рада:

- Гимназија (општи смјер, рачунарско-информатички и друштвено-језички смјер)
- Економија, право и трговина (економски техничар, пословно-информатички техничар);
- Електротехника (техничар рачунарства и програмирања, техничар електроенергетике, аутоелектричар, техничар информационих технологија, електричар - електроинсталатер);
- Пољопривреда и прерада хране (пољопривредни техничар, агропроизвођач);
- Текстилно и кожарство (кожарски техничар);
- Машинство и обрада метала (техничар мехатронике, техничар ЦНЦ технологија, аутомеханичари и бравари).

У склопу СШЦ-а 2009. године је формиран Омладински парламент по узору на функционисање Скупштине општине Модрича. Циљ реализације пројекта је подизање свијести дјеце средњошколског узраста о функционисању општинске администрације, демократским процесима и правима и одговорностима појединаца у функционисању друштва, како би се млади лакше укључили у друштвене токове. Омладински парламент има своје изабране одборнике и формиране комисије. На сједницама парламента се одлучује о финансирању предложених пројеката за које се издвајају средства из буџета Општине. О финансирању малих пројеката вриједности 500,00 – 1.000,00 КМ одлуку доносе формиране комисије Парламента, а о великим пројектима од 1.000,00 – 5.000,00 КМ се јавно гласа током сједница. До сада је захваљујући великом ангажовању парламентарца и њихових ментора, а уз подршку руководства СШЦ „Јован Цвијић“ и општине Модрича успјешно завршено 48 пројеката укупне вриједности око 98.000,00 КМ. Школа располаже школским простором од 4.954 м² од чега је 2.413 м² затвореног простора (учионице, кабинети, радионице), а настава се одвија у двије смјене. Школска библиотека има 18.200 наслова књижевне грађе и 270 примјерака некњижевне грађе.

---

⁸Извор: Податак из 2020. године, достављен од стране Општинске управе Модрича

Извор: Подаци ЈУ СШЦ "Јован Цвијић" Модрича

Упоредни приказ показује тренд смањења броја ученика у средњим школама. У 2020/21. години, у односу на 2016. годину, пад броја ученика је 12%, док је у односу на 2011. годину смањење броја ученика за чак 31%. Презентовани подаци указују да на смањење броја ученика утичу следећи различити фактори: пад природног прираштаја, унутрашње миграције, исељавање у друге државе, школовање у другим сусједним општинама и сл. Стога је потребно истраживање тржишта и прилагођавање потребама послодаваца за том радном снагом, увођење нових дефицитарних занимања, подстицаји за таква занимања и сл.

Инклузивно образовање

ЈУ Основна школа „Сутјеска“ такође спроводи програм инклузивне наставе, а у оквиру централне школе постоји специјално одјељење са 9 ученика који наставу похађају у склопу комбинованог одјељења. Према евиденцији из 2020. године у оквиру ЈУ ОШ „Сутјеска“, школу похађа укупно **30** дјеце са посебним потребама. Дјеца са посебним потребама у редовним школама похађају наставу. Дјеца се једино могу укључити у друштвене токове кроз дружење, игру и испољавање креативности и стваралаштва, повезивањем са новоизграђеним Дневним центром за дјецу са посебним потребама.

На основу прикупљених података са терена, у општини Модрича је евидентирано укупно **53** дјеце са посебним потребама које похађају основно образовање. У ЈПУ "Наша радост" евидентирано је двоје дјеце са посебним потребама. Када је ријеч о инклузивној настави, **основна школа „Свети Сава“** у склопу редовне наставе спроводи инклузивни програм за дјецу са посебним потребама, којих према евиденцији општинске управе Модрича из 2020. године има укупно **23**.

Објекат **предшколског образовања** (прва организациона јединица) је саграђен 1986. године и располаже са 1061 м², затвореног простора за смјештај и боравак дјеце узраста од 6 мјесеци до 6 година, са површином отвореног простора је 6091 м². Што се тиче стања у **основном образовању**, обје основне школе на територији општине Модрича карактерише пад броја ученика, генерално лоша инфраструктурна и техничка опремљеност, непостојање кабинета или недовољно опремљеност истих, поготово у подручним одјељењима, непостојање ученичке канине. За ученике

који до школе путују више од 4 км обезбјеђен је превоз. **Средњошколско образовање** у оквиру СШЦ се такође суочава са бројним проблемима као што су: недостатак спортских реквизита; неадекватна опремљеност кабинета хемије; неусклађени уџбеници са наставним планом и програмом; неедукованост наставника у раду са дјецом са посебним потребама; неопходност увођења редовних систематских прегледа. **Инклузивна настава** се редовно спроводи како у оквиру основног, тако и у средњошколском образовању. Анализом стања образовног система у Општини утврђен је недостатак стручних кадрова за рад са дјецом са посебним потребама, као и континуираних програма едукације наставника и учитеља у обје основне школе. Дјеца са посебним потребама у редовним школама похађају наставу, а проблем боравка дјеце након завршетка наставе, ријешен је повезивањем са новоизграђеним Дневним центром за дјецу са посебним потребама.

2.5.2. Култура

У центру града, смјештен је **Српски културни центар (СКЦ)**, основан 1992. године као ЈП. У његовом саставу је и **библиотека „Вук Караџић“** са одјељењима за дјецу и одрасле са око 32.000 наслова као и **кино сала**.

У оквиру Културног центра налази се **Плава сала** капацитета 250 особа, намијењена за организовање конференција и сценских перформанси, позоришних представа, као и мање просторије капацитета до 50 особа у којима се одржавају књижевне вечери, јавне трибине, радионице, семинари и разне промоције. Сам хол и ходници пружају могућности излагања слика и осталих умјетничких предмета попут ручних радова, икона, предмета нађених приликом археолошких ископавања и др. Уређена **Љетна бина** СКЦ пружа могућности за одржавањем различитих културних манифестација на отвореном простору. У оквиру ове институције културе смјештен је и једини **медиј** на територији општине - Радио Републике Српске - Студио Модрича, који пружа могућност информисања цијеле заједнице.

Културни живот у Модричи свакако обогаћују девет културно-умјетничких друштава: КУД „Актив 4“, КУД „Завичај“, КУД „Зоран Томушиловић“ Дуго Поље-Ботајица, „КУД Врањак“, КУД „Милошевац“, КУД „Модрича“, КУД „Требава“, КУД „Савка Мачак“ и КУД „Шевко Авдић“, који броје укупно 561 чланова млађег узраста⁹.

СКЦ у сарадњи са осталим организацијама и удружењима организује бројне културне догађаје и манифестације. Посљедњих година садржајем и масовношћу су се издвојиле манифестације: Видовданска недеља – културна манифестација поводом Дана општине; Маскенбал – који се традиционално обиљежава на крају сваке школске године, гдје узму учешће сви ученици основних школа и обданишта; Модрички мозаик – представља културно стваралаштво кроз сабор фолклорних друштава и додјелу књижевних награда; Дјечија Нова година – која се организује сваког децембра од 2006. године. То је манифестација која окупља велики број дјеце и родитеља поводом новогодишњих празника. Уз богат забавни програм, малишанима се уручују новогодишњи пакетићи.

СКЦ има одличну сарадњу са свим локалним актерима те се врло често просторије Српског Културног центра уступају без надокнаде културним удружењима, школама, локалној самоуправи као и другим институцијама на локалном нивоу, организацијама цивилног друштва, за потребе организација разних догађаја, те финансијска средства која би се сливала у буџет Центра из ових извора су у недостатку. Ова установа културе има своју буџетску ставку, али фиксни трошкови премашују наведени износ, те умногоме утичу на квалитет културног садржаја у општини Модрича.

⁹Извор: Податак из 2016. године, достављен од стране Општинске управе Модрича.

Иако се ЈП „Српски културни центар“ (СКЦ) простире на око 1700 м², сам објекат је у доста лошем стању и неопходно је реновирање. За потребе одржавања годишњих манифестација и фестивала овој установи није на располагању адекватна техничка опрема, те се иста (озвучење, разглас...) у већини случајева изнајмљује. Велики проблем је недостатак финансијских средстава што се одражава на обогаћивање културних садржаја. Како радио Републике Српске Студио Модрича нема националну фреквенцију, постоји неискориштеност медијског простора за промовисање питања од јавног интереса. Простор који заузима Библиотека обухвата 100 м², који је подијељен на два одјела (Одјељења за дјецу и одрасле). Простор за смјештај публикација је недовољан за оба одјељења; читаонички простор није физички одвојен, већ се одвија на Одјељењу за дјецу, те постојећи простор на том одјељењу, не дозвољава окупљање дјеце у већем броју, што је основни предуслов за организовање активности тог одјељења.

Поред својих редовних послова и задатака, библиотека у току године планира да спроведе низ активности на популаризацији књиге, читања и дружења у својим просторијама, а све у циљу повећања броја корисника и дјеловања библиотеке као културне установе на ширем подручју локалне заједнице. Неке од активности су: обиљежавање важних књижевних датума, јавне трибине, изложбе, обиљежавање „мјесеца књиге“, посјета Сајму књига, Књижевне вечери, рад са дјецом, промовисање читања и слично.

2.5.3. Спорт

Општина Модрича је била и данас је позната као „Град спорта“. То је здрава средина у којој постоје 33 спортске организације и удружења. У склопу **Културно спортског центра (КСЦ)** се налазе: тениски терени, отворени спортски терени и спортска дворана са капацитетом од око 3.000 гледалаца у којој се одржавају бројна и разноврсна такмичења. Заједно са Градским стадионом и стадионом Фудбалског клуба „Модрича Максима“ капацитета 6.000 гледалаца (1.300 мјеста за сједење) и базеном, који у свом саставу има и помоћне терене, представљају репрезентативне спортске објекте који омогућавају одржавање битних спортских манифестација.

Фудбал и одбојка су свакако најтрофејнији спортови општине. На подручју општине је највише регистрованих фудбалских клубова, али у мањој мјери су заступљени и остали спортови (стони-тенис, кајак, борилачки спортови: карате, кик бокс, џиу-џицу и др.). Такође је значајно напоменути да **Градски стадион** представља један од најмодернијих стадиона у окружењу који задовољава услове играња евопских утакмица.

На територији наше општине најбројнији су фудбалски клубови. Тренутно је поред Општинског фудбалског савеза регистровано и 17 фудбалских клубова и једна фудбалска академија. Сви клубови су организовани према прописима Фудбалског савеза Босне и Херцеговине и Републике Српске. Од 2003. до 2010. године Фудбалски клуб "Модрича Максима" је био члан Премијер лиге Босне и Херцеговине, а у сезони 2007/2008 године освојио је првенство Босне и Херцеговине и помогао се шампионске титуле. Клуб је 2004. године освојио Куп БиХ, а 2007. године Куп Републике Српске.

Модрича је увијек била град одбојке и управо је одбојка спорт по коме је Модрича препознатљива широм како ове тако и бивше државе. Давне 1979. године мушки одбојкашки клуб „Модрича Оптима“ био је првак бивше Југославије. Садашњи клуб "Модрича Новопром" се такмичи у премијер лиги Босне и Херцеговине.

Кошаркашки клуб "Модрича" је спротска организација основана ради обављања спортских активности чланова у области кошаркашког спорта. Основан је далеке 1972. године. У 2022. години, клуб је прославио 50 година успјешног постојања. Модрича је позната и по борилачким клубовима. Тренутно су регистрована 4 борилачка клуба и то два карате клуба, један кик бокс клуб и један клуб

циу цицу. Такмичари ових клубова остварују запажене резултате на домаћим и иностраним такмичењима. На подручју општине дјелују и стонотениски клуб "Модрича спин" и тениски клуб "Новак".

Удружење грађана "Атлетско рекреативни клуб" Модрича основано је 2018. године и од тада ради на промоцији спорта као здравог начина живота и промоцији Модриче. Чланови удружења рекреативно учествују на спортским догађајима који су под окриљем Међународне организације уличних трка (IAFF).

Спортски клуб "МД КЛИНЦИ" основан је 2010. године како би најмлађим Модричанима (дјеци од 4-14 година) омогућио прије свега здраво, занимљиво и кроз (усмјерену) игру физички и интелектуално богато одрастање. Клуб велику пажњу посвећује популаризацији школског спорта са циљем квалитетно проведеног слободног времена и стварања здравих животних навика.

Спортско риболовно друштво "Оптима" је основано давне 27.02.1949. године. Друштво броји око 300 чланова. Чланови друштва учествују на многобројним домаћим и међународним такмичењима. Чланови друштва сваке године организују многобројне акције које за циљ имају промоцију града и очување животне средине.

У оквиру рада ЈУ „Културно спортски центар“ (КСЦ) се сваке године одвијају сљедеће спортске и културне манифестације: Светосавски турнир у малом фудбалу, утакмице мушког и женског одбојкашког клуба, као и њихових млађих селекција, Видовдански турнир у стоном тенису, утакмице (такмичење) СТК „Модрича-Спин“, Завршни турнир у малом фудбалу – СШЦ „Јован Цвијић“, Завршни турнир у кошарци – СШЦ „Јован Цвијић“, Турнир у малом фудбалу – поводом Дана полиције Републике Српске, семинар кошаркашких тренера – КК „Модрича“; Светосавска академија, смотра КУД-ава, Дјечија нова година као и концерти различитих умјетника. Спортски центар у оквиру којег се налазе фудбалски стадион и спортска дворана обогаћен је изградњом објекта затвореног базена. У оквиру објекта налази се базен површине 25x15,5 м², прилагођен лицима са инвалидитетом, спа центар и угоститељски објект. Изградњом базена на подручју општине формиран је и пливачки клуб.

Централне основне школе посједују фискултурне сале. Фискултурне сале у модричким основним школама поред основне функције коју имају за одржавање физичког васпитања, користе се и за потребе спорта у граду и у њима се одржава школа одбојке, кошарке и тренинзи клубова борилачких вјештина.

Табела бр 7: Приказ буџета "Културно спортског центра" за период 2016-2020. године

Годишњи буџет установе				
2016	2017	2018	2019	2020
-	124.108,00	141.000,00	152.000,00	122.366,00

Извор: ОУ, Буџет, Социоекономска анализа 2021. године

Руководство Општине Модрича, континуирано буџетом планира и издваја средства за "Културно спортски центар". Из буџета општине, издвојено је 54.000 КМ у 2020. години.

Како СШЦ „Јован Цвијић“ нема у оквиру своје установе сопствену дворану за одржавање часова физичког васпитања, користи просторије КСЦ-а, те је број термина знатно ограничен за одржавање других дешавања спортских активности и одржавања такмичења. Анализом стања на терену уочени су следећи проблеми: неадекватна спортска сала незадовољава међународне стандарде – без одвојеног излаза за играче и гледаоце; без адекватних свлачионица; тушева; сале за новинаре. Једна од препорука за будући период јесте адаптација спортске дворане, која се може ријешити дијелом кроз доградњу и увезивање са градским базенима.

2.5.4. Здравство

Дом здравља Модрича функционише као јавна здравствена установа која је одговорна за организовање **примарне здравствене заштите** за подручје општина Модрича и Вукосавље. Садашња структура услуга обухвата прегледе, дијагностику, лијечење, промоцију и превенцију. Услуге се пружају у здравственим објектима и кућним условима. Основу чине примарне здравствене заштите које се пружају путем тимова породичне медицине, затим услуге консултативно специјалистичких служби, лабораторијске, рентген и ултразвучне дијагностике, стоматолошке услуге, хигијенско-епидемиолошке услуге, услуге из области ургентне медицине, менталног здравља и физикалне рехабилитације. Дом здравља Модрича има три централна објекта у градском подручју у којем су смјештене све медицинске и друге пратеће службе установе и мрежу теренских амбуланти породичне медицине. Тренутно има 5 амбуланти на терену које су распоређене у насељеним мјестима: Дуго Поље, Копривна, Милошевац, Скугрић и Врањак, али од избијања пандемије корона вируса амбуланте не раде. Дом здравља Модрича у свом саставу има следеће организационе цјелине: Служба породичне медицине; Служба за специјалистичке консултације из педијатрије и гинекологије; Служба стоматологије (општа, превентивна и дјечија стоматологија); Хигијенско-епидемиолошка служба; Служба хитне медицинске помоћи; Служба лабораторијске дијагностике; Служба ултразвучне и рентген дијагностике; Центар за ментално здравље; Центар за физикалну рехабилитацију у заједници и Служба заједничких послова. Дом здравља тренутно има 119 радника, од тога: 86 медицинских и 33 немедицинских радника.

Центар за ментално здравље. У Дому здравља Модрича као његова организациона јединица ради и функционише Центар за ментално здравље чији је основни циљ превенција, лијечење, евалуација и мониторинг стања менталног здравља на подручју општина Модрича и Вукосавље. У Центру се мултидисциплинарно и тимским радом обавља најсавременија терапија као и највећи дио терапијских услуга из психотерапије и социотерапије, укључујући радно-окупациону групну терапију, интервенције мобилног тима и др. Поред наведеног, у Центру се ради и: превенција менталних обољења младих изазваних стресом, превенција од хроничних менталних болести (депресија, шизофренија) и сл. Током 2015. године континуирано је рађена едукација школске популације кроз предавања која су организована у основним и средњим школама која су прилагођена том узрасту. У склопу Центра за ментално здравље се налазе: картотека (10,25 м²); просторија за радну терапију и интервенције (19,05 м²); чајна кухиња (13,6 м²); ординација психијатра (19,44 м²); ординација психолога (14,4 м²); чекаоница (29,7 м²); ходник (6,1 м²) и тоалет (2,76 м²). Центар за ментално здравља ради од 07-15 часова. Укупно је запослено 5 лица и то: психијатар – начелник службе, дипломирани психолог и 3 медицинска техничара.

Анализа здравствене заштите на територији општине Модрича мапирала је следеће проблеме: Непостојање редовних систематских прегледа за дјецу пред полазак у средњу школу; недостатак одређеног профила стручног особља (логопед, дефектолог и други специјалисти); недовољно

2.5.5. Социјална заштита

Центар за социјални рад Модрича (ЦСР) као јавна установа, основана је од стране СО Модрича 1980. године у циљу провођења социјалне заштите и социјалног рада, те послове из оквира своје надлежности обавља у складу са јавним овлашћењима, на основу Закона о социјалној заштити. У Центру је запослено 12 радника, рад је организован на принципима тимског рада и територијалног дјеловања по мјесним заједницама.

Значајно је истаћи да су се износи права на новчану помоћ и додатак на помоћ и његу другог лица значајно увећали ступањем Закона о социјалној заштити на снагу, 2012. године. Уз релативно непромијењен број корисника сталне новчане помоћи, додатак за туђу његу и помоћ је увећан у односу на 2011. годину за 108 корисника.

ЦСР остварује изузетну сарадњу и умреженост са основним и средњим школама, мјесним заједницама, Полицијском станицом Модрича, Окружним тужилаштвом Добој, као и Основним судом у Модричи, затим Домом здравља, Црвеним крстом, удружењима грађана, те привредним субјектима и заинтересованим појединцима на локалу.

Извор: Центар за социјални рад општине Модрича

Уколико посматрамо број корисника социјалне помоћи запажамо да се број креће без значајнијих осцилација. Благи пораст уочава се у 2019. години. У приказаном графикону, показује се кретање броја корисника социјалне помоћи. Нема прецизних података за износе исплате за дјечији додатак, накнаде умјесто плате родитељу који је у радном односу, накнаде плате родитељу који није у радном односу, те услуге социјалног рада и другог стручног рада.

Међутим, значајне су разлике у периоду од 2011-2015. гдје је број корисника свих врста помоћи путем Центра за социјални рад био знатно већи. Упоредном анализом, установљено да је у односу на 2016. годину, број корисника у 2020. години повећан за 1,2%.

Табела бр. 8 Износ исплаћене помоћи у општини Модрича, путем Центра за социјални рад (мјесечно %)

Врста помоћи	2016	2017	2018	2019	2020
Стална новчана помоћ	13.102	13.543	13.421	12.993	13.088
Новчана накнада за помоћ и његу друге особе	45.372	48.467	52.103	55.919	63.465
Друга материјална помоћ	401	463	532	684	466
Смјештај у друге породице	4.080	4.580	5.091	4.467	5.324
Једнократне новчане помоћи	500	500	500	500	500
Здравствено осигурање	901	944	1.086	1.042	1.013
Смјештај у установе социјалне помоћи	6.500	6.810	7.296	8.744	8.043
Кућна њега и помоћ у кући	0	200	950	500	500

Извор: Центар за социјални рад, Социоекономска анализа 2021. године

Анализом података у погледу исплаћене новчане помоћи, установљено је да се највећи дио новца издваја за новчану накнаду за помоћ и његу друге особе што је у 2020. години износило 63.465 KM. Уочава се благи раст ове врсте помоћи у посматраном периоду од 2016-2020. година. Потом, највише се издваја за сталну новчану помоћ у износу од 13.088 KM.

2.5.6. Рањиве групе

За потребе унапређења положаја **рањивих група**, анализа стања у општини Модрича је потврдила да су до сад успостављени значајни капацитети у заједници, али и даље треба радити на унапређивању истих.

Бригу о старима, који чине око 10% укупне популације општине Модрича, поред ЦСР води и Удружење пензионера, које за својих 2.400 чланова омогућава следеће врсте помоћи: посмртнине, болничко лијечење, посјета породицама умрлих и болесних пензионера, дијализа, хемотерапија и зрачење, једнократне помоћи и посебне помоћи. Реализацијом пројекта „Успостава центара за особе треће животне доби у Федерацији БиХ и Републике Српске“ 2015. године у општини Модрича отворен је Центар за здраво старење, чији је основни циљ побољшање квалитета живота особа треће животне доби, те унапређење њихове социјалне укључености у заједници. Центар, којим управља Удружење пензионера, отворен је сваким радним даном од 9-15 часова, намијењен је особама треће животне доби, реализује низ садржаја у оквиру различитих секција (информатичка, музичка и кулинарска секција), затим израда ручних радова, курс енглеског језика, преко услуга физикалне терапије, предавања од стране љекара на тему најзаступљенијих болести до различитих видова окупљања и дружења. Општина је за потребе Центра обезбиједила адекватан простор и ангажовани су волонтери који су прошли стручну обуку за рад у оваквим центрима. Финансирање

рада Удружења и Центра за здраво старење, објезбеђено је из буџета Општине (40.000,00 КМ) и чланарина (3 КМ на годишњем нивоу).

Поред права која **особе са инвалидитетом (ОСИ)** остварују посредством ЦСР¹⁰ (евидентирано 155 ОСИ у бази ЦСР), на подручју општине Модрича успостављен је и рад **Дневног центра за дјецу са посебним потребама „Сунце Обервалиса“ (ДЦ)** које тренутно користи 51 корисник. ДЦ је почео са радом у октобру 2015. године уз помоћ донаторских средстава и подршку локалне заједнице. У новоизграђеном објекту лицима са посебним потребама су се пружиле многе могућности које до сада нису имали, а то се првенствено односи на рад са стручним лицима, дневно збрињавање, креативне радионице, радно-окупационе активности и све те активности су им понаособ прилагођене. За вођење активности ДЦ задужен је Центар за социјални рад.

Брига о породицама у социјалним ризицима повјерена је и Удружењу грађана **„Будућност“**, које већ 20 година активно ради на промоцији и заштити људских права, са посебним акцентом на женска и дјечија људска права. Ово удружење посједује лиценцу - сертификат (ИСО 9001:2008) за пружање специјализованих услуга подршке (правне и психосоцијалне помоћи, здравствене заштите) маргинализованим и осјетљивим групама; УГ „Будућност“ располаже значајним смјештајним капацитетима и људским ресурсима, а главни услужни процеси организације су: **Сигурна кућа** (збрињавање и специјализоване услуге за жене и дјецу који су преживјели насиље); **Савјетовалиште** (за жене, дјецу и друге маргинализоване групе кроз пружање бесплатних савјетодавних услуга, залагачке активности и подизање јавне свијести о међународним стандардима у области људских права и спрјечавању дискриминације); **Мушки центар** (рад са починиоцима насиља и превентивни рад); **Дневни центар за дјецу** (превентивни рад и подршка дјечи из породица са вишеструким проблемима). Највећи дио средстава се обезбјеђује из донаторских извора. За потребе заштите жртава насиља у породици, потписан је и Протокол о сарадњи између следећих надлежних актера: Полицијска станица у Модричи, ЦСР, ДЗ, Центар за ментално здравље Модрича, Основни суд у Модричи, ОШ „Свети Сава“, ОШ „Сутјеска“ и СШЦ „Јован Цвијић“, УГ „Будућност“ и Општина Модрича.

Највећи проблем са којима се суочавају **млади** на подручју општине Модрича јесте недостатак радног искуства, што им отежава запошљавање. Потребно је омогућити младима да одраде приправнички стаж, стекну практично знање и потребно искуство. Тренутно, према евиденцији Завода за запошљавање - Биро Модрича, од укупно 1.302 незапослених, 400 незапослених лица су млади људи, узраста од 16 до 30 година, односно чине 24% од укупног броја незапослених. Стратешки оквир за подстицање омладинског активизма чини Омладинска политика (2017-2022.године), постојање Омладинске банке; као и годишње издвајање средстава из буџета за реализацију Омладинске политике.

Како би се превазишао изузетно тежак социјални положај грађана, општина Модрича подржава рад и других релевантних актера у заједници, прије свега општинске организације **Црвеног крста**, као хуманитарне организације, тако и програме удружења грађана које дјелују на пољу социјалне инклузије појединих рањивих група (старих, дјеце, ОСИ, бораца, страдалника рата и њихових породица, избјеглих, интерно расељених лица и њихових породица). И поред тога, улога удружења грађана у области социјалне заштите, а посебно пружања ванинституционалних услуга у заједници је недовољно искориштена и сведена на свега неколико удружења.

¹⁰Према евиденцији Центра за социјални рад Модрича број малолетних лица са посебним потребама износи 114, а укупан број лица са посебним потребама на подручју општине, укључујући и пунољетна лица од којих се нека још увијек школују (до 24 год.) је 155.

2.5.7. Цивилно друштво

На подручју општине постоји укупно 75 невладиних организација¹¹. О спортским је било ријечи у претходном тексту, а осталих **44 организације грађанског друштва** су из области културе, умјетности и књижевности; млади (12); права бораца (4); права избјеглих, расељених лица (1); маргинализоване групе (1), *gender* удружења (1); права повратника (4); предузетништво, привреда, пољопривреда (3); здравствена заштита (2), пензионери (1); хуманитарни рад (2); права маргинализованих група (2); заштита животне средине (1) очување традиције (2) побољшање положаја дјеце (1) и остали (5) као што су пчелари, ловци, рониоци, планинари, медији.

Услуге **социјалне заштите** у заједници још увијек нису успостављене на одржив начин (у институционалном и финансијском смислу), те је неопходно предузети додатне мјере како би се омогућило да успостављени капацитети изађу у сусрет исказаним потребама грађана за подршком. **Евидентна је и потреба за изградњом геријатријског смјештаја.**

Ревизија донијетих стратешких докумената из области социјалне заштите и унапређења сарадње локалне самоуправе и удружења грађана, организација на локалу је неопходна, као и успостављање одрживог механизма за континуирано истраживање потреба НВО сектора и анализа потреба **осјетљивих група** од стране ЛС, као и запошљавање стручног кадра који би се свакодневно и на систематизован начин бавио унапређењем положаја осјетљивих група на локалном нивоу. Такође, у наредном периоду би требало ставити акценат на **унапређење запошљавања особа са посебним потребама**, као и младих. Један од водећих проблема младих при запошљавању свакако је недостатак практичног образовања након завршеног школовања.

2.5.8. Цивилна заштита и безбиједност грађана

Анализом стања је потврђено да су успостављени капацитети у области цивилне заштите грађана у случајевима поплава, пожара и клизишта. Мапирани актери на локалу, уврштени у јединицу цивилне заштите грађана општине Модрича су:

Територијална ватрогасно-спасилачка јединица Модрича (ТБСЈ) – налази се у централној градској зони и запошљава укупно 16 радника. ТБСЈ Модрича остварује стално дежурство са 4 смјене по систему рада 12-24-12-48. Двије смјене су попуњене са по 4 ватрогасца-спасиоца, а остале двије смјене броје по 3 ватрогасца-спасиоца. Број извршилаца је у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, међутим, у љетњем периоду, кад је повећан ризик избијања пожара на отвореном простору, пожељно би било привремено ангажовати још 2 ватрогасца-спасиоца, како би јединица успјешније дјеловала. Ватрогасци посједују униформу за дежурство, радна одијела, опасаче, чизме, шљемове и заштитна интервентна одијела за гашење пожара. ТБСЈ посједује једно заштитно одијело за пролазак кроз ватру. ТБСЈ је опремљена са 5 навалних ватрогасних возила и то: IVECO EURO CARGO 160 E 28 - капацитета 5500 литара воде и 500 литара пјенила, IVECO EURO CARGO ML 150 E28 W – капацитета 5000 литара воде и 300 литара пјенила, TAM 190 - капацитета 6.000 литара воде и 400 литара пјенила, MERCEDES LF 608 D - капацитета 1000 литара воде и DODGE RG 13 - капацитета 2000 литара воде. Осим навалних возила, ТБСЈ располаже са довољним бројем ватрогасне опреме (преносни ватрогасни апарати, љестве, ватрогасне цијеви, уисне и потисне, млазнице, спојнице, раздјелнице, сабирнице, међумјешалице, средства везе), као и са другом опремом и материјалним средствима значајним за цивилну заштиту: теренским возилом LADA NIVA (са резервоаром за воду капацитета 200 литара), возилом

¹¹Извор: Општинска управа Модрича

VOLKSWAGEN CADDY за превоз опреме, 2 преносне моторне пумпе HONDA за црпљење воде, капацитета 800 л/мин, 1 пумпом високог притиска (250 бара), 1 комплетом ручног хидрауличног развалног алата, 1 комплетом моторног хидрауличног развалног алата, 1 високотлачним компресором за пуњење боца изолационих апарата, 2 преносне акумулаторске лампе, 50 напртњача, 9 метланица, 1 моторном тестером VILLAGER, 3 сјекире, 11 лопата, 3 ашова, 3 крампа. Као средства цивилне заштите, 6 напртњача распоређено је код предсједника савјета у угроженим мјесним заједницама. Од средстава покретне војне имовине ТБСЈ је додијељена 1 покретна механичка сирена за давање знакова узбуне. ТБСЈ опслужује и подручје општине Вукосавље.

ТБСЈ Модрича не располаже техником и опремом за спасавање са већих висина. Планом опремања, у наредном периоду, предвиђена је и набавка мобилне спиралне спуснице, за евакуацију лица угрожених пожаром из објеката преко пет спратова висине. ТБСЈ Модрича је обезбиједила потребну радио везу која се састоји од 7 радио станица. Ватрогасци су повезани радио везом са возилима и дежурним ватрогасцем у ватрогасном дому. Са једним посебним каналом остварена је веза са Привредном ватрогасно-спасилачком јединицом Рафинерије уља Модрича.

Код већих пожара у акцији гашења ТБСЈ затражи помоћ од **Предузетне ватрогасне јединице Рафинерије уља Модрича**. У случају већих шумских пожара и поплава врши се мобилизација јединица цивилне заштите.

У плану је формирање **добровољног ватрогасног друштва (ДВД)** као вишенамјенске јединице цивилне заштите чији ће приоритетни задатак бити подршка ТБСЈ Модрича при гашењу пожара на отвореном простору.

Специјализована екипа цивилне заштите за спасавање на води и под водом - основана у оквиру **Ронилачког клуба „Видра“ из Модриче**. Клуб врши обучавање чланова у роњењу, доприноси заштити животне средине, као и заштити вода и водних ресурса. У оквиру ове специјализоване екипе је организован и **стручни тим за заштиту људских живота и материјалних добара у ванредним ситуацијама** који учествује у тражењу утопљеника, подводно деминирање и тражење минско-експлозивних средстава под водом. **У случају ванредних ситуација** због опасности од поплаве Ронилачки клуб „Видра“ је носилац задатака заштите и спасавања на води и под водом. У клубу дјелује тренутно 14 активних ронилаца. Према стандардима Свјетске ронилачке федерације (CMAS) почетни курс за стицање категорије Р1 („ронилац са једном звијездом“) има 11 чланова. Категорију Р2 („ронилац са двије звијезде“) има 2 члана, а категорију Р3 („ронилац са три звијезде“) има 1 члан. Од наведених ронилаца 4 члана су положили и испит за спасиоца на отвореним водама. У ванредним ситуацијама користе опрему и средства која су Клубу додијељена од локалне заједнице.

Општинска организација Црвеног крста Модрича у оквиру задатака заштите и спасавања грађана у ванредним ситуацијама учествују у евакуацији угрожених грађана и збрињавању евакуисаних лица. У свом саставу имају Организовану Вишенамјенску теренску екипу (ВТЕ) која броји 12 чланова, а по потреби могу ангажовати волонтере.

Приликом ванредне ситуације на подручју општине Модрича **дјелују јавна, зависна и друга предузећа у складу са властитим плановима за ванредне ситуације**. **ЈЗУ Дом здравља Модрича** врши све активности прве медицинске помоћи унесрећенима, хигијенско-епидемиолошку превентиву и заштиту грађана као и медицинско збрињавање обољелих лица. **ЗП „Електро Добој“, РЈ Модрича** врши планско искључивање електро-мреже и правовремене поправке на истој. **АД „Комуналац“** се ангажује у акцијама санације терена захваћеног дјеловањем елементарне непогоде и друге несреће. Приликом ванредне ситуације локална заједница ангажује по потреби **грађевинска предузећа са властитом радном снагом**, односно возилима и грађевинским машинама чиме се постиже довољна оперативност снага и средстава за пружање адекватног одговора на елементарну непогоду и другу несрећу.

У првој половини 2022. године завршена је израда "Главног пројекта интегрисаног система радио комуникација и система за оглашавање и узбуђивање грађана за потребе цивилне заштите Општине Модрича".

Инсталисање система за узбуђивање као и система радио везе за потребе Штаба за ванредне ситуације Општине Модрича, планирани су након проналаска донатора који би финансирали раније поменути пројекат.

Све наведене акције координише Општински штаб за ванредне ситуације Модрича који броји 21 члан. За потребе остваривања функције општинског штаба за ванредне ситуације Модрича у наредном периоду у плану је набавка и инсталисање локалног система везе базираног на систем **КТ радио станица**.

На подручју свих мјесних заједница формиране су јединице опште намјене (ЈОН) које броје укупно 185 именованих чланова. У будућности је потребно опремање јединица и спровођење редовних обука.

На подручју општине формиране су јединице специјализоване намјене (укупно 5) и то:

- Вишенамјенска теренска екипа (у оквиру ХО ОО Црвени крст Модрича)
- Јединица за хитну медицинску помоћ (у оквиру ЈЗУ Дома здравља Модрича)
- Јединица за санацију терена (у оквиру фирми Комуналац а.д. и „Гербер“ Модрича)
- Јединица за спасавање на води и под водом (у оквиру ронилачког клуба „Видра“ Модрича)
- Јединица за хитну ветеринарску помоћ (у оквиру АД Ветеринарска станица Модрича)

Поплаве и клизишта

Поплаве на подручју општине Модрича настају због утицаја падавина великог интензитета на водотоке унутрашње мреже подручја општине Модрича. У поплавленим подручјима долази до изузетно тешких ситуација за домаћинства, обзиром да се уз поплавлена пољопривредна земљишта, на појединим локалитетима активирају клизишта, која узрокују оштећења стамбених објеката. Велике воде ријека, као и бујичне воде на другим локацијама општине, проузрокују оштећења обалних и ријечних мостовних конструкција, пропуста и локалних саобраћајница и коловоза на разним дионицама у оквиру насељених дијелова општине. Најугроженија насеља су: Модрича 1 – Чворкуша, Модрича 3 – пољопривредно добро, Модрича 4 – Добори, Борово Поље, Скугрић, Врањак, Копривна, Милошевац и Дуго Поље.

На сливном подручју ријеке Босне објекти за заштиту од поплава су у највећем дијелу изграђени у урбаном дијелу Модриче на ријеци Босни.

Након поплава које су се догодиле 2014. године, за санацију и изградњу система одбране од поплава у Модричи из Фонда солидарности издвојено је 650.000 КМ, а из Европске инвестиционе банке 3,3 милиона КМ. Уређено је 15 километара одводних канала и изграђен насип око насеља Добор. Најављена је изградња кишне канализације у граду.¹²

Према подацима из 2020. године дужина поплавно-ризичних водотока на подручју општине је 74 км, те је тиме угрожено око 1.040 становника.

Угроженост минама

Према подацима Канцеларије за хитно уклањање мина Бања Лука од 1997. до 2020. године на подручју општине Модрича завршено је укупно 40 пројеката укупне површине 915.774,05 м².

¹²<http://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=205892>

Преостале дефинисане ризичне површине груписане су на три макролокације (локације Ђурђићи-Зелињско брдо површине 1373431,72 м², локација Бабешница површине 583415,63 м² и локација Добор кула-Бусије површине 107100,52 м²).

У априлу 2022. године на подручју мјесне заједнице Бабешница, од стране Оружаних снага Босне и Херцеговине (ОС БиХ) започето је чишћење минско сумњиве површине. Након нетехничког извиђања и редуковања сумњиве површине дефинисан је обухват од 547.000 м².

Канцеларија за хитно уклањање мина потврдила је да ће пројекат МСП Јасеница ући на листу приоритета за 2023. годину. Поред тога у 2023. години планирано је реизвиђање минско сумњивих површина на Локалитету Кужњача и Добор Кула, које су од стране Канцеларије за хитно уклањање мина дефинисане као "0 зона толеранције" због изградње ауто пута Коридор 5Ц и као такве планирано је њихово уврштавање на листу приоритета за 2024. годину.

Криминалитет

Станично подручје Полицијске станице Модрича обухвата подручје општине Модрича и општине Вукосавље и захвата површину од око 430 km². Саставни дио Полицијске станице Модрича чини и Станично одјељење полиције Вукосавље са сједиштем у општини Вукосавље. Као главни послови и задаци Полицијске станице Модрича и Министарства унутрашњих послова уопште су заштита живота, људских права и слобода, заштита свих облика својине, спречавање и откривање кривичних дјела и прекршаја, безбиједност и контрола саобраћаја на путевима итд.

Како је анализа стања потврдила, у општини Модрича постоје успостављени капацитети у области цивилне заштите грађана у случајевима поплава, пожара и клизишта. У случајевима ванредних ситуација заједничким снагама дјелују сви актери на локалу и ангажују се како специјализоване јединице тако и капацитети појединих удружења, јавних и приватних предузећа. Локална самоуправа је дјелимично обезбиједила средства и опрему за те сврхе, који су дати на коришћење Ронилачком клубу „Видра“, а у току је и процес инсталисања система за узбуњивање и обавјештавање на урбаном подручју Општине. У наредном периоду би требало даље **порадити на унапријеђивању инфраструктурних капацитета и опреме за превенцију и правовремено реаговање у случајевима ванредних ситуација** (опрема за спасавање, ронилачка одјела, сирене за узбуњивање, мотор јачине 25-30 КС за акције спасавања на брзим водама).

У складу са Одлуком о организацији и функционисању цивилне заштите у ванредним ситуацијама на подручју Општине је потребно опремити **Јединице цивилне заштите опште намјене (ЈОН)** у свим мјесним заједницама, као и извршити почетну обуку, те у наредном периоду вршити редовно периодично ажурирање састава ЈОН и обуку.

2.6. Стање јавне инфраструктуре и јавних услуга

2.6.1. Стање саобраћајне инфраструктуре

Општина Модрича има изузетан географски положај, у саобраћајном и привредном смислу. Важећи акт који регулише област саобраћајне инфраструктуре јесте Урбанистички план општине Модрича до 2028. године.¹³ Општина Модрича има усвојене регулационе планове (Модрича 1, Модрича 2, Предузетничка зона). Тренутно нема израђен Просторни план али је у току његова израда.

¹³ Службени гласник Општина Модрича 10/21

Укупна дужина свих путева на подручју општине износи 550 км, од чега је 230 км некатегоризованих путева, 190,5 км локалних путева, 18 км регионалних путева, 54 км магистралних путева и градских улица 66,5 км.

Табела бр. 9 Цестовна мрежа у надлежности општине

Опис	Дужина укупна (км)		Асфалтирани (км)	
	2014	2020	2014	2020
Некатегорисани	230	230	81,5	94,0
Локални	190,5	190,5	125,7	132,1
Градске улице	66,5	66,5	31,8	47,5
Укупно	487,0	487,0	239,0	273,6

Извор: ОУ Модрича, Социоекономска анализа, 2021. године

Анализа указује да је у односу на 2014. годину евидентно повећање асфалтираног пута, укупно за око 14%. Највише се асфалтирано градских улица, у односу на 2014. годину више за око 50%. Из општинског буџета се редовно издвајају значајна средства за финансирање санације и изградње некатегорисаних путева на подручју општине.

2.6.2. Стање комуналне инфраструктуре

Водоснабдијевање¹⁴

Водоводном мрежом, дужине 110 км, управља предузеће а.д. „Водовод и канализација“ Модрича, које је у већинском приватном власништву од 2002. године.

Снабдијевање града Модрича и околних насеља водом за пиће врши се из изворишта „Модричко поље“ каптираних помоћу бушених бунара. На изворишту су тренутно у експлоатацији 3 бунара са укупним годишњим просјеком од $Q = 80$ л/с. Капацитет изворишта у потпуности задовољава потребе становништва и привреде у општини.

Укупна дужина примарне и секундарне водоводне мреже износи око 145 км. Најстарији цјевоводи у постојећем водоводном систему датирају од 1966. године. Постојећи систем чине АЦЦ, ЛЖ, ПВЦ и ПЕХД цјевоводи. Водоводни систем је подијељен у три висинске зоне са два резервоара.

- Висинска зона I - Вода се црпи са изворишта и транспортује у стари резервоар Мајна (250m^3) одакле се гравитационо пушта у мрежу,
- Висинска зона II - Преко препумпних станица Јакеш и Таревци снабдијева се II висинска зона,
- Висинска зона III - Преко препумпних станица Таревци II и Јакеш-Добор снабдијева се III висинска зона.

Висински положај постојећих резервоара обезбјеђује повољне притиске у већем дијелу мреже. Просјечан притисак у градском подручју износи 3-3,5 бара. Максималан измјерен притисак у првој половини 2015. године је износио 4,5 бара. Тренутно се за водоснабдијевање користи само резервоар Мајна (250m^3), међутим изграђен је и резервоар Нова Мајна (2.000m^3) који је спојен са извориштем, међутим исти се још није почео користити. Према информацијама из Водовода, исти се

¹⁴ Пројект општинског околишног и економског управљања (МЕГ), „Процјена институционалних, оперативних и финансијских капацитета и подручја могућих побољшања у водоводима – општина Модрича“ (ФОПИП), новембар 2015. године

не користи јер би стварао превелике притиске у мрежи која је изузетно застарјела, те би посљедице биле пуцање цијеви. Водовод Модрича нема дефинисане мјерне зоне, са јасно дефинисаним улазом и излазом из зоне, као ни водомјере за мјерење потрошње.

На изворишту су постављена три електромагнетна мјерача којима се мјери количина захваћене воде. Међутим, тренутно је само један мјерач исправан док су остали неисправни. На основу броја сати рада појединих бунарских пумпи и капацитета пумпи, процјењује се количина захваћене воде по бунарима. На старом и новом резервоару Мајна нема мјерача протока.

„Водовод и канализација“ Модрича не посједује дигитални катастарски план водоводне и канализационе мреже.

Укупан број потрошача воде са јавног водовода у 2020. години је 14.900 у Модричи и 1.990 у Вукосављу. Цијена воде за домаћинства је 0,70 КМ/м³, док је стопа наплате за услуге водоснабдијевања и канализације износи 90%.

У водоводном систему Модрича нема проблема са обезбјеђењем довољних количина воде.

Према досадашњем искуству, најчешћи узрок кварова на главним цјевоводима и на главној мрежи су:

- Старост цјевовода (процјењује се да су на неким локацијама цјевоводи стари и до 50 година) и
- Лоша уградња цјевовода и изведба спојева.

Од 40% неприходоване воде, на основу теренских запажања и дугогодишњег искуства, у водоводу сматрају да око 2% представља необрачунату ауторизовану потрошњу (немјерена потрошња са хидраната за гашење пожара, испирање цјевовода и канализације, прања улица, залијевање градских зелених површина, јавне чесме и слично), 3% као привидни губици у смислу неовлаштене потрошње (крађа воде и илегални прикључци), 10% грешке у мјерењу код водомјера и паушални обрачун, а 25% су стварни (физички) губици који представљају количину воде која се изгуби кроз све видове цурења и кварова на водоводној мрежи закључно са водомјером корисника. Према посљедњим доступним подацима, у 2014. години, укупна количина неприходоване воде је износила 638.566 м³.

За извориште „Модричко поље“ урађен је елаборат о заштити изворишта у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдијевања. Скупштина општине Модрича је усвојила одлуку о заштити изворишта. У елаборатима о заштити изворишта дефинисане су водозащитне зоне. Током испоруке од изворишта до потрошача вода се аутоматски хлорише помоћу хлоринатора у пумпној станици изворишта. Као дезинфекционо средство користи се гасни хлор. Вода се контролише према Правилнику о хигијенској исправности, а зависно од хидролошке ситуације врши се и додатно узорковање и анализа воде.

Узимање узорака и основно испитивање бактериолошке и физичко - хемијске исправности воде врши „Институт за заштиту здравља Републике Српске“ – „Регионални завод за заштиту здравља Добој“. Суперанализа се ради периодично у Градском заводу за јавно здравље Београд.

Узорковање воде врши се континуирано по утврђеној динамици у више мјеста у насељима и установама, а углавном се раде бактериолошке и физикално-хемијске анализе. Осим наведених анализа, у Водоводу се свакодневно прати стање резидуалног хлора. Анализа воде се доставља на увид Републичком санитарном инспектору.

На основу Правилника о хигијенској исправности воде, односно еквивалентног броја становника (ЕС) узорци се узимају на 5 различитих тачака једном седмично.

Према доступним подацима, посљедња мјерења, у току 2014. године вршена је анализа бактериолошког стања гдје је узето 168 узорака, од којих је 162 задовољило одредбе Правилника о хигијенској исправности воде, док 6 узорака или 8,8% не задовољава прописане услове. Физичко-

хемијска анализа је урађена за 153 узорак, од којих су сви задовољавали правилник о хигијенској исправности воде.

Повезаност између хемијске и биолошке исправности воде не постоји, тако да узорак који је прошао бактериолошку анализу, може да не задовољава хемијску. Уколико је један од параметара виши од дозвољеног, лабораторија обавјештава надлежну здравствену установу, Друштво и надлежну инспекцијску службу. Након тога Друштво предузима превентивне мјере путем електронских медија и штампе обавјештава становништво да прокухава воду прије употребе. У правилу на мјестима гдје се појаве неисправни узорци воде, предузимају се потребне мјере (сви неисправни узорци воде су локалног карактера) и поново се узима узорак воде на анализу све док вода не буде исправна. У случају бактериолошки неисправних узорака ради се о присуству безопасних аеробних мезофилних бактерија, које настају на мјестима гдје вода дуже стоји у цијевима, односно гдје је мала потрошња воде.

У првој половини 2015. године од укупно проведених 181 тестова на резидуални хлор, сви тестови су задовољили стандарде.

Канализација

Градски систем канализације, дужине 58,85 км, спада у ред мјешовитих канализационих система и просторно покрива цца 80% површине града. Од укупног броја становника око 50% их је покривено јавном канализационом мрежом. Број прикључака на јавну канализациону мрежу јесте 3900 домаћинстава и 677 правних лица. Процјењује се да је око 4.200 домаћинстава без прикључка на јавни систем канализације.

Одводња оборинских и фекалних вода из градске канализационе мреже се врши без пречишћавања у ријеку Босну.

Становништво без прикључка на јавну канализацију отпадне воде скупља у септичке јаме или слободно испушта у водотоке и земљште, што ствара велике еколошке проблеме.

2.6.3. Управљање отпадом

Управљање отпадом представља дјелатност од општег интереса и подразумијева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања.

Управљањем отпадом у Републици Српској уређено је Законом о управљању отпадом (Службени гласник Републике Српске бр. 111/03, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21), који прописују да јединице локалне самоуправе уређују, обезбјеђују, организују и спроводе управљање комуналним отпадом на својој територији. На основу члана 20. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске" бр. 111/03, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21) и члана 38. став 2 тачка 5. Статута општине Модрича ("Службени гласник општине Модрича" број 5/17) Скупштина општине Модрича је на 5. сједници одржаној дана 27.05.2021. године, донијела одлуку о приступању изради Локалног плана управљања отпадом за општину Модрича за период (2021-2026) године (у даљем тексту План). Скупштина је у октобру 2022. године донијела Закључак о усвајању Плана управљања отпадом на подручју општине Модрича за 2023-2027. годину.

Израдом Плана дефинишу се циљеви управљања отпадом на подручју општине Модрича, у складу са Стратегијом управљања отпадом за период 2017-2027 године као и мјере и носиоци активности за постизање циљева.

Табела бр. 10 Приједлог система управљања отпадом за регију Добој

Регија	Приједлог система управљања отпадом
<p>Добој</p> <p>ЈЛС: Брод, Вукосавље, Дервента, Добој, Доњи Жабар, Модрича, Пелагићево, Петрово, Теслић, Шамац, Станари</p>	<ul style="list-style-type: none"> • санација постојеће депоније и превођење у санитарну • до завршетка изградње регионалне депоније у Добоју користити постојеће општинске депоније, уз претходно одобрен програм мјера од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске • изградња трансфер станица у Дервенти и Модричи • затварање постојећих општинских депонија • одвојено сакупљање отпада на мјесту настајања • изградња шест центара

Организација прикупљања, одвоза и депоновање отпада

Општина Модрича у контексту регионализације у управљању отпадом у Републици Српској припада добојској регији. У оквиру исте формирана је Регионална депонија " Карабеговац" у Добоју, на удаљености од око 50 км од центра Модриче. Комунални отпад са подручја општине се организовано одвози на ову депонију путем овлаштеног Комуналног предузећа Комуналац а.д. Модрича (у даљем тексту: КП).

На територији општине Модрича не постоји регистрована и уређена депонија чврстог отпада. Депонија комуналног отпада у Модричком Лугу затворена је наредбом Републичког санитарног инспектора након мајских поплава 2014. године. На депонији Модрички луг се на годишњем нивоу до маја 2014. године одлагало око 6.000 м³.

Предузеће које управља отпадом на подручју општине Модрича је „Комуналац“, а.д., има дозволу за управљање отпадом издату од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, бр. дозволе 15.04-962-134/15 од 01.11.2020. године, за дјелатности сакупљања и транспорт комуналног отпада. Покривеност услугом прикупљања комуналног отпада износи 39% на подручју општине, а 67% на подручју самог града, а само око 8% на подручју села.

На подручју општине Модрича у 2020. години, отпад се организовано прикупљао за 4550 домаћинстава и 450 правних лица, те се на тај начин прикупи и одложи на градску депонију око 3.971 t отпада годишње. Просјечна цијена одвоза отпада је 23 KM мјесечно, по домаћинству, у 2020. години. Број мјесних заједница покривених организованим одвозом отпада је просјечно 6, док је проценат наплативости просјечно 63% током 2020. године.

Постојећи систем сакупљања отпада на територији је релативно добро организован са разграђеном динамиком сакупљања и одвоза на регионалну депонију али тај систем тренутно обухвата само мијешани отпад.

Програм сакупљања отпада из домаћинства на подручју Модриче дефинисан је интерним планом – Седмични распоред вожње за сакупљање комуналног отпада са разрађеном динамиком одвоза који се доноси од стране руководства КП Комуналац а.д. Модрича и сваке године по потреби мијења или допуњава, у коме је одеђен свакодневни одвоз отпада из око 130 улица, и одвоз једном седмично из 5 мјесних заједница, једном седмично у једном селу, а једном у двије седмице у 4 села, о чему слиједи детаљнији приказ у наставку.

Поред редовног, организује се и ванредно одвожење отпада по позиву корисника, најчешће приликом чишћења одређених објеката или површина, дворишта, прољећна акција уређења дворишта, акције чишћења јавних површина и сл. Том приликом постављају се намјенски контејнери запремина 5м³ или 1,1 м³.

Према подацима од стране надлежног предузећа КП Комуналац а.д., број канти и контејнера на подручју општине Модриче је:

- Број задужених канти запремине 80л: око 4000 комада
- Број контејнера запремине 5 м³:30
- Број контејнера запремине 1,1, м³: 105

Поред контејнера у који заједнички одлажу отпад физичка и правна лица, постоје и контејнери које користе искључиво привредни субјекти (хипермаркети, рафинерија, творнице обуће, болница, Дом здравља, образовне и друге јавне установе и сл.).

На подручју Модриче тренутно не постоје зелена острва, осим у кругу неких јавних установа као што су основне, средње школе и предшколске установе. Према томе примарно раздвајање отпада није заступљено на територији општине Модрича.

Општина Модрича нема донесен Просторни план, али има планска документа нижег нивоа која уређују област уређења инфраструктуре и градње. Водоснабдијевање на територији општине Модрича је стабилно и општина је богата извориштима воде, међутим, из анализе стања је видљиво да је водоводна мрежа застарела и зрела за унапређење. Током анализе мапирани су сљедећи проблеми: потребно је ријешити статус ВИК-а, смањити губитке на водоводној мрежи, бушити нове бунаре, реконструисати водоводну мрежу у граду и насељима, пустити у функцију велики резервоар, заштитити извориште од потенцијалних загађивача, реконструисати канализационе пумпе у МЗ 3 и МЗ 5 Добриња и Српска Варош, изградити пречистаче за воду.

Посебно је важно у наредном периоду, осим рјешавања имовинских односа радити на изградњи и унапређењу мреже, појачати активности контроле биолошке и хемијске исправности воде за пиће. Такође, неопходно је и у што скоријем периоду регулисати, унаприједити и проширити канализациону мрежу, као и регулисати одвод и пречишћавање оборинских и фекалних вода.

2.7. Стање животне средине

2.7.1. Ваздух

Загађење и квалитет ваздуха

Као главни извори загађивања ваздуха на подручју општине Модрича идентификовани су Рафинерија уља д.о.о., објекти хемијске индустрије, продукти сагоријевања горива у

домаћинствима, индивидуалним котловницама и индустрији, затим саобраћај, грађевинска дјелатност, неодговарајуће складиштење сировина, депоније отпада и др.

Узроци прекомјерног загађивања су постојање застарјелих технологија, недостатак постројења за пречишћавање димних гасова и ниска енергетска ефикасност постројења у индустријском и енергетском сектору, као и лош квалитет горива за гријање.

Мониторинг квалитета ваздуха у оквиру републичке мреже мјерних мјеста врши Републички хидрометеоролошки завод, док јединице локалне самоуправе на својој територији успостављају локалну мрежу мјерних станица и/или мјерних мјеста за праћење квалитета ваздуха. Модричи су најближа мјерна мјеста термоелектрана Угљевик и Рафинерија нафте а.д. Брод.

Према просјечним годишњим резултатима квалитет ваздуха је претежно I категорије, док је квалитет ваздуха у одређеним дијеловима године био и у II категорији квалитета, а при јако неповољним метеоролошким условима (температурна инверзија, магла) квалитет ваздуха иде у III категорију квалитета, а на основу вриједности појединих загађивача (лебдеће честице PM₁₀ и PM_{2,5}, сумпор диоксид SO₂, чађ, укупне лебдеће честице).¹⁵

Општина Модрича нема градско гријање, тако да се сва домаћинства и јавне установе грију индивидуално и на различите начине. Индивидуалне куће у зимском периоду грију се већином на капећи са чврстим горивом (дрво, угаљ, пелет), лож уље, плин, те на електричну енергију. Једно домаћинство у току грејне сезоне потроши око 15-20 м³ огрјевног дрвета и око 2 тоне угља, уколико се примарно грије на дрво. Уколико се за огрев примарно користи угаљ, потрошња истог је око 10 тона и 2-3 м³ огрјевног дрвета. У колективном становању најчешћи начин гријања је електрична енергија, а затим чврсто гориво. На бази ових података на годишњем нивоу процењује се да се за потребе гријања и остале потрошње електричне енергије искористи 229.159.272 kWh енергије. Сагоријевањем угља, дрвета и осталих енергената као и потрошња електричне енергије ослобађа се низ штетних супстанци и врши се притисак на атмосферу. При томе се у атмосферу емитује: 613 тона сумпор диоксида, 137 тона азотних оксида, 383 тоне неметанских испарљивих органских спојева, 2.994 тоне угљен монооксида, 922 тоне ситних чврстих честица (првенствено чађи) и 0,24 тоне тешких метала. Емисије стакленичких гасова годишње износе: 90.430 тона угљен диоксида и 11.000 тона метана.¹⁶ Према доступним подацима из 2014. године, на депонији Модрички луг се на годишњем нивоу до маја 2014. године одлагало око 6.000 м³ отпада, што представља основ за емисију око 36.000 м³ депонијског гаса. Нису доступни новији подаци. Поређење емисија CO₂ у базном и контролном инвентару показује да су емисије CO₂ на подручју општине у контролној 2020. години за 31,64 % мање у односу на емисије у базној 2007. години. Приказ промјена укупних емисија CO₂ те заступљености појединих сектора у укупним емисијама, у периоду од базе до контролне године, дат је у наредној табели¹⁷.

Табела бр. 11 Поређење укупних емисија CO₂ и емисија изабраних сектора у базној и контролној години

СЕКТОРИ	БАЗНИ ИНВЕНТАР у 2007. години		КОНТРОЛНИ ИНВЕНТАР у 2020. години		ОСТВАРЕНО СМАЊЕЊЕ ЕМИСИЈА CO ₂	
	Емисије CO ₂ [tCO ₂]	Учешће појединих сектора [%]	Емисије CO ₂ [tCO ₂]	Учешће појединих сектора [%]	Емисије CO ₂ [tCO ₂]	Смањење емисија CO ₂ по секторима[%]

¹⁵ Извјештаји Републичког хидрометеоролошког завода

¹⁶ Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) општине Модрича, 2012-2017.г.

¹⁷ Секап Општине Модрича за период до 2030. године

ЗГРАДАРСТВО И ЈАВНА РАСВЈЕТА						
Јавне зграде у власништву Општине	455,61	0,88	464,86	1,31	-9,25	-2,03
Јавне зграде које нису у власништву Општине	2.418,24	4,67	2.194,46	6,19	223,77	9,25
Стамбене зграде	26.249,60	50,64	12.153,16	34,30	14.096,44	53,70
Јавна расвјета	656,37	1,27	1.648,55	4,65	-992,18	-151,16
САОБРАЋАЈ						
Возила у надлежности Општине	28,68	0,06	101,13	0,29	-72,45	-252,66
Јавни превоз	1.496,55	2,89	1.358,45	3,83	138,10	9,23
Путничка и комерцијална возила	19.830,21	38,26	16.892,26	47,68	2.937,94	14,82
НЕ-ЕНЕРГЕТСКИ СЕКТОРИ						
Водоснабдијевање	698,00	1,35	618,00	1,74	80,00	11,46
УКУПНО	51.833,25	100,00	35.430,87	100,00	16.402,37	31,64%

Извор: СЕКАП Општине Модрича за период до 2030. године

Такође, основни проблем везан за сектор саобраћаја је да су возила старости у просјеку 15 година и више, да се адекватно не одржавају, те да према садашњим стандардима нису еколошки прихватљива.

Шесдесет три погона и постројења у општини Модрича има издату важећу еколошку дозволу на општинском нивоу. Тренутно нису доступни подаци из општине о компанијама које су већ сертифициране или су у процедури према стандарду ISO 14001.

2.7.2. Водни ресурси

У хидролошком смислу подручје општине Модрича припада сливу ријеке Босне, те мањим дијелом непосредном сливу ријеке Саве.

На подручју општине Модрича идентификовани су сљедећи водни ресурси: Босна, Адарска Ријека, Мала Ријека, Велика Ријека, Врањачка Ријека, Бабешница, Дуса, Рјечица Толиса, Љубиоча, Ботајичка Ријека, Јакешница и Западни латерални канал. Тако, на подручју општине, постоје баре и стараче ријеке Босне на 43 локације укупне процијењене површине 386.750 м², од чега су мале баре које током сезоне пресушују на 26 локација површине око 37.850 м². Веће баре и стараче су на 17 локација површине 348.900 м² са сталном воденом масом.

На подручју општине Модрича врши се експлоатација пијеска и шљунка из корита ријеке Босне. Годишње се експлоатише количина од 500.000 м³ шљунка и пијеска са ријеке Босне.

Отпадне воде из јавног система канализације се без пречишћавања испуштају директно у ријеку Босну. Становништво без прикључка на јавну канализацију отпадне воде скупља у септичке јаме или слободно испушта у водотоке и земљиште.

Отпадне воде највеће индустрије на подручју општине Модрича, Рафинерије уља Модрича а.д., настале функционисањем постројења се пречишћавају на постројењу за пречишћавање отпадних вода, изграђеном 1982. године, капацитета 4800 м³/дан и испуштају у отворени канал других загађивача, а затим у ријеку Босну. Резултати испитивања квалитета ефлуента постројења за пречишћавање указују да су концентрације испитиваних параметара у границама дозвољених.¹⁸

Јавна установа “Воде Српске” из Бијељине надлежна је за контролу квалитета воде у РС. На ријеци Босни код Модриче постоји станица за мјерење квалитета вода означена као мјерни профил Б13-низводно од Модриче. Резултати испитивања концентрације ефлуената на профилу у Модричи показују да се ријека Босна на овој локацији може сврстати у 4, па чак и у 5. класу.¹⁹

Подаци о квалитету подземних вода не постоје, с обзиром да се не обавља систематско праћење на подручју општине Модрича. Постоје подаци о квалитету подземних вода које се користе за

¹⁸ Ибидем

¹⁹ Стратегија интегралног управљања водама Републике Српске 2015-2024.г., стр. 39

водоснабдијевање, а за које законска регулатива налаже контролу хигијенске исправности воде за пиће. Контролу исправности воде врши Институт за заштиту здравља Републике Српске - Регионални завод за заштиту здравља Добој.

2.7.3. Земљиште

Основни извор података о педолошким карактеристикама је Педалошка карта Југославије, 1:50 000 (1972-1977) Босна и Херцеговина. У равничарском дијелу присутна су алувијална земљишта, минерално-мочварна глејна земљишта, ливадска земљишта-семиглеји. У брдском дијелу распрострањена су смеђа земљишта-дистрични и еутрични камбисоли. На блажим падинама присутне су партије лувисола и псеудоглеја, у подножијима падина колукијуми, а око већих потока такође флувисоли и алувијална земљишта.

Намјене земљишта на подручју општине Модрича са површинама су како слиједи: пољопривредне површине 22.436 ха, грађевинско земљиште 836,44 ха, шумске површине 10.867 ха, водне површине 200,67 ха, саобраћај 94,36 ха, каменоломи 1,2 ха, депоније отпада 10,1 ха и остале намјене – плодно земљиште 3.118 ха.

Највећи узрочници загађења земљишта су неадекватно одложени отпад, отпадне воде септичких јама, прелива и директних излијевања у земљиште, постојање минских поља, привредне дјелатности и неадекватно и неконтролисано кориштење хемијских средстава у пољопривреди.

Када је у питању загађење земљишта узроковано одлагањем отпада, процјењује се да се на годишњем нивоу одложи око 10.000 тона отпада. Отпадне воде септичких јама, које такође загађују земљиште, процјењују се на око 855.120 м³ годишње.

У областима ратарство, воћарство, повртларство, према нормативима примјене производа за заштиту биљака, годишње се искористи 64,26 т производа. На истим површинама се употреби 4.998 тона различитих гнојива и створи 37.429 тона стајњака.

Проблем загађења земљишта, нарочито пољопривредног, са собом доноси и поплаве, нарочито ријеке Босне, јер су воде у појединим мјерењима у ријеци Босни 4. категорије чија употреба у пољопривреди, по стандардима, није дозвољена.

Биодиверзитет и заштићена подручја

Предметно подручје се налази у контактної зони брдских и перипанонских пејзажа. Генерално, подаци о биодиверзитету овог подручја су јако оскудни и обухватају само пар систематских истраживања у посљедњих 15 година.

У вегетацијском смислу ово подручје припада евросибирско-сјеверноамеричкој регији, која се диференцира на ниже фитогеографске цјелине или провинције: илирску, мезијску и средњеевропску. Нижи дијелови припадају средњеевропској провинцији грабових шума, а виши дијелови илирској провинцији буковиух шума. Укупна површина под шумама на територији општине Модрича износи 11.034,43 ха, од чега је 7.487, 47 ха у приватном власништву.

Према члану 46. Закона о заштити природе Републике Српске, у заштићена природна добра се сврставају заштићена подручја, заштићене врсте и заштићени минерали и фосили. Тренутно на територији општине Модрича нема званично проглашених заштићених подручја. Од планинарских заштићених подручја природе су Парк природе "Дуга Њива" на Требави са обухватом од око 3000 ха, парк шума "Јошик" заштићено подручје "Бара Ада Чардак" и Натура 2000 подручје доњи ток ријеке Босне од Модриче преко Гаревца до Милошевца. Скупштина општине Модрича је 22.10.2021. године донијела Закључак о подржавању Иницијативе за проглашење заштићеног подручја "Дуга Њива".

Број биљних и животињских врста угрожен је различитим негативним утицајима, директним уништавањем путем претјеране експлоатације (неконтролисана сјеча шума, лов, неконтролисано сакупљање љековитих биљака и сл.). Посебан проблем угрожености природних станишта у Модричи представљају инвазивне биљне и животињске врсте, а на скоро свим типовима станишта, на мјестима интрузивне сјече и деградације или запуштања површина присутне су инвазивне врсте попут америчког јасена, негундовца, затим амброзије, багремца и јапанског дворника и др. алохтоних врста, претежно у равничарским крајевима.

2.7.4. Шуме

Шири простор подручја општине Модрича може се подијелити на нижи и виши дио. Горје припада биљно-географској или провинцији илирских букових шума, а нижи дио биљно-географској средњеевропској провинцији илирских грабових шума. Ово подручје карактеришу сљедеће шумске фитоцентозе које су се формирале у зависности од рељефа, климатских прилика и других фактора:

- Шуме храста лужњака и обичног граба илирског,
- Шуме китњака и обичног граба,
- Брдска шума букве илирског подручја,
- Шуме храста лужњака и обичног граба илирског подручја.

У 2020. години укупна површина под шумама на подручју општине Модрича износила је 10.867 м²²⁰. Шумама на подручју општине управља Шумско газдинство „Добој“ односно Шумска управа Модрича. У новембру 2020. године извршено је пошумљавање са 300 садница смрче на локалитету „Мајна“ у ужем дијелу града и 500 садница пољског јасена на парцелама Шумског газдинства Добој, организациона јединица Добој у мјесној заједници Ријечани. У централном дијелу града извршена је садња 40 комада Ликвидамбара (*Liquidambarstyraciflua* L.) листопадно декоративна врста.

2.7.5. Биолошка разноликост²¹

Травњаци и оранице су еколошки системи настали директним или индиректним човјековим утицајем на просторима који су природно били покривени шумом. Насељени су биљним врстама које дијелом потичу из шума, док су се неке својте полиморфних врста развиле управо захваљујући антропогеним утицајима на травњацима. За травњаке су карактеристичне разне врсте из породице трава, главчике, ситови, менте.

Карактеристичне континенталне ливаде на подручју општине су: ливада овсенице паховке (*Arrhenatheratum eltioris*), ливада усправног овиска и крестаца (*Bromo-Cynosuretum cristati*), ливада усправног овиска и средњег трпутца (*Bromo-Plantaginetum mediae*).

На просторима општине распрострањене су обичне и познате европске животиње. Од сисаваца живе лисице и мање звијери, куне, творови, ласице, јазавци, уз воде видра, затим обични зечеви, ровка, кртица, јежеви, мишеви, волухарице, хрчци, вјеверице, пухови итд. Уз воде се још од 1932. године населила америчка ондатра. По шумама се задржавају дивље свиње, срне, а у већим шумама јелени, а у неким ловиштима и лопатари. Ово подручје богато је птицама.

На подручју општине Модрича нису доступни подаци о броју угрожених и рањивих биљних и животињских врста. У општини нема „рамсарских“ нити заштићених станишта.

2.7.6. Зелене површине

Број зелених површина у Модричи је укупне површине 18.762 м². У Модричи се налазе и 3 парковске површине од 10.000 м², парк код Поште, Централни парк и парк код Дома пензионера.

²⁰ Републички завод за статистику, Статистички годишњак 2020.г.

²¹ Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) општине Модрича, 2012-2017.г.

Највећи утицај на животну средину у општини Модрича чине неколико фактора: индивидуално гријање што приватних што пословних стамбених јединица, испарења у саобраћају највише због застарјелости возила и непостојања обилазнице око центра града, неадекватно одлагање отпада и непостојање депоније, као и неадекватно пречишћавање и одвод отпадних и индустријских вода. Сви ти фактори врше негативан утицај како на животну средину, тако и на опште јавно здравље и потребно је у наредном периоду свести ризике и негативне утицаје на минимум.

2.7.7. Мјере за унапређење енергетске ефикасности

Општина Модрича је донијела Акциони план одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским промјенама - СЕКАП до 2030. године. Наиме, у оквиру израде Акционог плана СЕКАП-а идентификоване су све кључне мјере, а то су смањење емисија CO₂ (по могућности и осталих гасова стаклене баште) и мјере које се односе на ублажавање посљедица климатских промјена и прилагођавања на климатске промјене кроз повећану енергетску ефикасност која обухвата: побољшање електроенергетске, водоводне и канализационе инфраструктуре наше општине која ће бити усмјерена на подстицање унапређења енергетске ефикасности и ширу употребу обновљивих енергетских извора што ће за резултат имати смањење емисије CO₂ из свих сектора обухваћеним овим документом, смањење потрошње енергије у свим секторима зградарста која обухвата постављање термоизолационих фасада, крова, стропа, замјена постојеће столарије новом уз употребу термоизолационих стакала, и инсталирање соларних колектора гдје је то могуће, увођење еколошки одрживог и еколошки прихватљивог система уличне расвјете увођењем нове технологије ЛЕД расвјете, која ће смањити емисију CO₂, смањити утрошак електричне енергије, побољшати квалитет освјетљености улица, путних праваца, раскрсница, паркова и слично, развој и унапређење саобраћајне инфраструктуре, повећање броја путничких аутомобила и одређеног броја аутобуса са погоном на гас, као и кориштењем алтернативних видова превоза, побољшање и инсталација савремених високо ефикасних котловских постројења, примјена топлотних пумпи за системе гријања стамбених и пословних јединица, замјена и инсталација високоенергетских уређаја (системи хлађења, вентилације, припрема топле воде) приликом реконструкције и изградње објеката стамбених и пословних јединица, кориштење обновљивих извора енергије за производњу електричне или топлотне енергије и побољшање и унапређење система заштите од поплава итд.

У протеклих неколико година, на подручју општине Модрича су започете активности на унапређењу енергетске ефикасности, посебно у сектору јавних установа и у сектору јавне расвјете. Акциони план енергетске ефикасности није усвојен, јер је истекао Републички план енергетске ефикасности, али свакако су урађене и квалитетно предложене мјере. Неке од мјера су и спроведене тј. мјере енергетске ефикасности на јавним објектима (вртић „Наша Радост“ и дио мјера спроведених на објекту средње школе „Јован Цвијић“).

2.7.8. Ризици од катастрофа/непогода

Уредбом о садржају и начину израде Плана заштите од елементарне непогоде и друге несреће („Сл. гласник Републике Српске“ број 68/13), а у складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“ број 121/12 и 46/17) прописан је садржај и начин израде Процјене угрожености од елементарних непогода и других несрећа за подручје општине, као и поступак усклађивања, ажурирања и чувања процјене угрожености. Општина Модрича је 2020. године усвојила документ "Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа општине Модрича".²² Процјена угрожености од елементарне непогоде и друге несреће (у

²²Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа општине Модрича (Службени гласник општине Модрича, 18/20)

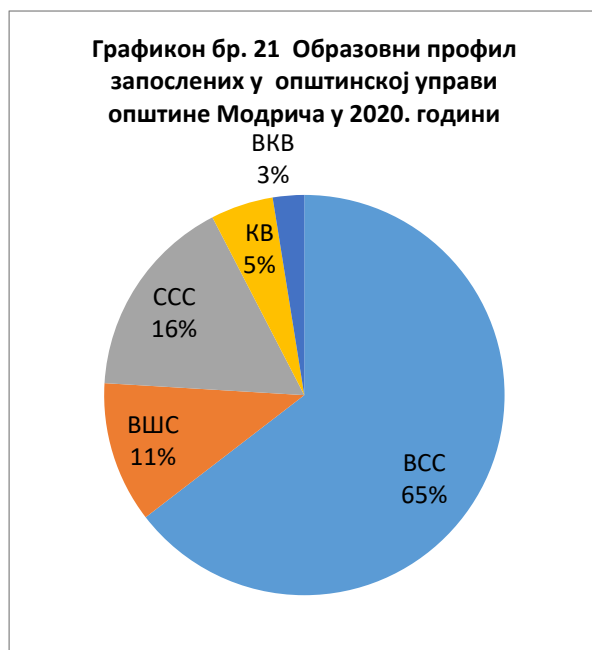
даљем тексту: Процјена угрожености) је полазни и темељни документ Плана заштите и спасавања. Процјена угрожености општине Модрича има за циљ да се анализирају и процијене сва питања везана за израду плана заштите и спасавања од природних и других несрећа. На основу процјене угрожености идентификују се извори могућег угрожавања, сагледавају могуће посљедице, потребе и могућности спровођења мјера и задатака заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће. Задаци заштите и спасавања разрађују се у Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће, који садржи:

- а) процјену угрожености од елементарне непогоде и друге несреће,
- б) планирање превентивног дјеловања,
- в) планирање приправности,
- г) планирање мобилизације и
- д) планирање хитног поступања.

Процјена угрожености садржи:

- а) карактеристике територије, критична постројења, критична мјеста и просторе са гледишта угрожености од елементарне непогоде и друге несреће, са евентуалним прекограничним ефектима удеса,
- б) повредивост територије од елементарне непогоде и друге несреће,
- в) анализу могућих посљедица од елементарне непогоде и друге несреће и
- г) потребе и могућности за заштиту људи, материјалних добара и животне средине од посљедица елементарне непогоде и друге несреће.

2.8. Локална самоуправа

Извор: Подаци општине Модрича, децембар 2021.

Општинска управа општине Модрича организована је у 8 одјељења (кабинет начелика, одјељење за привреду и друштвене дјелатности, одјељење за финансије, одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију, одјељење за борачко-инвалидску заштиту и опште

послове, одјељење за пријемну канцеларију и информисање, стручна служба и одјељење за инспекцијске послове и комуналне полиције).

У органу локалне управе ради укупно 97 запослених лица (без радника Територијалне ватрогасне спасилачке јединице (17) и без 4 функционера. Законодавну власт на подручју општине Модрича обавља Скупштина општине, коју чини 27 одборника.

Међу запосленима у општинској администрацији је 65% службеника са ВСС, што је предност Општине свакако. Функције Одјељења за привреду и друштвене дјелатности се у многоме преклапају са функцијама Развојне агенције општине Модрича и та два тима немају јасну подјелу послова. И поред тих потешкоћа, општина Модрича има ефикасну општинску управу, способну да покрене и изнесе све активности будућег локалног економског развоја. Општина Модрича је 2015. године учествовала у пројекту Процјене стања локалне економије и повољности пословног окружења и према критеријумима²³, од 17 ЈЛС²⁴ обухваћених овим истраживањем, Модрича се налази на 4. мјесту и процјењује се да испуњава 46,55% критеријума.

На основу процјене у оквиру овог истраживања, општина Модрича се сврстава међу општине које имају солидне капацитете за креирање повољног пословног окружења и у току израде овог документа је достигла стандарде *BFC* сертификације.

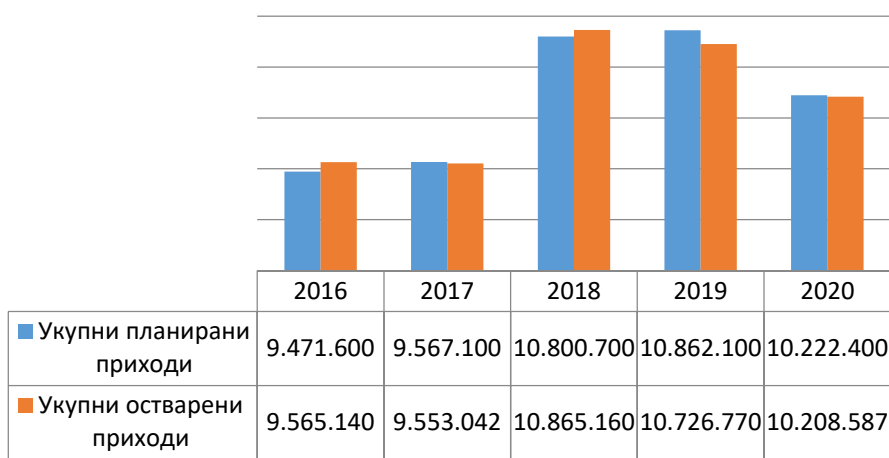
Општина Модрича има ефикасну општинску управу, способну да покрене и изнесе све активности будућег локалног економског развоја.

Побољшања су подизању кадрова, првенствено у страних језика, постизању подјеле између за привреду и дјелатности и агенције Модрича.

потребна у капацитета

познавању и у јасне послова Одјељења друштвене Развојне општине

Графикон бр. 22 Укупни остварени/планирани приходи у буџету општине Модрича

буџета

2.9. Анализа

²³Пројекат општинског еколошког и економског управљања (MEG)

²⁴MEG пројекат реализован од стране Развојног програма Уједињених нација у Босни и Херцеговини

Извор: Буџет општине Модрича.

Иако се ниво остварених прихода мијења из године у годину, исти је условљен макроекономском ситуацијом и осталим догађајима у окружењу на које Општина нема утицај. С тим у вези, дат је графички приказ укупних планираних и остварених прихода те кретања прихода (пореских, непореских и грантова и трансфера) за период 2016-2020. године.

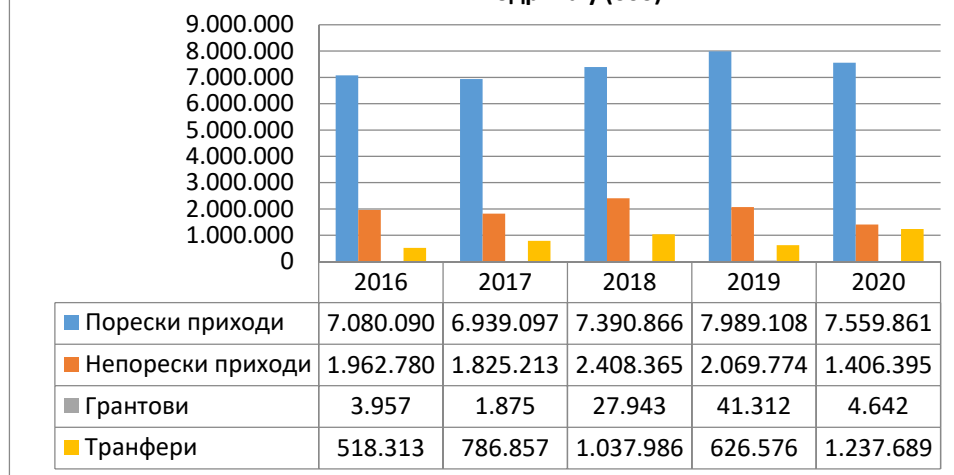
Извор: Буџет општине Модрича

Приходи у буџету Општине састоје се од:

- пореских прихода (порез на доходак и добит, порези на лична примања, порези на имовину, порез на промет производа и услуга, индиректни порези дозначени од УИО, остали порески приходи),
- непореских прихода (приходи од предузетничких активности, накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга), као и
- грантова и финансирања (грантови из земље и иностранства, трансфери између буџетских јединица, трансфери јединицама локалне самоуправе, примици по разним основама).

У приказаној табели бр. 22 укупни приходи крећу се између 9.471.600 и 10.222.400 КМ, те се уочава доследност у планираним и оствареним приходима општине, као и тенденција пораста прихода у

Графикон бр. 23 Структура буџетских прихода у општини Модрича у (000)

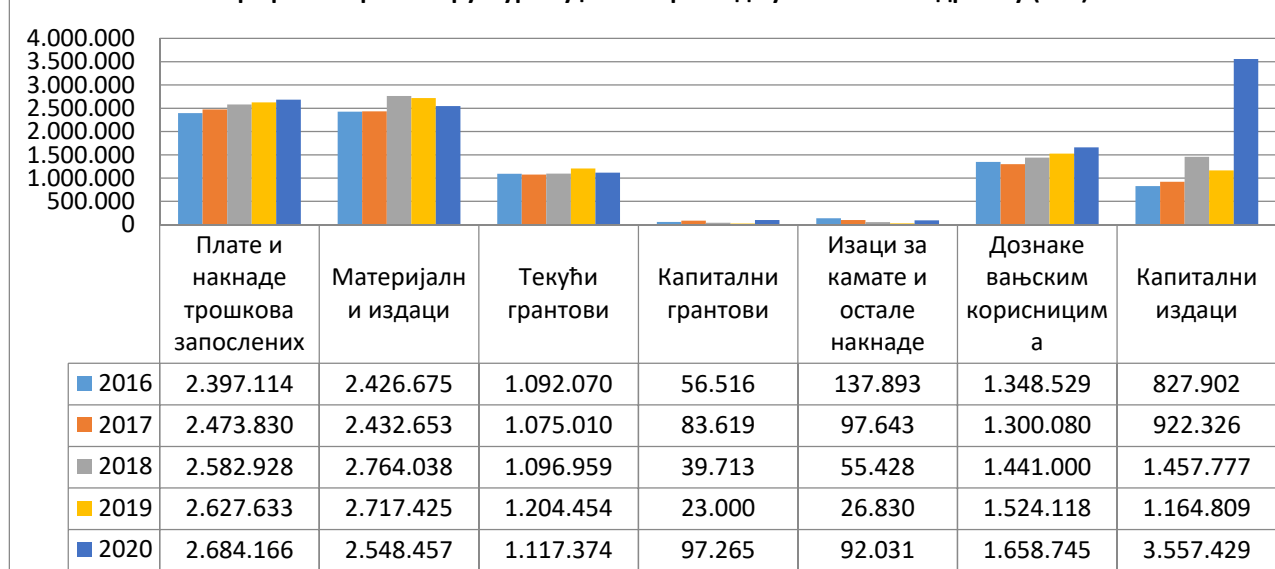
2018. и 2019. години.

Анализа буџета у посматраном периоду потврдила је да су планирани приходи уз занимарљиве разлике и остварени. 2020.године општина се задужила емисијом обвезница у износу од 4.204.000 КМ. Због пандемије у 2020. години нису реализовани сви пројекти те су се активности наставиле у 2021. години.

У структури буџетских прихода преовлађују порески приходи са просјечно 72%, који су током година скоро по четири пута већи у односу на непореске. Непорески приходи чине просјечно 18%. Обје категорије чине око 91% укупних прихода. У 2018. и 2019. години, уочава се раст прихода, узрокован повећањем грантова, као и трансфера у 2018. години. Грантови чине просјечно 1,5% прихода а трансфери просјечно 8%. Преовлађују трансфери од ентитета у износу 6,46%.

У структури прихода јасно је указана намјена прихода које се односи на накнаде за кориштење комуналних добара од општег интереса, водне накнаде, противпожарне накнаде и накнаде за претварање намјене земљишта.

Графикон бр. 24 Структура буџетских расхода у општини Модрича у (000)

Извор: Буџет општине Модрича

У погледу расхода преовлађују расходи за плате и накнаде трошкова запослених са просјечно 24,8%, материјални издаци у износу од 25%, текући грантови од 10,8%. У приказаном графикону, уочава се раст расхода за плате и накнаде трошкова запослених. У 2020. години, анализом је установљено повећање капиталних грантова за 72% у односу на 2019. годину.

Из свега наведеног, може се закључити **да општина Модрича има стабилан буџет**. Нацртом буџета у 2022. години за сервисирање дугова односно дугорочно задужење предвиђена су средства у износу од 569.500 КМ, а од чега се дио односи на отплату главнице 449.800 КМ и дио на отплату камате 119.700 КМ. На основу представљених података, може се закључити да се општина Модрича дјелимично задужује у складу са усвојеним развојним документима.

2.10. SWOT АНАЛИЗА И СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ

SWOT анализа представља мост између садашњег стања, које је утврђено анализом, и жељеног будућег стања које се дефинише стратешким планом развоја. Овај концепт нам даје систематску анализу пријетњи и прилика као и њихово усаглашавање са јаким и slabим странама општине. SWOT анализа обезбјеђује информације корисне за усклађивање општинских капацитета и способности са окружењем у којем општина дјелује.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Одличан географски положај и саобраћајна повезаност са сусједним земљама, повезаност са домаћим и регионалним тржиштем; • Близина тржишта Хрватске и Србије; • Постојање сигурне куће за смјештај и збрињавање жртава насиља; • Капацитираност појединих организација цивилног друштва за самосталну реализацију активности и активности у партнерству; • Ојачан предузетнички дух и међусобна повезаност предузетника; • Добра међусекторска сарадња и постојање подржавајућег амбијента за рад, пословање и функционисање невладиног сектора; • Потписан Протокол о сарадњи надлежних субјеката на заштити жртава насиља у породици 2021.; • Развијена инфраструктура и добра повезаност са општинама у региону; • Општина богата плодном земљом, јер 2/3 земљишта на простору општине Модрича чини пољопривредно обрадиво земљиште; • Позитиван тренд раста броја привредних субјеката који послују на подручју општине Модрича (укључујући и предузетнике); • Традиција текстилног сектора, коже и обуће, као и обучена радна снага за рад у поменутом сектору; • Квалификована и конкурентна радна снага - постојање великог броја високо образованих кадрова на тржишту рада; • Диверсификована привредна структура (метал, дрво, кожа и обућа, храна и пиће, пластика, итд.); 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак или неадекватност планске документације (није усвојен Просторни план општине); • Неповољан демографски тренд (негативан природни прираштај и одлив радно способног становништва); • Одлазак младих и високообразованих кадрова, старење општине и пад наталитета; • Подијељени послови локалног економског развоја између неколико актера (Одјељење за привреду, ЈУ „Развојна агенција општине Модрича“ (РАОМД), Кабинет начелника); • Недовољно развијени капацитети Агенције за развој као Инфо-центра за инвеститоре; • Општина нема у власништву атрактивно и инфраструктурно опремљено земљиште које нуди инвеститорима; • Недовољно интересовање привредника за финансирање пројеката и послова на територији општине; • Недостатак капацитета за пријем дјеце у јавну предшколску установу; • Недостатак квалитетне практичне наставе током формалног образовања и недовољна укљученост школа у систем неформалног образовања; • Непостојање редовних систематских годишњих прегледа ученика, дјечији зубар не постоји у оквиру школе, ДЗ-а нема материјала за адекватну његу и услугу; недостатак стално запосленог стручног кадра у оквиру школа и ДЗ-а (логопед);

<ul style="list-style-type: none"> • Ефикасна и организована општинска управа; • Постојање организованог школског превоза за ученике из удаљених делова Општине; • Јака дијаспора, тј. могућност остваривања сарадње и инвестиција са Модричанима који живе и раде у иностранству; • Постојање релевантних стратешких докумената из области заштите животне средине ЛЕАП (у току је израда), СЕКАП до 2030. године), документ из области омладинске политике 2018-2022); унапређење положаја ромске популације (ЛАП за унапређење положаја ромске популације на подручју општине Модрича за период 2019-2023. година); задовољење стамбених потреба социјалних категорија (Стратегија развоја социјалног становања на подручју општине Модрича за период 2021-2027. година); • Постојање Дневног центра за дјецу са посебним потребама; • Постојање локалног медија; • Истакнут волонтеризам и висок степен мотивације представника удружења да унаприједи положај осјетљивих група на локалу; • Добра међусобна комуникација и подршка између представника удружења; • Препозната потреба за унапређењем положаја дјеце ометене у развоју на локалу; • Инфраструктурни капацитети појединих удружења грађана за успостављање ван институционалних услуга социјалне заштите; • Истакнут хуманитаризам појединих привредних лица (Рафинерија уља) и појединих физичких лица из дијаспоре, који се огледа у донацијама и бесповратним средствима адресираним на удружења грађана; • Постојећа потенцијална заштићена подручја природе, Парк природе Дуга Њива, Парк шума Вучијак, Натура 2000 подручје Доњи ток ријеке Босне у склопу ријеке Саве; • Грађење инфраструктуре за посјетиоце (планинарске стазе, стазе за бициклизам, информативне табле, видиковци и сл.); • Уређивање подручја погодних за авантуристичке спортове (параглајдинг, спуст ријеком Босном, „QUAD motor cross“ излетишта, стаза за „trail“ трчања и бициклизам); • Идентификовано културно-историјско наслеђе (археолошка налазишта, културно-историјски споменици и локалитети из старог и средњег вијека); • Аутохтони гено фонд воћа и поврћа у селима у којим се спроводи традиционална пољопривреда; • Рекреативни камп „Ријечани“, рекреативна зона „Мајна“; • Потенцијал у различитим видовима туризма (ловни, спортски, вјерски и еко); • Велики број трговачких центара на подручју општине Модрича; • Потенцијал за рурални развој, нарочито развој 	<ul style="list-style-type: none"> • Школе нису носиоци развоја масовног спорта те се усмјеравање ученика врши према конкурсима Министарства, а не према њиховим афинитетима; • Смањивање броја ђака у подручним одјељењима, посебно у руралним мјесним заједницама, утичу на укидање појединих подручних одјељења; • Лоша инфраструктурна и техничка опремљеност школа, установе културе и спортске дворане; • Мали број НВО-а из области образовања; • Непостојање јавних конкурса за додјелу средстава НВО-ом сектору; • Недовољна умреженост и сарадња појединачних удружења на локалу; • Недостатак упосленог стручног кадра који би се свакодневно и на систематизован начин бавио унапређењем положаја осјетљивих група на локалу (психолози, дефектолози, логопеди...); • Недовољан број упосленог здравственог кадра (педијатри и гинеколози); • Недовољна информисаност грађана о правима која имају на основу важеће законске регулативе и поступцима која им претходе; • Проблеми запошљавања особа са посебним потребама; • Недовољна економска активност у поређењу са просјеком РС и БиХ; • Неискориштени капацитети већине приватизованих предузећа; • Слаб предузетнички дух становништва; • Локална привреда превише ослоњена на трговину; • Застарјела технологија малог и средњег предузетништва и пољопривреде; • Слаба сарадња малих и средњих предузетника са институцијама на државном нивоу; • Недостатак производних и прерађивачких капацитета; • Недостатак људи са развијеним менаџерским и маркетиншким вјештинама, језичким и дигиталним компетенцијама; • Мали број брендираних производа; • Застарјелост постојеће и недостатак савремене медицинске дијагностичке опреме; • Низак ниво дигитализације у јавним установама; • Низак ниво капацитета институција за противпожарну заштиту; • Недовољно интензиван рурални развој; • Неразвијена пољопривредна производња и недостатак прерађивачких капацитета; • Незадовољство привредника висином административних такси и накнада; • Незадовољавајућа и застарјела комунална инфраструктура (водовод и канализација); • Низак степен имплементације ЛЕАП-а;
--	---

<p>руралног предузетништва и туризма;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Занимање и мотивисаност општинске управе за интегрисано развојно планирање; • Извозна оријентација привредних субјеката на подручју општине Модрича; • Задовољавајућа инфраструктура основног и средњег образовања; • Повољни климатски услови за узгој стакленичких и пластеничких пољопривредних култура; • Системска додјела стипендија средњошколцима и студентима у виду подстицања образовања; • Континуирано улагање у предшколски одгој (суфинансирање за боравак у дјечјим вртићима, план изградње једног предшколског објекта); • Спремност посебно млађих кадрова на континуирано учење и прилагођавање новим технологијама 	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничена улога општине у инфраструктурном развоју водоводне и канализационе мреже; • Мала покривеност услугама водоснабдијевања и канализације; • Недовољан капацитет постојеће канализационе мреже (атмосферска и фекална канализација); • Нема пречишћавања комуналних отпадних вода; • Не врши се контрола квалитета воде свих локалних изворишта; • Непостојање ажурираних података о квалитету ваздуха, квалитету земљишта, биолошкој разноликости; • Непостојање санитарне депоније за одлагање комуналног отпада и постојање дивљих депонија; • Не врши се селекција/рециклажа отпада; • Недовољно развијена свијест грађана о заштити животне средине; • Неконтролисана експлоатација пијеска и шљунка из корита ријеке Босне; • Неконтролисана сјеча шуме; • Непостојање обилазнице око града (саобраћај иде кроз центар града); • Недовољно искоришћен потенцијал постојеће хемијске индустрије за развој пратећих и услужних делатности; • Мала површина општине под шумом (непошумљавање); • Систем одводње оборинских вода није адекватан да прими веће количине падавина, те долази до плављења; • Застарјела индустријска опрема; • Неуспјешна приватизација индустријских гиганата у Модричи; • Неадекватни постојећи индустријски капацитети (површина, инфраструктура, итд.); • Недостатак повољних финансијских средстава за мала и средња предузећа (МСП) и пољопривреду; • Недовољна међусекторска сарадња на нивоу локалне заједнице; • Недостатак малих прерађивачких капацитета; • Недовољно изграђена инфраструктура на сеоском подручју (саобраћајнице, вода, канализација и сл.); • Уситњен и расцјепкан земљишни посјед; • Мали проценат наводњавања и коришћења расположивих водних ресурса; • Неповољна старосна структура пољопривредних домаћинстава; • Неорганизованост пољопривредних произвођача – задруге, удружења; • Велика незапосленост младих на селу; • Недовољно коришћење обновљивих извора енергије; • Већи дио општине нема довољно изграђену инфраструктуру и објекте за заштиту од
--	--

	поплава
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Могућност изградње коридора 5ц у циљу побољшања саобраћајне комуникације и привредних токова; • Могућност изградње индустријске зоне; • Раст интереса за међуопштинску и регионалну сарадњу; • Издавање финансијских средстава са виших нивоа власти за ублажавање посљедица стања несреће; • Адаптација Добор куле и могућност креирања туристичке понуде и привлачења туриста; • Доступност развојних ЕУ фондова; • Велике резерве квалитетне пијаће воде; • Сарадња са амбасадама, међународним, владиним и невладиним организацијама; • Повећање броја програма, пројеката и активности усмјерених на јачање улоге жене у друштвеној заједници (запошљавање, образовање, политика и др.); • Могућност коришћења финансијских и нефинансијских мјера у сарадњи са Заводом за запошљавање; • Могућност кориштења очуваних природних вриједности као темељ туристичке понуде; • Међуопштинска и прекогранична сарадња; • Распољивост развојних фондова Инвестиционо-развојне банке РС; • Усмјереност на повећање важности производње хране, воде и обновљивих извора енергије; • Производња и прерада воћа и љековитог биља; • Примјена постојећег законодавства из области заштите животне средине; • Постојање Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност; • Увезивање партнера из различитих сектора на нивоу локалне заједнице кроз заједничку реализацију пројеката; • Започела изградња инфраструктуре за кориштење соларне енергије; • Изградња мини соларних електрана на крововима јавних институција; • Откуп АД “Водовод и Канализација Модрича” од стране локалне самоуправе; • <i>Brownfield</i> инвестиције у постојеће објекте; • Развој пољопривреде, нарочито ратарства и јагодичастог и бобичастог воћа, као и воћа намијењеног производњи алкохолних пића; • Покретање текстилне производње за познате свјетске брендове; • Тренд потражње за специфичним туристичким садржајем (развој руралног туризма); • Постојање интереса великих откупљивача за производима који се гаје у Модричи, посебно шљиве; • Могућност за остваривање вишег степена међусобне унутар гранске и међу гранске повезаности између различитих дјелатности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Спорост у доношењу закона и прилагођавања законске регулативе стварним потребама; • Непостојање генералне стратегије развоја РС и БиХ; • Угрожавање пољопривредног земљишта ради изградње коридора 5ц и аутопута Вукосавље-Рача; • Неуспјели процеси приватизације; • Растући утицај глобалне економске кризе на економско и социјално стање у општини; • Политичка нестабилност на подручју БиХ и западног Балкана, додатно наглашена економском кризом; • Недовољно стимулативан правни и финансијски оквир за развој предузећа у РС и БиХ одвраћа стране и домаће инвеститоре од улагања; • Непостојање стратешких одредница за побољшање наталитета на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине; • Недовољно подстицајан постојећи Закон о раду за стране инвеститоре; • Угрожавање локалне привреде нелојалном конкуренцијом; • Недовољно интересовања локалних и страних улагача за инвестиционо и привредно улагање на подручју општине; • Непостојање популационе политике на државном нивоу; • Нестабилност трансфера виших нивоа власти неопходних за функционисање локалне управе; • Недовољна координација виших нивоа власти (Министарство просвјете доноси одлуку о плану и програму, без обзира на потребу тржишта); • Законска регулатива која категорију ментално недовољно неразвијених лица не сврстава у инвалиде; • Закон о ЛС РС који не препознаје МЗ као правно лице; • Појаве поплава и клизишта; • Подручја загађена минама; • Заштита од штетног дјеловања вода парцијална и недовољна за сигурну одбрану од поплава; • Низак ниво инвестиција у одржавање и развој комуналне инфраструктуре; • Спор опоравак од економске кризе; • Недостатак финансијских средстава за очување природних и културних ресурса те заштиту животне средине • Исељавање млађе популације у урбана средишта ради квалитетнијих радних мјеста и бољих животних услова; • Неусклађеност образовног система с потребама тржишта рада; • Неадекватан и недовољан развој туристичке

<ul style="list-style-type: none"> • Постојећи производни објекти (погони, хале, канцеларијски простор) и инфраструктура који нису у функцији; • Ревитализација подручја општине Модрича кроз припрему и провођење квалитетних развојних пројеката који се могу финансирати из домаћих и међународних фондова; • Интерес за стварање позитивног и стабилног амбијента за нова инвестициона улагања; • Улагања дијаспоре као развојни потенцијал 	инфраструктуре
---	----------------

Стратешки фокуси:

Издавањем јединствених конкурентских предности и њиховим спајањем са вањским приликама, с једне стране, и повезивање слабости и пријетњи, с друге стране, извлаче се одговарајући фокуси на које треба концентрисати ресурсе у наредном стратешком периоду. Развојни тим општине Модрича се определијелио за сљедеће стратешке фокусе:

Унапређење повољног пословног окружења, јачање локалне привреде и привлачење нових директних инвестиција

Општина Модрича има потенцијала за развој повољног пословног окружења у циљу привлачења нових директних инвестиција. Оснивањем Привредног савјета и Одсјека за дијаспору направљени су значајни кораци ради побољшања и привлачења инвеститора у Општину.

Развој и модернизација пољопривредне производње и сеоског предузетништва

Општина Модрича има изузетно плодну земљу погодну за развој пољопривреде, као и досадашњу позитивну пољопривредну традицију. Општина, заједно са удружењима и локалним пољопривредницима, активно учествује у поспјешивању и подршци ове привредне гране и снажна је определијељеност општине да се тај тренд настави и интензивира у наредном периоду. У Модричи постоји неколико веома развијених производних сектора (текстил, кожа, електроиндустрија, производња ПВЦ и АЛУ столарије итд.) са знатним бројем успјешних малих и средњих предузећа која у тим секторима послују. Општина је препознала МСП и предузетнике као носиоце даљег развоја цјелокупне привреде Модриче и опредјељује се за постављање основа и пружање институционалне структурисане и плански вођене подршке тим секторима у будућности.

Осигуран висок ниво ефикасности пружања јавних услуга кроз унапређење стања јавне инфраструктуре

Општина Модрича континуирано ради на побољшању пружања јавних услуга кроз улагања, модернизацију, изградњу и адаптацију јавне инфраструктуре.

Обезбиједити развој људских ресурса, друштвене инфраструктуре (предузетничке и дигиталне) и локалних капацитета у области образовања, здравства, социјалне заштите, спорта и културе

Као основни предуслов развоја заједнице, општина Модрича је свакако препознала останак младих људи у Општини и јачање и оснаживање људских ресурса. Унапређење програма запошљавања, активна промоција предузетништва и подстицање самозапошљавања младих уз развој различитих културних и спортских садржаја за грађане, осмишљавање и креирање нових услуга подршка грађанским иницијативама, побољшање свеукупних услова живота, су једни од кључних чинилаца у новој Стратегији.

Побољшати очување животне средине и комуналне инфраструктуре уз кориштење потенцијала за развој обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности

Општина Модрича види очување животне средине и виши степен искориштења ОИЕ као неопходан дио одрживог развоја цјелокупне локалне заједнице. Изградња комуналне инфраструктуре је једна од кључних основа за локални развој, како привреде, тако и животне средине уопште.

2.11. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Визија општине Модрича темељи се на сљедећим вриједностима:

- Привредно развијена општина са препознатљивим производним профилем,
- Средина у којој се млади образују у складу са потребама тржишта рада
- Општина са развијеним сектором малих и средњих предузећа који запошљава образовану и обучену радну снагу,
- Општина са развијеном пољопривредом и задрugarством,
- Зачетник дигиталне трансформације,
- Средина пожељна за уносно пословање и инвестирање,
- Средина уједначеног урбаног и руралног развоја,
- Општина развојно повезана са сусједним општинама унутар и ван Босне и Херцеговине,
- Општина са развијеном јединственом и препознатљивом туристичком понудом,
- Еколошки освијештена средина,
- Средина са препознатљивим културним и спортским идентитетом.

Стратешки циљеви произлазе из визије и стратешких фокуса и представљају прву трансформацију и конкретизацију визије и фокуса. Стратешки циљеви представљају главне правце достизања визије и изражавају крајње резултате које намјеравамо постићи до краја планираног периода.

Визија - Општина Модрича, лидер повољног пословног окружења са младим кадровима спремним за тржиште рада, зачетник дигиталне трансформације, са развијеном зеленом економијом, паметним управљањем природним ресурсима и једнаким могућностима за све грађане.

Стратешки циљ 1: Успостављено стабилно пословно окружење и остварен раст домаћих и страних инвестиција

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција	Индикатор	Полазна вриједност 2020. година	Циљна вриједност 2026. година
	Укупан број запослених	4.559	5.500
	Укупан број незапослених	1.302	800
	Укупан број пословних субјеката	561	700

Општина Модрича има неколико веома развијених сектора привреде са немалим бројем просперитетних предузећа. Стратешка је одлука Општине да темељи свој будући развој управо на сектору МСП и предузетника, као и на јачању интензивне пољопривредне производње, прије свега производњи здраве хране и прехранбеној индустрији, као и руралном развоју уопште. Кључне претпоставке за постизање овог циља јесу изградња позитивног пословног амбијента, квалитетна инфраструктура, сет мјера подршке функционисању МСП, предузетника и пољопривредника, јачање удруживања, развој туризма, сеоског предузетништва као и нове инвестиције у свим фазама њихове реализације.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1. Успостављено стабилно пословно окружење и остварен раст домаћих и страних инвестиција односи се на Фокус 1. Унапређење повољног пословног окружења, јачање локалне привреде и привлачење нових директних инвестиција са Фокусом 2. тј. развој и модернизација пољопривредне производње и сеоског предузетништва.

Стратешки циљ 2 :Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укључености унапређење дигиталних компетенција

Очување и унапређење физичког и менталног здравља становништва, повећање степена социјалне укључености свих грађана, а посебно осјетљивих група пружањем разноврсних социјалних услуга у заједници, затим успостављање дугорочне сарадње свих битних актера на локалу и континуиран рад локалне самоуправе на одржавању и унапређењу исте, разноврсност културне понуде која излази у сусрет потребама грађана свих узраста, пружање могућности грађанима за веће учешће у спортском животу (рекреативном и професионалном) неопходни су предуслови за стварање веће социјалне кохезије у заједници и јачање социјалног капитала, као неопходног предуслова за развој заједнице. Неопходно је побољшање комуналне инфраструктуре и система зауправљање услугама, првенствено у области управљања чврстим отпадом и отпадним водама. Интервенције су потребне и у домену осталих комуналних услуга, са фокусом на услуге које се у надлежности општине. Посебан аспект ће бити на унапређењу у побољшању дигиталних компетенција.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција	Индикатор	Полазна вриједност 2020. година	Циљна вриједност 2026. година
	Укупан број средњошколаца	642	750
	Укупан број дјеце обухваћен предшколским образовањем	199	350
	Смањење броја корисника социјалне помоћи	745	650

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција, усмјерен је прије свега на Фокус 3. тј. осигуран висок ниво ефикасности пружања јавних услуга кроз унапређење стања јавне инфраструктуре и на Фокус 4. тј. обезбиједити развој људских ресурса, друштвене инфраструктуре (предузетничке и дигиталне) и локалних капацитета у области образовања, здравства, социјалне заштите, спорта и културе.

Стратешки циљ 3: Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине

У сврху бољег одрживог искориштења природних ресурса, као и очувања животне средине и смањења штетних утицаја на животну средину, стратешко је опредјељење општине Модрича да усмјери активности у наредном периоду ка већем кориштењу обновљивих извора енергије, као и повећању степена енергетске ефикасности и смањењу загађивања у свим сферама живота и привређивања.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине	Индикатор	Полазна вриједност 2020. година	Циљна вриједност 2026. година
	Укупан број прикључака на водоводну мрежу	14.900	20.000
	Укупан број прикључака на канализациону мрежу	3.900	4.400
	Годишњи приход од продаје рециклажног материјала	0	>30.000 КМ

Стратешки циљ 3 : Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине усмјерен је на Фокус 5 тј. побољшати очување животне средине и комуналне инфраструктуре уз кориштење потенцијала за развој обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности.

3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ СА ИНДИКАТОРИМА

Приоритети представљају кључна поља и смјерове дјеловања за остварење стратешких циљева и као такви имају највећи утицај на визију, односно остварење стратешких индикатора. У складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској,¹⁵ приоритети треба да буду јасно формулисани, оствариви у периоду важења стратешког документа, међусобно усклађени и мјерљиви уз помоћ објективно провјерљивих индикатора.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција	Приоритети везани уз стратешки циљ 1
	Приоритет 1.1. Развој пословних/индустријских зона
	Приоритет 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије
	Приоритет 1.3. Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника
	Приоритет 1.4. Унапређење туристичких потенцијала

Приоритет 1.1. с индикаторима и мјерама²⁵

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Приоритет 1.1. Развој пословних/индустријских зона	Број нових предузећа у предузетничкој зони	0	10

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 1.1.1. Изградња инфраструктуре за пословну/индустријску зону
Мјера 1.1.2. Опремање пословне/индустријске зоне

Мјера 1.1.1. Изградња инфраструктуре за пословну/индустријску зону

Мјера изградња инфраструктуре за пословну/индустријску представља развој нове пословне инфраструктуре која ће подићи економску видљивост општине и региона и унаприједити предузетничку климу, обезбиједити простор за привредне активности и дешавања и на тај начин повећати привредни раст. Такође, иста ће подржати развој конкурентности малих и средњих предузећа подстицањем одрживог развоја производње и јачањем интернационализације пословања у циљу повећања регионалне конкурентности.

²⁵ У складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске 94/2021, члан 10, став 4 и 5), детаљне мјере садрже везу са стратешким циљем и приоритетом, назив, опис са оквирним подручјем дјеловања, индикаторе за праћење резултата, развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета, финансијску пројекцију са изворима финансирања, период спровођења и институцију одговорну за координацију и спровођење.

Индикатор Мјере 1.1.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број успостављених предузентичких зона	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0	2
Број правних лица	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	561	590
Број предузетника	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	398	420

Мјера 1.1.2. Опремање пословне/индустријске зоне

У области привреде у планском периоду 2022-2024. година, фокус је на формирању пословне зоне, куповини земљишта и њеног инфраструктурног опремања. Пројекти из области привреде имају за циљ креирање повољног пословног окружења, стварање претпоставки за отварање нових радних мјеста и привлачење инвестиција, те раст животног стандарда у локалној заједници.

Модрича је град који има изузетан геостратешки положај и добру комуникацију са свим већим центрима у региону (Београд, Загреб, Бања Лука, Сарајево), што ће инвеститорима у Модричи омогућити лакши транспорт својих производа широм Европе. Сходно томе, општини Модричи је неопходна опремљена пословна/индустријска зона за привлачење инвеститора.

Индикатор мјере 1.1.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност	Циљна вриједност 2026.
Број опремљених предузетничких зона	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0	2
Број запослених	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	4.559	5.500

Приоритет 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије

Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
-------------------------------	--------------------------------	------------------------------

Приоритет 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије	Обим воћарске производње (вишње, јабука, шљива, крушка)	1.753 т	4.000 т
	Број регистрованих пољопривредних газдинства	567	600
	Обим производње основних ратарских култура (пшеница, кукуруз, јечам кромпир)	76.935	80.000 т

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 1.2.1. Подршка пољопривредним произвођачима

Мјера 1.2.2. Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке

Мјера 1.2.1. Подршка пољопривредним произвођачима

Кроз анализу сектора пољопривреде може се закључити да је пољопривредно земљиште општине потенцијална предност и ресурс који треба искористити. Општина редовно кроз буџет планира подстицаје пољопривредним произвођачима у циљу повећања производње здраве хране. Мјера се односи и на набавку опреме која доприноси унапређењу привреде кроз промоцију и продају пољопривредних производа, рукотворина и туристичких потенцијала на подручју општине Модрича. Мјером је предвиђено наводњавање - израда пројектне документације за подручје Милошевац, Гаревац/Добриња.

Индикатор мјере 1.2.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Урађена пројектна документација за наводњавање	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0	1
Извршено наводњавање подручја Милошевац, Гаревац/Добриња	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0	3
Већи принос производње основних ратарских култура по ха у тонама %	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	23,53	40

Мјера 1.2.2. Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке

Мјером је предвиђено проширивање производних и инфраструктурних капацитета: реконструкција грађевинског објекта (откупне станице), изградња продајног објекта, асфалтирање прилазног пута, набавка и монтажа опреме за рад.

Стога, ова мјера подразумјева изградњу прерађивачких капацитета и реконструкцију постојећих прерађивачких капацитета, те набавку опреме чиме би се обезбиједили услови за откуп тржишних вишкова, прераду пољопривредних производа те инсталисање хладњаче за складиштење воћа и поврћа.

Индикатор мјере 1.2.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020/21.	Циљна вриједност 2026.
Количина прерађеног поврћа и воћа у тонама, годишње	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	76	150 т
Набавка хладњаче	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	1	2

Приоритет 1.3. Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника

Приоритет 1.3. Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
	Број регистрованих предузетника	-	20
	Број новоотворених <i>HUB-ova</i>	0	2

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 1.3.1. Промоција развоја информационог друштва, дигитализације и предузетништва Мјера 1.3.2. Успостава јавне дигиталне инфраструктуре

Мјера 1.3.1. Промоција развоја информационог друштва, дигитализације и предузетништва

У општини Модрича примјетан је тренд раста предузетника, те потреба са већом дигитализацијом, чиме би се олакшао процес пословања. Наведеном мјером ће се кроз различите активности и пројекте унаприједити рад и ефикасност јавне управе, како би кроз исти био убрзан процес завршавања захтјева и послова заданих од стране странки, као и других јавних тијела. Успостављањем најновијих технолошких и информационих система у свакодневни рад запослених, допринијеће већем, бржем и сигурнијем протоку информација између саме странке и јавне управе.

Индикатори мјере 1.3.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност т	Циљна вриједност т
Број едукација предузетника о дигитализацији	Евиденција Одјељења за привреду и друштвене дјелатности	0	50

Број едукованих службеника општинске управе	Евиденција Одјељења за привреду и друштвене дјелатности	0	30
---	---	---	----

Мјера 1.3.2. Успостава јавне дигиталне инфраструктуре

Општина Модрича у сарадњи са инвеститорима тренутно води преговоре у циљу успостављања и опремања објекта односно припрема отварање *HUB-a* који ће представљати јавни простор доступан грађанима са потребном опремом у циљу развоја дигитализације и развоја микро бизниса.

Индикатори мјере 1.3.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност	Циљна вриједност
Број корисника дигиталног <i>HUB-a</i>	Евиденција Одјељења за привреду и друштвене дјелатности	0	300
Број подржаних микро, малих и средњих предузећа кроз отварање <i>HUB-a</i>	Евиденција Одјељења за привреду и друштвене дјелатности	0	20

Приоритет 1.4. Унапређење и развој туристичких потенцијала

Приоритет 1.4. Унапређење и развој туристичких потенцијала	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.година	Циљна вриједност 2026.година
	Укупни остварени приходи од туризма	-	>20%
	Број долазака туриста %	-	> 30%

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 1.4.1. Изградња и реновирање туристичке инфраструктуре

Мјера 1.4.2. Развој вјерског, бициклистичког и рекреативног туризма

Мјера 1.4.1. Изградња и реновирање туристичке инфраструктуре

Као један од неозабилазних спортско-рекреативних садржаја су "Ријечани Модрича" који је, заправо, спортско-рекреативни центар смјештен у једном од најљепших дијелова Дуге Њиве, у селу Ријечани Горњи удаљеном 12 км од Модриче. У питању је еколошки очуван природни амбијент који је погодан како за љетне тако и за зимске рекреативне садржаје. Ова мјера подразумјева реконструкцију, адаптацију и доградњу Спортско-рекреативног центра "Ријечани" Модрича. Реализацијом ове мјере допринијеће се унапређењу туристичких потенцијала општине

Модрича. Овим пројектом планирана је реконструкција и адаптација више дијелова: ресторана, кућица за смјештај и рекреацију, спортских терена за тенис, фудбал, одбојку, кошарку, дјечијег игралишта, шеталишта и трим стаза.

Подручје је препознато као туристичка локација. Пружа потенцијал за даље радове на земљишту и реконструкцију објеката у циљу даљег развоја туристичких капацитета и привлачења туриста.

Индикатори мјере 1.4.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020	Циљна вриједност 2026.
Број нових туриста/посјетилаца Спортско-рекреативном центру "Ријечани"	Евиденција „Туристичке организације Модрича"	0	5.000
Број кућица за смјештај	Евиденција „Туристичке организације Модрича"	10	12
Број реконструисаних објеката	Евиденција „Туристичке организације Модрича"	0	2

Мјера 1.4.2. Развој вјерског, бициклистичког и рекреативног туризма

Једно од најперспективних природних ресурса Модриче је Дуга Њива - излетиште и ваздушна бања на планини Требава. Дуга Њива је погодна за камповање, излете, бициклизам, лов, риболов итд. Дуга Њива – препознатљиво, садржајима богато мјесто за одмор и рекреацију у природи. Пројектом је планирано уређење зелене површине, изградња угоститељских капацитета, бунгалова за преноћиште, инфо центра уз садржај адреналинског парка са висећим мостовима и пењалицама, фитнес *outdoor*, трим стаза, *zipline*, *paintball*, скијалиште и санкалиште за рекреативне потребе, жичара, систем за засњежење, расвјета скијалишта и санкалишта.

Једна од великих предности је што ће се изградњом жичаре значајно смањити употреба моторних возила и омогућити еколошка и одржива употреба природних ресурса, а самим тим утицати и на очување природне средине. Циљ инвестиције јесте промоција туризма, афирмација пуστοловног и иновативног производа који је одржив и темељен на природним ресурсима, уз заштиту природе те покретање економије и привреде стварањем додатне понуде и потражње за локално становништво повезано с туристичком дјелатношћу.

Индикатори мјере 1.4.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број уређених зелених површина	Евиденција „Туристичке организације Модрича"	2	5

Број изграђених кампова са неопходном инфраструктуром	Евиденција „Туристичке организације Модрича“	0	10
Изграђена жичара	Евиденција „Туристичке организације Модрича“	0	1
Број угоститељских објеката	Евиденција „Туристичке организације Модрича“	0	3

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	Приоритети везани уз стратешки циљ 2
Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција	Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга
	Приоритет 2.2. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026.
	Приоритет 2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026.
	Приоритет 2.4. Побољшање понуде образовних програма и културних и спортских садржаја
	Приоритет 2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите

Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга	Изграђено канализације у км	0	8
	Изграђено водоводне мреже у км	0	10

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 2.1.1. Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре

Мјера 2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре

Мјера 2.1.1. Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре

Водоснабдијевање како у урбаном тако и у руралном подручју представља један од приоритета који има за циљ квалитетно и континуирано снабдијевања водом на

подручју локалне заједнице. С обзиром на застарјелост и дотрајалост водоводне и комуналне инфраструктуре, мјера подразумијева реновирање и адаптацију исте. Наиме, мјера се односи на припремна истраживања, копање и пуштање у рад артешких бунара у МЗ Дуго Поље, МЗ Копривна, МЗ Крчевљани, МЗ Борово Поље, те суфинансирање у изградњи водовода у МЗ Милошевац.

Индикатори мјере 2.1.1	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број успостављених артешких бунара	Водовод и канализација а.д. Модрича	8	12
Број нових пречистача за воду	Водовод и канализација а.д. Модрича	0	10

Мјера 2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре

Опредјељење локалне заједнице је, да у складу са важећим стратешким плановима, приоритет буде реализација пројеката у области комуналне, саобраћајне и пословне инфраструктуре као и других пројеката који ће дати допринос даљем унапређењу локалне привреде и равномјерном развоју локалне заједнице. Мјера се односи на санацију мостова, асфалтирање путева, санацију путева у МЗ општине. Реализација мјере се односи и на изградњу мостова у МЗ општине.

Индикатори мјере 2.1.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Дужина дионице асфалтираног пута у км, на подручју општине	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комунално и екологију	273,6	350
Број изграђених мостова на подручју општине	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комунално и екологију	4	6

Приоритет 2.2. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026.

ПРИОРИТЕТ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Приоритет 2.2. Унапређени капацитети локалне	Број пројеката	1	>15%

самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026.	удружења грађана		
	Задовољство грађана јавним услугама (%)	Нема података	>20%

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 2.2.1. Развој капацитета локалне самоуправе

Мјера 2.2.2. Унапређење сарадње са дијаспором

Мјера 2.2.1. Развој капацитета локалне самоуправе

У циљу реализације мјере потребно је увести концепт *Е-управе*, ради бржег протока информација, *on line* рјешавања захтјева, као и континуирана едукација службеника општинске управе.

Индикатори мјере 2.2.1	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број <i>on line</i> ријешених захтјева, годишње	Одјељење за општу управу	0	10.000
Број едукованих службеника општинске управе	Одјељење за општу управу	52	65
Број предмета који се воде у електронској форми, годишње	Одјељење за општу управу	3.804	5000

Мјера 2.2.2. Унапређење сарадње са дијаспором

Општина Модрича је основала Одсјек за дијаспору који има за циљ унапређење и повезивање сарадње са дијаспором општине Модрича. Као први корак ка томе донесен је Стратешки план сарадње са дијаспором. Сарадња, везе и контакти са дијаспором су велики потенцијал за развој општине Модрича.

Индикатори мјере 2.2.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број остварених контаката са дијаспором, годишње	Одсјек за дијаспору	0	150

Број подржаних микро, малих и средњих предузећа кроз Одсјек за дијаспору	Одсјек за дијаспору	0	20
--	---------------------	---	----

Приоритет 2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026. године

ПРИОРИТЕТ 2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026.	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
	Степен опремљености Територијално спасилачко ватрогасне јединице %	50%	>20%
	Степен опремљености Цивилне заштите %	40%	>20%

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 2.3.1. Унапређење и развој Цивилне заштите

Мјера 2.3.2. Унапређење рада Територијално ватрогасно спасилачке јединице

Мјера 2.3.1. Унапређење и развој Цивилне заштите

Мјером ће се кроз различите видове активности и пројеката унаприједити оперативност рада служби цивилне заштите, те самим тим створити предуслови за виши степен заштите становништва од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Модрича. Мјера се односи на набавку опреме за хитне хуманитарне интервенције Општинског штаба за ванредне ситуације.

Индикатори мјере 2.3.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Опремљеност јединица цивилне заштите, %	Одјељење за општу управу	30%	50%
Број становника угрожен поплавама	Одјељење за општу управу	1.040	700

Број опремљених јединица опште намјене цивилне заштите (ЈОН)	Одјељење за општу управу	0	24
--	--------------------------	---	----

Мјера 2.3.2. Побољшање рада Територијалне ватрогасне спасилачке јединице

Територијална ватрогасна спасилачка јединица Модрича не располаже техником и опремом за спасавање са већих висина. Стога, планом опремања у наредном периоду предвиђена је и набавка универзалне мобилне преносне спиралне ватрогасне спуснице за евакуацију лица угрожених пожаром из свих објеката преко пет спратова висине. Реализација ове мјере односи се и на набавку земљишта и објекта за Ватрогасни дом.

Индикатори мјере 2.3.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Мобилна преносна спирална ватрогасна спусница	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	0	1
Купљено земљиште и објект за Ватрогасни дом	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	0	1

Приоритет 2.4. Побољшање понуде образовних програма и културних и спортских садржаја

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
ПРИОРИТЕТ			
Приоритет 2.4. Побољшање понуде образовних програма и културних и спортских садржаја	Број нових смјерова у средњој школи	4	8
	Број уписаних ученика у прве разреде основних школа	162	>20%
	Број спортских организација	33	>20%

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 2.4.1. Изградња и адаптација инфраструктуре за спортске и културне догађаје

Мјера 2.4.2. Унапређење квалитета рада образованих установа

Мјера 2.4.1. Изградња и адаптација инфраструктуре за спортске и културне догађаје

Пројекти из области спорта и културе представљају значајне капиталне пројекте општине. Реализација ове мјере односи се на капиталне пројекте као што су изградња вањског комплекса базена, реконструкција Дома културе у МЗ Копривна, изградња дјечијег игралишта код шумарије у МЗ Модрича 1, реконструкција објекта ЈП „Српски културни центар“ у МЗ Модрича 1, реконструкција, доградња "Културно спортског центра" Модрича 2 и друге инфраструктурне пројекте.

Индикатори мјере 2.4.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број изграђених објеката за водене спортове	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	0	2
Број спортских објеката	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	43	45
Степен уређености спортских објеката и објеката културе	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	70%	90%

Мјера 2.4.2. Унапређење квалитета рада образованих установа

Раст и развој образовних установа доприноси већој спремности ученика за тржиште рада. Дакле, циљ је увођење нових образовних смјерова у средњим школама који ће бити усклађени са потребама на тржишту рада. Такође, потребно је рјешавање инфраструктурних проблема основног образовања и предшколског образовања. Мјера се односи на изградњу физкултурне сале у подручној школи Врањак, изградњу нове школе у Дугом Пољу, прекривање основне школе у Врањаку као и на унапређење запошљавања свршених средњошколаца и повећање продуктивности и конкурентности након реализације програма кроз увођење нових технологија у образовне процесе и стручно усавршавање у школама и предузећима, односно опремање кабинета ЦНЦ апаратима.

Индикатори мјере 2.4.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број савремено опремљених школских кабинета	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0	2

Број дјеце обухваћен предшколским образовањем	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	199	350
Број објеката за предшколско образовање	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	2	3

Приоритет 2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите

ПРИОРИТЕТ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Приоритет 2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите	Број нових апарата – медицинска опрема	6	8
	Број корисника социјалне помоћи, годишње	745	>15%

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 2.5.1. Успостављена квалитетнија здравствена заштита

Мјера 2.5.2. Подршка рањивим категоријама становништва

Мјера 2.5.1. Успостављена квалитетнија здравствена заштита

Реализација ове мјере осигураће бољу здравствену заштиту и бољи приступ здравственим услугама кроз побољшање здравствене инфраструктуре и набавку неопходне медицинске опреме. Мјером је предвиђена набавка новог ултразвучног апарата, колор доплер апарата, чиме ће се унаприједити превенција и ефикасније лијечење грађана општине Модрича.

Индикатори мјере 2.5.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број обављених прегледа, годишње	ЈЗУ Дом здравља Модрича	-	380.000
Број запослених медицинских радника	ЈЗУ Дом здравља Модрича	123	125

Мјера 2.5.2. Подршка рањивим категоријама становништва

Мјера се односи на помоћ и подршку рањивим, маргинализованим категоријама становништва општине Модрича, те очување и унапређење здравља као и спречавање болести, те побољшање стандарда живота, кроз подстицање на самозапошљавање, укључивање у предузетништво и стварање нових радних мјеста.

Индикатори мјере 2.5.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Износ сталне новчане помоћи, мјесечно	Центар за социјални рад Модрича	80-300	>15%
Број едукација маргинализованих група, годишње	Центар за социјални рад Модрича	0	10
Број бизниса маргинализованих група, годишње	Центар за социјални рад Модрича	0	10

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3	Приоритети везани уз стратешки циљ 3
Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине	Приоритет 3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини
	Приоритет 3.2. Кориштење обновљивих извора енергије

Приоритет 3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност 2020.година	Циљна вриједност 2026.година
ПРИОРИТЕТ 3.1.			
Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини Модрича	Број мапираних објеката за утопљавање	0	100%
	Број уграђених система за даљинско	0	2

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 3.1.1. Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама

Мјера 3.1.2. Унаприједити и побољшати јавну расвјету

Мјера 3.1.1. Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама

Циљ ове мјере је минимализовање топлотних губитака у јавним зградама у општини Модрича. Ријеч је о зградама образовних, здравствених, предшколских установа, јавне управе, као и спортских и културних установа.

Индикатори мјере 3.1.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број утопљених јавних објеката	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	2	13

Мјера 3.1.2. Унаприједити и побољшати јавну расвјету

Мјером су предвиђене активности на модернизацији система јавне расвјете, којим ће се постићи позитиван еколошки учинак, остварити енергетске уштеде и позитиван економски учинак.

Индикатори мјере 3.1.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020/21.	Циљна вриједност 2026.
Број постављених ЛЕД расвјетних тијела, годишње	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	4.828	7.000
Годишња потрошња: кw/год	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	-	<20%

ПРИОРИТЕТ 3.2.	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност	Циљна вриједност
Кориштење обновљивих извора	Број успостављених соларних система	0	4

енергије	на јавним објектима		
	Број успостављених соларних система на приватним објектима	2	3

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

Мјера 3.2.1. Развој кориштења обновљивих извора енергије

Мјера 3.2.2. Промоција и едукација паметног управљања отпадом

Мјера 3.2.1. Развој кориштења обновљивих извора енергије

Циљ ове мјере је повећање учешћа произведене енергије из обновљивих извора енергије (биомаса, енергија сунца, енергија вјетра, геотермална енергија) уз смањење негативних утицаја кориштења енергије добијене из фосилних горива (угаљ, нафта, земни гас) на животну средину. Провођењем мјере утврдиће се технички искористив потенцијал обновљивих извора енергије на подручју општине и формирати база података о свим обновљивим изворима са њиховим потенцијалима и активностима у којима би могли бити кориштени. На тај начин створиће се предуслови за оптимално коришћење енергије из обновљивих извора. Реализацијом мјере повећаће се енергетска ефикасност јавних објеката на подручју општине кроз веће учешће енергије из обновљивих извора у укупној потрошњи енергије, а самим тим и смањити негативан утицај на животну средину.

Индикатори мјере 3.2.1.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број организованих тренинга/едукација на тему бенефита кориштења енергије из обновљивих извора	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	2	5
Број објеката на подручју општине који користе енергију из обновљивих извора	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	2	10

Мјера 3.2.2. Промоција и едукација паметног управљања отпадом

Будући да на подручју општине Модрича постоји између 20-25 дивљих депонија и да се отпад одвози на регионалну депонију у Добој и због чињенице да у већини МЗ не постоји организован одвоз отпада, потребно је системски ријешити одвоз отпада, санирати дивље депоније и смањити њихов негативан утицај на животну средину. Циљ мјере је успостављен одржив систем за прикупљање, одвожење и правилно одлагање отпада.

Индикатори мјере 3.2.2.	Извор информација/података	Полазна вриједност 2020.	Циљна вриједност 2026.
Број организованих тренинга/едукација на тему заштите животне средине и штетности дивљих депонија	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	1	10
Број санираних дивљих депонија	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	9	20
Број МЗ које имају организован одвоз отпада %	Евиденција Одјељења за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију	37%	24

4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ

У складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске 94/2021, члан 10, став 4 и 5), кључни стратешки пројекти представљају интервенције највећег значаја за остварење стратешких циљева које имају вишеструки значај на развој, а њихово спровођење може бити основ за покретање других пројеката и њихови резултати доприносе побољшању квалитета живота веће групе грађана, нарочито лица у стању социјалне потребе, те омогућавају одрживи раст и развој.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 1. Изградња вањског комплекса базена.

Пројектом је планирана изградња вањског базена за одрасле, дјечијег базена са мини *splash* торњом (водени тобоган), набавка аутоматског хлоратора, постављање вањских тушева, свлачионице, уређење зелених површина, са пропратним садржајима, угоститељски објекат и дјечије игралиште. С обзиром да се локација налази у урбаном дијелу града и да постоји велики број потенцијалних рекреативаца, вјерујемо да ће користити и комплекс вањског базена. Реализацијом ове инвестиције осигураће се грађанима додатни простор за рекреацију, спорт и квалитетно провођење слободног времена. Оквирна вриједност пројекта је 2.500.000 КМ.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 2. Изградња нове инфраструктуре у сврху промоције иновативног и одрживог туристичког производа – Дуга Њива.

Дуга Њива – препознатљиво, садржајима богато мјесто за одмор и рекреацију у природи. Пројектом је планирано уређење зелене површине, изградња угоститељских капацитета, бунгалова за

пrenoћиште, инфо центра уз садржај адреналинског парка са висећим мостовима и пењалицама, фитнес *outdoor*, трим стаза, *zip-line*, *paintball*, скијалиште и санкалиште за рекреативне потребе, жичара, систем за засњежење, расвјета скијалишта и санкалишта.

Једна од великих предности је што ће се изградњом жичаре значајно смањити употреба моторних возила и омогућити еколошка и одржива употреба природних ресурса, а самим тим утицати и на очување природне средине. Циљ инвестиције јесте промоција туризма, афирмација пустоловног и иновативног производа који је одржив и темељен на природним ресурсима, уз заштиту природе те покретање економије и привреде стварањем додатне понуде и потражње за локално становништво повезано с туристичком дјелатношћу. Оквирна вриједност пројекта је 3 милиона КМ.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 3. Енергетска ефикасност зграда јавних установа општине Модрича.

Предмет инвестиције је повећање топлотне заштите крова изнад грејаног простора, спољашњег зида, од пода до пода, замјена спољне и унутрашње столарије и браварије, модернизација и уградња новог система грејања, хлађења и вентилације, уградња термостатске вентиле и главе, као и системе за даљинско читавање потрошње енергије и воде, ефикаснију замјену унутрашње расвјете новом заснованом на ЛЕД технологији. Ријеч је о зградама образовних, здравствених, предшколских установа, јавне управе, као и спортских и културних установа. Реализацијом овог пројекта биће смањени губици топлоте, биће смањена потрошња енергије за гријање и климатизацију. Оквирна вриједност пројекта је 3 милиона КМ.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 4. Коришћење обновљивих извора енергије у јавним установама општине Модрича

Коришћење обновљивих извора енергије у јавним установама општине Модрича ће обезбједити финансијске уштеде, побољшати услове рада у јавним установама, подићи свијест о потреби рационалног коришћења енергије и заштите животне средине, коришћења обновљивих извора енергије. Циљ је кориштење горива из обновљивих извора енергије, смањити потрошње енергије добијене из фосилних горива, те допринијети очувању и одрживом кориштењу природних ресурса. Оквирна вриједност пројекта је 3 милиона КМ и финансираће се донаторским средствима.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 5. Изградња производних хала у Предузетничкој зони општине Модрича.

Предмет инвестиције је изградња производних хала у Предузетничкој зони. Наиме, Модрича је град који има изузетан геостратешки положај и добру комуникацију са свим већим центрима у региону (Београд, Загреб, Бања Лука, Сарајево), што ће инвеститорима у Модричи омогућити лакши транспорт својих производа широм Европе. У Модричи су развијене индустријске гране као што су металска, текстилна, хемијска, дрвна, прехранбена, пића, дрвопрерада, прерада пластике и папира и друге. Циљ инвестиције је развој нове пословне инфраструктуре која ће подићи економску видљивост општине и региона и унаприједити предузетничку климу, обезбиједити простор за привредне активности и дешавања и на тај начин повећати привредни раст.

Оквирна вриједност пројекта је 2 милиона КМ и финансирање ће се дијелом из буџета, дијелом из кредитних средстава.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 6. Опремање производних хала у Предузетничкој зони општине Модрича.

Предмет инвестиције је опремање производних хала. Циљ инвестиције је опремање нове пословне инфраструктуре која ће обезбиједити простор за привредне активности и подржати развој конкурентности малих и средњих предузећа подстицањем одрживог развоја производње. Оквирна вриједност пројекта је 4 милиона КМ и финансирање ће се из буџета Општине.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 7. Реконструкција и доградња грађевинског објекта Пословно-предузетничког центра "Јабучик" Модрича.

Предмет инвестиције је проширивање производних и инфраструктурних капацитета: реконструкција грађевинског објекта (откупне станице), изградња продајног објекта, асфалтирање прилазног пута, набавка и монтажа опреме за рад.

ПЗ-а „ЕКО-Плод“ је регистрована 2008. године са циљем куповине пољопривредних производа и јединственог наступа на тржишту са домаћим производима пољопривредних произвођача који припадају социјално угроженим категоријама становништва. Задруга има административну просторију, магацински и производни простор, односно откупну станицу са основном опремом у виду расхладне коморе, сушаре за воће, котла на чврсто гориво, линије за прераду воћа и поврћа и линије за производњу сокова. Вриједност пројекта је 200.000 КМ и финансираће се дијелом из буџета и дијелом из кредитних средстава.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 8. Реконструкција, доградња и адаптација ЈУ „Културно спортски центар“ Модрича.

Предмет инвестиције је реконструкција свлачионица и помоћних просторија, кровних конструкција на главном објекту и помоћним просторијама, адаптација дијела инсталација централног гријања и климатизације, изградња и опремање балон сале за бављење разним спортовима.

Општина Модрича је била и данас је позната као „Град спорта“. То је здрава средина у којој постоје бројне спортске организације и удружења. „Културно-спортски центар“ (КСЦ) је једини центар спортских и културних дешавања у општини Модрича. У оквиру „Културно спортског центра“ (КСЦ) налазе се: тениски терени, отворени спортски терени и спортска хала капацитета око 3000 гледалаца, у којој се одржавају бројна и разноврсна такмичења. Оквирна вриједност пројекта 2 милиона КМ.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 9. Реконструкција, доградња и адаптација ЈП "Српски културни центар" д.о.о. Модрича.

Предмет инвестиције је уклањање већег дијела постојећег и/или изградња новог објекта зграде. Планирано је да у згради "Српског културног центра" (СКЦ-а) буду смјештене вишенамјенске сале (биоскоп, музеј, библиотека, позориште), Центар за младе, пословни простори, угоститељски објекат тзв. мултифункционални центар.

Визија "Српског културног центра" је да иницира, реализује, помаже и презентује различите културно-образовне програме који подстичу самостварање, доживотно учење и креативно коришћење слободног времена у циљу унапређења квалитета живота. "Српски културни центар" као институција, своје услуге пружа бесплатно као вид подршке раду невладиног и приватног сектора и финансира се као пружалац јавних услуга становницима општине Модрича, највећим дијелом из буџета општине Модрича. Пројекат реконструкције и доградње културног центра у Модричи има за циљ очување и промоцију културне вриједности у друштву у цјелини и помоћ у остваривању културног стваралаштва градског и сеоског становништва и подстицање различитих културно-образовних иницијатива, посебно међу младима. Оквирна вриједност пројекта је 1.500 000 КМ.

СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКАТ 10. Реконструкција, адаптација и доградња Спортско-рекреативног центра "Ријечани" Модрича.

Унапређење инфраструктуре за унапређење спортско-рекреативног и омладинског туризма на сеоском подручју Спортско-рекреативног центра "Ријечани". Овим пројектом планирана је реконструкција и адаптација више дијелова: ресторана, кућица за смјештај и рекреацију, спортских терена за тенис, фудбал, одбојку, кошарку, дјечијег игралишта, шеталишта и трим стаза.

Подручје је препознато као туристичка локација. Пружа потенцијал за даље радове на земљишту и реконструкцију објеката у циљу даљег развоја туристичких капацитета и привлачења туриста. Вриједност пројекта је 3 милиона КМ.

5. ОПИС УНУТРАШЊЕ И МЕЋУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

У складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске 94/2021, члан 12, став 2) веза са другим планским документима, односно међусобна усклађеност се утврђује провјером да ли су развојни правци, приоритети, мјере и стратешки циљеви усклађени са развојним правцима истог или вишег нивоа власти, као и усклађеност са документима проистеклим из међународних обавеза и процеса европских интеграција.

Ревизија Стратегије развоја општине Модрича за период 2023-2026. године је припремљена на начин да се кроз примјену принципа хоризонталне и вертикалне усклађености осигурала усаглашеност са релевантним стратешким оквиром у Републици Српској и Босни и Херцеговини, укључујући и СДГ оквир за Босну и Херцеговину.

У наредној табели налази се приказ усклађености стратешких циљева, приоритета и мјера са стратешким плановима и документима вишег нивоа. Приказ је припремљен на начин да су посебно идентификовани они стратешки документи виших нивоа власти чије су развојне интервенције препознате као релевантне за локални ниво и као такве преузете или даље разрађене кроз конкретне циљеве, приоритете или индикаторе.

Стратешки документ вишег нивоа	Везани стратешки циљ, приоритет и/или мјера из стратегије развоја
ПРОГРАМ ЕКОНОМСКИХ РЕФОРМИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД 2020–2022. године	
Структурне мјере за период 2020–2022. година 3) Унапређење конкурентности пољопривреде, шумарства и водопривреде	Стратешки циљ 1 Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција Приоритет 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије Мјера 1.2.1. Подршка пољопривредним произвођачима Мјера 1.2.2. Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке
СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ДО 2035. ГОДИНЕ	
П1. Ефикасно кориштење ресурса П2. Сигурна и приступачна енергија П3. Ефикасно кориштење енергије П4. Енергетска транзиција и одговорности према	Стратешки циљ 3 Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине Приоритет 3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама општине Модрича Мјера 3.1.1. Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама Приоритет 3.2. Кориштење обновљивих извора енергије Мјера 3.2.1. Развој кориштења обновљивих извора

животној средини П5. Развој и усклађење регулаторно институционалног оквира	енергије
--	----------

СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА ПЕРИОД 2017-2026. година

Стратешки циљ 2: Унапређивање система сакупљања комуналног отпада

Мјера: Повећавати обухваћеност становништва услугом организованог сакупљања комуналног отпада

Стратешки циљ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција

Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга

Мјера 2.1.1. Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре

ОКВИРНА СТРАТЕГИЈА ПРОМЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (2015-2030.)

Стратешки циљ: Задовољити потребе у смислу одржавања, побољшања и развоја прометне инфраструктуре

Стратешки циљ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција

Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга

Мјера 2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре

СДГ ОКВИР У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Развојни правац: Добра управа и управљање јавним сектором

Стратешки циљ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција

Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга

Мјера 2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре

Развојни правац: Паметни раст

Стратешки циљ 1 Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција

Приоритет 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије

Мјера 1.2.1. Подршка пољопривредним произвођачима

Мјера 1.2.2. Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке

Стратешки циљ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну

	<p>укљученост и унапређење дигиталних компетенција</p> <p>Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга</p> <p>Мјера 2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре</p> <p>Стратешки циљ 3 Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине</p> <p>Приоритет 3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама општине Модрича</p> <p>Мјера 3.1.1. Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама</p> <p>Приоритет 3.2. Кориштење обновљивих извора енергије</p> <p>Мјера 3.2.2. Развој кориштења обновљивих извора енергије</p>
<p>Развојни правац: Друштво једнаких могућности</p>	<p>Стратешки циљ 2 Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција</p> <p>Приоритет 2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга</p> <p>Мјера 2.1.1. Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре</p> <p>Мјера 2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре</p>

6. ОКВИРНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА ПЕРИОД ВАЖЕЊА СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА					
Редни број и ознака	Струк. фин. у %	Укупно у КМ	Буџет општине у КМ	Остали извори	
				у КМ	Назив потенцијалног извора
1. Стратешки циљ Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција	42,01	12.900 000	9.000 000	3.900 000	
П.1.1. Развој пословних/индустриј ских зона	19,54	6.000 000	5.600 000	400 000	
М. 1.1.1. Изградња инфраструктуре за пословну/индустријс ку зону	6,51	2.000 000	1.600 000	400 000	Буџет општине, Кредитна средства
М.1.1.2. Опремање пословне/индустријс ке зоне	13,02	4. 000 000	4.000 000	0	Буџет општине
П. 1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије	3,58	1.100 000	800 000	300 000	
М 1.2.1. Подршка пољопривредним произвођачима	2,77	850 000	650 000	200 000	Буџет општине, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске
М 1.2.2. Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке	0,81	250 000	150 000	100 000	Буџет општине Донатор, остали извори
П.1.3.Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника	0,65	200 000	0	200 000	
М 1.3.1. Промоција развоја информационог друштва, дигитализације и предузетништва	0,32	100 000	0	100 000	Донатор, остали извори
М 1.3.2. Успостава јавне дигиталне инфраструктуре	0,32	100 000	0	100 000	Донатор, остали извори
П. 1.4. Унапређење туристичких потенцијала	19,54	6.000 000	3.000 000	3.000 000	
М. 1.4.1. Изградња и реновирање туристичке инфраструктуре Дуга Њива	9,77	3.000 000	1.500 000	1.500 000	Буџет општине, Донатор
М.1.4.2. Развој вјерског, бициклистичког и рекреативног	9,77	3.000 000	1.500 000	1.500 000	Буџет општине, Донатор

туризма					
2. Стратешки циљ Унапређени услови за друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција	38,03	11.678 724	5.283 000	6.395 724	
П 2.1.Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга	7,60	2.334 000	155 000	2.179 000	
М.2.1.1. Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре	0,50	155 000	155 000	0	Буџет општине,
М.2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре	7,09	2.179 000		2.179 000	Кредитна средства
П 2.2. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026. године	0,91	280 000	90 000	190 000	
Мјера 2.2.1 Развој капацитета локалне самоуправе	0,32	100 000	0	100 000	Донатор ИРЕИ
Мјера 2.2.2. Унапређење сарадње са дијаспором	0,59	180 000	90 000	90 000	Буџет општине Донатор
П 2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбиједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026. године	1,80	553 724	20 000	533 724	
Мјера 2.3.1. Унапређење и развој Цивилне заштите	0,04	13.724	0	13.724	Донатор, остали извори
Мјера 2.3.2. Унапређење Територијало ватрогасно спасилачке јединице	1,76	540 000	20 000	520 000	Кредитна средства Буџет општине Донатор
П 2.4. Побољшање понуде образовних програма и културних и спортских садржаја	27,43	8.423 000	4.988 000	3.435 000	

Мјера 2.4.1. Изградња и адаптација инфраструктуре за спортске и културне догађаје	20,70	6.358 000	4.858 000	1500 000	Општина Модрича Кредитна средства
Мјера 2.4.2. Унапређење квалитета рада образованих установа	6,72	2.065 000	130 000	1.935 000	Општина Модрича Министарство просвјете и културе Републике Српске Донатор
П 2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите	0,29	88 000	30 000	58 000	
Мјера 2.5.1. Успостављена квалитетнија здравствена заштита	0,09	28 000	0	28 000	Донатор
Мјера 2.5.2. Подршка рањивим категоријама становништва	0,19	60 000	30 000	30 000	Општина Модрича Донатор
Стратешки циљ 3 Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине	19,96	6.130 000	1.500 000	4.630 000	
П 3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини Модрича	10,03	3.080 000	1.500 000	1.580 000	
Мјера 3.1.1. Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама	9,77	3 000 000	1.500 000	1.500 000	Општина Модрича Кредитна средства
Мјера 3.1.2. Унаприједити и побољшати јавну расвјету	0,26	80 000	0	80 000	Донатор
Приоритет 3.2. Кориштење обновљивих извора енергије	9,93	3.050 000	0	3.050 000	
Мјера 3.2.1. Развој кориштења обновљивих извора енергије	9,77	3.000 000	0	3.000 000	Донатор

Мјера 3.2.2. Промоција и едукација паметног управљања отпадом	0,16	50 000	0	50 000	Донатор
Укупно из стратешког документа	100%	30.708.724	15.783.000	14.925.724	

ПРЕГЛЕД ПО ИЗВОРИМА ФИНАНСИРАЊА
(Износи у КМ и процентима)

Буџет ЈЛС	Средства обезбјеђена по основу ЈПП	Средства предприступних и других фондова ЕУ
15.783.000 КМ	0 КМ	
92%	%	
Бесповратна средства других међународних организација	Кредитна средства	Други извори (Влада РС, учешће грађана, Путеви РС и др.)
7.3406.724	6.079.000	1.500.000
7%	1%	1%

7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

У складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске 94/2021, члан 14) оквир садржи опис кључних активности и одговорности органа и институција Општине Модрича за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање те предвиђену динамику.

Табела бр. 10 Основне активности и одговорности за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја

Основне активности и одговорности за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја	
Активности(*)	Надлежност (ко?)
Припрема/ажурирање Календара активности које врши носилац процеса-организациони облик у органу управе задуженом за послове стратешког планирања и управљања развојем (у даљем тексту: за планирање и управљање развојем)	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције
Припрема механизма и алата за праћење и извјештавање о остварењу стратегије развоја (укључујући локализоване циљеве одрживог развоја БИХ)	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције заједно са начелником
Дефинисање приоритета на основу стратешко-програмских докумената за наредни 1+2 плански циклус	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције заједно са начелником и осталим службеницима Учесници у процесу: Руководиоци надлежних одјељења, остали службеници
Припрема трогодишњих и годишњих планова рада служби, укључујући пројекте из стратегије развоја и везане редовне активности	Носилац процеса: Начелник са колегијумом начелника Учесници процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције са осталим кључним службеницима
Израда трогодишњег и годишњег плана рада ЈЛС (за наредну годину)	Носилац процеса: Шеф кабинета заједно са начелником и шефом Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Колегиј начелника
Укључивање кључних стратешких пројеката и активности у план Буџета (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције са осталим кључним службеницима
Усклађивање годишњих планова рада служби/одјељења и Годишњег плана рада ЈЛС са усвојеним Буџетом (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције са осталим кључним службеницима

Усвајање Годишњег плана рада ЈЛС (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина општине
Разрада пројеката из Годишњег плана рада ЈЛС	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјек за локални економски развој и европске интеграције
Праћење и привлачење екстерних извора финансирања пројеката	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције
Праћење провођења Годишњег плана рада ЈЛС и остварења стратешких циљева	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције, заједно са службеницима који воде послове финансија
Укључивање јавности/Партнерске групе у праћење провођења стратегије развоја	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције, заједно са службеницима који воде послове финансија
Припрема и разматрање Извјештаја о развоју (за претходну годину)	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције; Руководиоци одјељења/служби;
Припрема и разматрање Годишњег извјештаја о раду ЈЛС	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције заједно са кабинетом начелника Учесници процеса: Руководиоци одјељења/служби; Колегиј начелника
Израда годишњих извјештаја о раду служби/одјељења	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције са осталим кључним службеницима
Усвајање и објављивање Извјештаја о развоју (за претходну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина општине
Усвајање и објављивање Годишњег извјештаја о раду ЈЛС (за претходну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина општине
Остале важне активности: Успостављање и унапређење међуопштинске сарадње Покретање процеса вредновања стратегије развоја	Носилац процеса: Шеф Одсјека за локални економски развој и европске интеграције са осталим кључним службеницима/Одјељење за привреду и друштвене дјелатности Учесници процеса: Остали службеници Одсјека за локални економски развој и европске интеграције; службеници Одјељења за привреду и друштвене дјелатности

(*) Предвиђене активности се односе на годишњи циклус планирања, праћења, вредновања и извјештавања и за сваки наредни циклус се понављају. Активности су у складу са Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској. Рокови за извршење предвиђених активности се преузимају из спроведбених уредби Закона о

стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској, других релевантних прописа (Закон о буџетском систему и др.), као и интерног оквира Општине Модрича.

(**) Савјетодавно тијело се укључује минимално једном годишње у праћење спровођења Стратегије.

8. ПРИЛОЗИ СТРАТЕШКОМ ДОКУМЕНТУ

8.1. Сажети преглед стратешких циљева, приоритета и мјера у стратешком документу

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
1 . Стратешки циљ	Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупан број запослених	4639	5.500
		Укупан број незапослених	1071	800
		Укупан број пословних субјеката	1578	700
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		9.000,000	3.900,000	12.900,000

1.1 . Приоритет	Развој пословних/индустријских зона	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број нових предузећа у предузетничкој зони	0	10
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		5.600,000	400.000	6.000,000

1.1.1. Мјера	Изградња инфраструктуре за пословну/индустријску зону	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број успостављених предузетничких зона	0	2
		Број правних лица	-	590
		Број предузетника	-	420
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.600,000	400.000	2.000,000
1.1.2 . Мјера	Опремање пословне/предузетничке зоне	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број опремљених предузетничких зона	0	2
		Број нових запослених	0	300
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		4.000,000	0,00	4.000,000

1.2. Приоритет	Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Обим воћарске производње у т	555	4.000
		Број регистрованих пољопривредних газдинства	260	600
		Обим производње основних ратарских култура (пшенице, кукуруз, јечам, кромпир) у т	10.460	80.000
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		800.000	300.000	1.100.000

1.2.1 . Мјера	Подршка пољопривредним произвођачима	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Уређена пројектна документација за наводњавање	0	1
		Извршено наводњавање подручја Милошевац, Гаревац/Добриња	0	3
		Већи принос производње основних ратарских култура по ha у тонама	23,53	40
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		650.000	200.000	850.000
1.2.2 . Мјера	Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Количина прерађеног поврћа и воћа у тонама, годишње	-	150т
		Набавка хладњаче	1	2
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		150.000	100.000	250.000

1.3 . Приоритет	Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број регистрованих предузетника	-	20
		Број новоотворених HUB-ova	0	2

		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	200.000	200.000

1.3.1. Мјера	Промоција развоја информационог друштва, дигитализације и предузетништва	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број едукација о дигитализацији	0	50
		Број едукованих службеника општинске управе	0	30
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	100.000	100.000
1.3.2. Мјера	Успостава јавне дигиталне инфраструктуре	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број корисника дигиталног <i>HUB-a</i>	0	300
		Број подржаних микро, малих и средњих предузећа кроз отварање <i>HUB-a</i>	0	20
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	100.000	100.000

1.4. Приоритет	Унапређење и развој туристичких потенцијала	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупни остварени приходи од туризма	7.000 КМ	>20%
		Број долазака туриста	3.500	> 30%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		3.000,000	3.000,000	6.000,000

1.4.1. Мјера	Изградња и реновирање туристичке инфраструктуре	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број нових туриста/посјетилаца Спортско-рекреативном центру "Ријечани"	4.000	5.000
		Број кућица за смјештај	10	12
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.500,000	1.500,000	3.000,000
1.4.2. Мјера	Развој вјерског, бицикличичког и рекреативног туризма	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора

		Број уређених зелених површина	2	5
		Број изграђених кампова са неопходном инфраструктуром	0	10
		Изграђена жичара	0	1
		Број угоститељских објеката	0	3
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.500,000	1.500,000	3.000,000

2 . Стратешки циљ	Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупан број средњошколаца	549	750
		Укупан број дјеце обухваћен предшколским образовањем	293	350
		Смањење броја корисника социјалне помоћи	-	650
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		5.333,000	5.945,724	11.778,724

2.1. Приоритет	Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Изграђено канализације у км	0	8
		Изграђено водоводне мреже у км	0	10
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.555,000	2.179.000	2.334,000

2.1.1. Мјера	Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број успостављених артешких бунара	8	12
		Број нових пречистача за воду	0	10
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		155.000	0,00	155.000
2.1.2. Мјера	Побољшање саобраћајне инфраструктуре	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора

		Дужина дионица асфалтираног пута у км, на подручју општине	94	350
		Број изграђених мостова на подручју општине	4	6
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0	2.179,000	2.179,000

2.2. Приоритет	Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026. године	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број пројеката удружења грађана	1	>15%
		Задовољство грађана јавним услугама у %	-	>20%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		140.000	240.000	380.000

2.2.1. Мјера	Развој капацитета локалне самоуправе	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број <i>on line</i> ријешених захтјева, годишње	0	10.000
		Број едукованих службеника општинске управе	52	65
		Број предмета који се воде у електронској форми	4733	5000
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	100.000	100.000
2.2.2. Мјера	Унапређење сарадње са дијаспором	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број остварених контаката са дијаспором, годишње	120	150
		Број подржаних микро, малих и средњих предузећа кроз Одсјек за дијаспору	0	20
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		90.000	90.000	180.000

2.3. Приоритет	Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026. године	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Степен опремљености ТСВЈ	50%	>20%
		Степен опремљености Цивилне заштите	40%	>20%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		20.000	533.724	553.724

2.3.1. Мјера	Унапређење и развој Цивилне заштите	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Степен опремљености јединица Цивилне заштите %	30%	50%
		Број становника угрожен поплавама	-	700
		Број опремљених јединица опште намјене цивилне заштите (ЈОН)	0	24
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	13.724	13.724
2.3.2. Мјера	Унапређење Територијално ватрогасно спасилачке јединице	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Мобилна преносна спирална ватрогасна спусница	0	1
		Купљено земљиште и објекат за Ватрогасни дом	0	1
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		20.000	520.000	540.000

2.4. Приоритет	Побољшање понуде образовних програма, културних и спортских садржаја	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број нових смјерова у средњој школи	4	8
		Број уписаних ученика у прве разредне основних школа	183	>20%
		Број спортских организација	34	>20%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		4.988,000	3.435,000	8.423,000

2.4.1. Мјера	Изградња и адаптација инфраструктуре за спортске и културне догађаје	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број изграђених објеката за водене спортове	1	2
		Број спортских објеката	43	45
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		4.858,000	1.500,000	6.358,000
2.4.2. Мјера	Унапређење квалитета рада образованих установа	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број савремено опремљених школских објеката	-	2
		Број дјеце обухваћен предшколским образовањем	293	350
		Број објеката за предшколско образовање	2	3
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		130.000	1.935,000	2.065,000

2.5. Приоритет	Побољшање здравствене и социјалне заштите	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број нових апарата-медицинска опрема	6	8
		Број корисника социјалне помоћи, годишње	-	>15%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		30.000	58.000	88.000

2.5.1. Мјера	Успостављена квалитетна здравствена заштита	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број обављених прегледа, годишње	320.000	380.000
		Број запослених медицинских радника	88	125
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	28.000	28.000
2.5.2. Мјера	Подршка рањивим категоријама становништва	Индикатори мјере	Полазне вриједности	Циљне вриједности

			индикатора	индикатора
		Износ сталне новчане помоћи, мјесечно%	80-300	>15%
		Број едукација маргинализованих група, годишње	0	10
		Број бизниса маргинализованих група, годишње	6	10
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		30.000	30.000	60.000

3 . Стратешки циљ	Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупан број нових прикључака на водоводну мрежу	9379	15.000
		Укупан број нових прикључака на канализациону мрежу	Домаћинства Правна лица 2699	3.500
		Годишњи приход од продаје рециклажног материјала	0	>30%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.500,000	4.630,000	6.130,000

3.1. Приоритет	Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини Модрича	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број мапираних објеката за утопљавање%	13	100%
		Број уграђених система за даљинско читавање потрошње енергије и воде	0	2
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.500,000	1.580,000	3.080,000

3.1.1. Мјера	Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број утопљених јавних објеката	2	13
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		1.500,000	1.500,000	3.000,000

3.1.2. Мјера	Унаприједити и побољшати јавну расвјету	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број постављених ЛЕД расвјетних тијела, годишње	2.588	7.000
		Годишња потрошња: кw/год	-	<20%
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	80.000	80.000

3.2. Приоритет	Кориштење обновљивих извора енергије	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број успостављених соларних система на јавним објектима	0	4
		Број успостављених соларних система на приватним објектима	2	3
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	3.050,000	3.050,000

3.2.1. Мјера	Развој кориштења обновљивих извора енергије	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број организованих тренинга/едукација на тему обновљивих извора енергије	2	5
		Број објеката на подручју општине који користе енергију из обновљивих извора	2	10
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	3.000,000	3.000,000
3.2.2. Мјера	Промоција и едукација паметног управљања отпадом	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број организованих тренинга/ едукација на тему заштите животне средине и штетности дивљих депонија	1	10
		Број санираних дивљих депонија	9	20
		Број МЗ покривених одвозом отпада	37%	24
		Буџет (милион КМ)	Остали извори (милион КМ)	Укупно (милион КМ)
		0,00	50.000	50.000

8.2. Детаљан преглед мјера

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	1.1. Развој пословних/индустријских зона		
Назив мјере	1.1.1. Изградња инфраструктуре за пословну/индустријску зону		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Мјера изградња инфраструктуре за пословну/индустријску представља развој нове пословне инфраструктуре која ће подићи економску видљивост општине и региона и унаприједити предузетничку климу, обезбиједити простор за привредне активности и дешавања и на тај начин повећати привредни раст. Такође, иста ће подржати развој конкурентности малих и средњих предузећа подстицањем одрживог развоја производње и јачањем интернационализације пословања у циљу повећања регионалне конкурентности.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања у оквиру ове мјере:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набавка земљишта за Пословну зону - привлачење инвеститора - изградња инфраструктуре <p>Кључни стратешки пројекат: Изградња производних хала у Предузетничкој зони општине Модрича.</p>		
Кључни стратешки пројекти	Изградња производних хала у Предузетничкој зони општине Модрича.	<p>Очекивани излазни резултат:</p> <p>Створени услови за јачи привредни развој општине Модрича.</p> <p>Очекивани крајњи резултат:</p> <p>До краја 2026. године изграђена и опремљена Предузетничка зона.</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.година)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број успостављених предузетничких зона	0	2
	Број правних лица	-	590
	Број предузетника	-	420
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Изградња Пословне зоне доприноси отварању нових радних мјеста, већим приходима општине и становништва, просперитету становништва ове општине, те смањеном одласку младих.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 2.000 000 (буџет 1.600 000; остали извори 400.000)		
Период спровођења мјере	2023-2024.		

Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича
Носиоци мјере	Општинска управа - одјељење за стамбено комуналне послове
Циљне групе	Инвеститори, грађани општине Модрича, сусједних општина и градова.

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	1.1. Развој пословних/индустријских зона		
Назив мјере	1.1.2. Опремање пословне/индустријске зоне		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>У области привреде у планском периоду 2022-2024. година, фокус је на формирању пословне зоне, куповини земљишта и њеног инфраструктурног опремања. Пројекти из области привреде имају за циљ креирање повољног пословног окружења, стварање претпоставки за отварање нових радних мјеста и привлачење инвестиција, те раст животног стандарда у локалној заједници.</p> <p>Модрича је град који има изузетан геостратешки положај и добру комуникацију са свим већим центрима у региону (Београд, Загреб, Бања Лука, Сарајево), што ће инвеститорима у Модричи омогућити лакши транспорт својих производа широм Европе. Сходно томе, општини Модричи је неопходна опремљена пословна/ индустријска зона за привлачење инвеститора. Мјером ће се кроз различите активности створити услови за раст и развој привредних субјекта, предузетника и бољи животни стандард становника општине Модрича.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опремање предузетничке зоне - унапређење пословања и стварање услова за привлачење инвеститора - подршка предузетништву маргинализованих група <p>Кључни стратешки пројекат: Опремање производних хала у Предузетничкој зони општине Модрича.</p>		
Кључни стратешки пројекти	<p>.</p> <p>Опремање производних хала у Предузетничкој зони општине Модрича.</p>	<p>Очекивани излазни резултат:</p> <p>До краја 2024. већи број привредних субјекта, већи број запослених.</p> <p>Очекивани крајњи резултат:</p> <p>До краја 2024. године опремљена Предузетничка зона</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број опремљених предузетничких зона	0	2
	Број нових запослених	-	300
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Субвенције предузетницима и привреди, као и стављањем у функцију пословне зоне у општини треба да доведе до новог запошљавања, нових предузећа која користе нове технологије, раста зараде, пореза и доприноса, те квалитета живота свих категорија		

	становништва општине.
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 4.000 000 (буџет 4.000 000; остали извори 0)
Период спровођења мјере	2022-2024.година
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности
Циљне групе	Предузетници, инвеститори

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	1.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије		
Назив мјере	1.2.1. Подршка пољопривредним произвођачима		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Кроз анализу сектора пољопривреде може се закључити да је пољопривредно земљиште општине потенцијална предност и ресурс који треба искористити. Општина редовно кроз буџет планира подстицаје пољопривредним произвођачима у циљу повећања производње здраве хране.</p> <p>Мјера се односи и на набавку сајамске опреме која доприноси унапређењу привреде кроз промоцију и продају пољопривредних производа, рукотворина и туристичких потенцијала на подручју општине Модрича.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проширење обима производње воћа, • Задржавање производње коштуњавог воћа (шљиве), • Изградња система наводњавања • Подршка заинтересованим инвеститорима, • Изградња откупног цетра (са већим складиштем, хладњачом и другим условима чувања, сортирања и паковања) 		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Урађена пројектна документација за наводњавање	0	1
	Извршено наводњавање подручја Милошевац, Гаревац/Добриња	0	1
	Већи принос производње основних ратарских култура по ха у тонама	-	40
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом пројеката из области пољопривреде доприноси се расту производње здраве хране, останку становништва на руралном подручју општине, те повећања прихода пољопривредних произвођача. Такође, повећан принос гдје је успостављен систем наводњавања, повећана заштита пољопривредних усјева од поплаве, суше и		

	града.
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 850 000 (буџет 650 000; остали извори 200.000)
Период спровођења мјере	2023-2026.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Одсјек за пољопривреду
Циљне групе	Инвеститори, пољопривредници

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	11.2. Развој пољопривредне производње, здраве хране и прехранбене индустрије		
Назив мјере	1.2.2. Подршка осталим гранама пољопривреде са посебним нагласком на производњу шљиве и јабуке		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Мјером је предвиђено проширење производних и инфраструктурних капацитета: реконструкција грађевинског објекта (откупне станице), изградња продајног објекта, асфалтирање прилазног пута, набавка и монтажа опреме за рад. Стога, ова мјера подразумјева изградњу прерађивачких капацитета и реконструкцију постојећих прерађивачких капацитета, те набавку опреме чиме би се обезбиједили услови за откуп тржишних вишкова, прераду пољопривредних производа те инсталисање хладњаче за складиштење воћа и поврћа.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • реконструкција откупне станице • изградња продајног мјеста • набавка и монтажа опреме <p>Кључни стратешки пројекат: Реконструкција и доградња грађевинског објекта Пословно.-предузетничког центра „Јабучик“ Модрича</p>		
Кључни стратешки пројекти	Реконструкција и доградња грађевинског објекта Пословно.-предузетничког центра "Јабучик" Модрича	<p>Очекивани излазни резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - већи откуп - већи приходи пољопривредних произвођача - већи капацитети за складиштење воћа и поврћа <p>Очекивани крајњи резултат: До 2024. реконструисан и дограђен грађевински објекат Пословно-предузетнички центар "Јабучик"</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Количина прерађеног поврћа и воћа у тонама, годишње	-	150

	Набавка хладњаче	1	2
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализација пројеката из области пољопривреде, довешће до раста пољопривредне производње, прехранбене индустрије и здраве хране, раста пољопривредних газдинстава и опстанка становништва у руралним подручјима општине.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 250 000 (буџет 150 000; остали извори 100 000)		
Период спровођења мјере			
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Одсјек за пољопривреду		
Циљне групе	Пољопривредници, сви становници општине		

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	1.3. Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника		
Назив мјере	1.3.1. Промоција развоја информационог друштва, дигитализације и предузетништва		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	У општини Модрича примјетан је тренд раста предузетника, те потреба са већом дигитализацијом, чиме би се олакшао процес пословања. Наведеном мјером ће се кроз различите активности и пројекте унаприједити рад и ефикасност јавне управе, како би кроз исти био убрзан процес завршавања захтјева и послова заданих од стране странки, као и других јавних тијела. Успостављањем најновијих технолошких и информационих система у свакодневни рад запослених, допринијеће већем, бржем и сигурнијем протоку информација између саме странке и јавне управе.		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број едукација предузетника о дигитализацији	0	50
	Број едукованих службеника општинске управе	0	30
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Развојем дигитализације стварају се услови повећане ефикасности и задовољства корисника, задовољство свих становника квалитетом пружене услуге локалне самоуправе.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100 000 (буџет 0; остали извори 100.000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности		

Циљне групе	Предузетници, незапослени, сви становници Општине		
Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	1.3. Убрзано стицање дигиталних компетенција и развој предузетника		
Назив мјере	1.3.2. Успостава јавне дигиталне инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Општина Модрича у сарадњи са инвеститорима тренутно води преговоре у циљу успостављања и опремања објекта односно припрема отварање <i>HUB-a</i> који ће представљати јавни простор доступан грађанима са потребном опремом у циљу развоја дигитализације и развоја микро бизниса.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - успостављен рад <i>HUB-a</i> - опремљен <i>HUB-a</i> 		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број корисника дигиталног <i>HUB-a</i>	0	300
	Број подржаних микро, малих и средњих предузећа кроз отварање <i>HUB-a</i>	0	20
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Успоставом јавног мјеста са неопходном опремом омогућава се развој рада фриленсера, чиме се доприноси развоју општине, већој запослености, бољем стандарду становника и сл.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100 000 (буџет 0; остали извори 100.000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности		
Циљне групе	Предузетници, незапослени, сви становници Општине		

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција		
Приоритет	1.4. Унапређење туристичких потенцијала		
Назив мјере	1.4.1. Изградња и реновирање туристичке инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Као један од неозабиљних спортско-рекреативних садржаја су "Ријечани Модрича" који је, заправо, спортско-рекреативни центар смјештен у једном од најљепших дијелова Дуге Њиве, у селу Ријечани Горњи удаљеном 12 км од Модриче. У питању је еколошки очуван природни амбијент који је погодан како за љетне тако и за зимске рекреативне садржаје. Ова мјера подразумијева реконструкцију, адаптацију и доградњу Спортско-</p>		

	<p>рекреативног центра "Ријечани". Реализацијом ове мјере допринијеће се унапређењу туристичких потенцијала општине Модрича.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања: - реконструкција, доградња, адаптација хотела и кућица у Спортско-рекреативном центру Ријечани</p> <p>Кључни стратешки пројекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Реконструкција, доградња и адаптација Спортско-рекреативног центра "Ријечани" Модрича 		
Кључни стратешки пројекти	Реконструкција, доградња и адаптација Спортско-рекреативног центра "Ријечани" Модрича	<p>Очекивани излазни резултат: - већи број туриста - већи приходи од боравишних такси - већи број смјештаних капацитета</p> <p>Очекивани крајњи резултат: До 2026. године реконструисан и адаптиран Спортско - рекреативни центар "Ријечани" Модрича</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број нових туриста/посјетилаца Спортско-рекреативном центру "Ријечани"	4.000	3.000
	Број кућица за смјештај	10	5
	Број реконструисаних објеката	0	2
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Подизањем туристичких капацитета, изградњом инфраструктуре, уређењем туристичких дестинација, стварају се дугорочни ефекти одрживости развоја туризма у општини Модрича.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 3.000 000(буџет 1.500 000; остали извори 1.500 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности		
Циљне групе	Туристи, сви становници Општине.		

Веза са стратешким циљем	1. Успостављено стабилно пословно окружење и раст домаћих и страних инвестиција
Приоритет	1.4. Унапређење туристичких потенцијала
Назив мјере	1.4.2. Развој вјерског, бициклистичког и рекреативног туризма

<p>Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања</p>	<p>Једно од најперспективних природних ресурса Модриче је Дуга Њива - излетиште и ваздушна бања на планини Требава. Дуга Њива је погодна за камповање, излете, бициклизам, лов, риболов итд. Посебно су значајни вјерски објекти са дугом традицијом, духовношћу и занимљивом архитектуром, која привлачи туристе. Такође, на планини Требава у селу Бабешница на локалитету Ћелије налазе се и трагови најстарије хришћанске цркве, што представља потенцијал за развој туризма.</p> <p>Једна од великих предности је што ће се изградњом жичаре значајно смањити употреба моторних возила и омогућити еколошка и одржива употреба природних ресурса, а самим тим утицати на очување природне средине.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изградња жичаре • изградња камп кућица за смјештај • изградња визитор центра • промоција туризма, афирмација пустоловног и иновативног производа који је одржив и темељен на природним ресурсима, уз заштиту природе • уређење планинарских, брдских стаза • покретање економије и привреде стварањем додатне понуде и потражње за локално становништво повезано с туристичком дјелатношћу. <p>Кључни стратешки пројекат: Изградња нове инфраструктуре у сврху промоције иновативног и одрживог туристичког производа "Дуга Њива"</p>		
<p>Кључни стратешки пројекти</p>	<p>Изградња нове инфраструктуре у сврху промоције иновативног и одрживог туристичког производа "Дуга Њива"</p>	<p>Очекивани излазни резултат: - повећан број посјетилаца и корисника за 70%</p> <p>Очекивани крајњи резултат: До 2026. године изграђена инфраструктура на Дугој Њиви</p>	
<p>Индикатори за праћење резултата мјере</p>	<p>Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)</p>	<p>Полазна вриједност (2022.)</p>	<p>Циљна вриједност (2026. година)</p>
	<p>Број уређених зелених површина</p>	<p>2</p>	<p>5</p>
	<p>Број изграђених кампова са неопходном инфраструктуром</p>	<p>0</p>	<p>10</p>
	<p>Изграђена жичара</p>	<p>0</p>	<p>1</p>
	<p>Број угостителјских објеката</p>	<p>0</p>	<p>3</p>
<p>Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета</p>	<p>Подизањем туристичких капацитета, изградњом инфраструктуре, уређењем туристичких дестинација, стварају се дугорочни ефекти одрживости развоја туризма у општини Модрича.</p>		
<p>Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања</p>	<p>Износ: 3.000 000 (буџет 1.500 000; остали извори 1.500 000)</p>		

Период спровођења мјере	2023-2026.
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности
Циљне групе	Туристи, сви становници Општине

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укључености и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.1. Унапређење квалитета и доступности комуналних услуга		
Назив мјере	2.1.1. Адаптација водоводне и комуналне инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Водоснабдијевање како у урбаном тако и у руралном подручју представља један од приоритета који има за циљ квалитетно и континуирано снабдијевање водом на подручју локалне заједнице. С обзиром на застарјелост и дотрајалост водоводне и комуналне инфраструктуре, мјера подразумијева реновирање и адаптацију исте. Наиме, мјера се односи на припремна истраживања, копање и пуштање у рад артешких бунара у МЗ Дуго Поље, МЗ Копривна, МЗ Крчевљани, МЗ Борово Поље, те суфинансирање у изградњи водовода у МЗ Милошевац.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања: - изградња, адаптација и реконструкција водовода, артешких бунара</p>		
Кључни стратешки пројекти	-		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број успостављених артешких бунара	8	12
	Број нових пречистача за воду	0	10
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређењем комуналне и водоводне инфраструктуре на подручју општине доприноси развоју руралних средина општине, здравијој животној средини, останку становништва у руралним подручјима.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 155 000 (буџет 155 000; остали извори 0)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности		
Циљне групе	Сви становници Општине		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укључености и унапређење дигиталних компетенција
--------------------------	--

Приоритет	2.1. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026.године		
Назив мјере	2.1.2. Побољшање саобраћајне инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Опредјељење локалне заједнице је да у складу са важећим стратешким плановима, приоритет буде реализација пројеката у области комуналне, саобраћајне и пословне инфраструктуре као и других пројеката који ће дати допринос даљем унапређењу локалне привреде и равномјерном развоју локалне заједнице.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • санацију моста у МЗ Бабешница, • санацију пута према Ћеришту у МЗ Бабешница, • санацију асфалтираних путева у МЗ Ботајица, • асфалтирање дијела пута према гробљу у МЗ Врањак, • асфалтирање пута према Стјепановићима у МЗ Врањак, • асфалтирање Спасојевића пута у засеоку Ријека у МЗ Врањак 1, асфалтирање Јоксимовића пута у засеоку Сјеча у МЗ Врањак 1, • асфалтирање у засеоку Брћани у МЗ Врањак 1, • асфалтирање пута Гаревачка црква - Кладари у МЗ Гаревац, • асфалтирање дијела улице 3 у МЗ Добриња, асфалтирање Томушиловића пута у МЗ Дуго Поље, • асфалтирање Јевтића пут у засеоку Велика Ријека, МЗ Копривна, асфалтирање Кнежевића пут, засеок Велика Ријека у МЗ Копривна, • асфалтирање Дамјановића пут у МЗ Копривна, • асфалтирање пута према Марјановићима у МЗ Кладари Горњи, асфалтирање пута према Филиповићима у МЗ Кладари Горњи, • санација пута према Дугој Њиви у МЗ Крчевљани, асфалтирање пута кроз центар МЗ Милошевац, • асфалтирање дијела Улице Војводе Синђелића у МЗ Модрича 1, • изградња пасареле за пјешачки прелаз код ЈУ ОШ „Свети Сава“ у МЗ Модрича, асфалтирање дијела Улице Хасана Кикића у МЗ Модрича 2, • асфалтирање крака Берлинске улице у МЗ Модрича 3, • асфалтирање Улице Јанка Веселиновића у МЗ Модрича 3, асфалтирање Улице Царице Милице у МЗ Модрича 4, • асфалтирање дијела Бањалучке улице у МЗ Модрича 4, завршетак радова на проширењу пружног прелаза у МЗ Модрича 5, асфалтирање Улице Св. Николе у МЗ Модрича 5, асфалтирање Улице Шумадијске у МЗ Модрича, асфалтирање попречне улице која спаја Улицу Св. Тројице и Улицу Св.Василија Острошког и рјешавање канализационе мреже на поменутој локацији у МЗ Модрича 5, асфалтирање Ђурића пута у МЗ Скугрић, асфалтирање Божића пута у МЗ Скугрић, • изградња мостова у МЗ општине. 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (година)
	Дужина дионице асфалтираног пута у км, на подручју општине	94	200

	Број изграђених мостова на подручју општине	4	6
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређењем комуналне и саобраћајне инфраструктуре на подручју општине доприноси се развоју општине, повезаности са другим општинама, развоју руралних средина општине.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 2.179 000 (буџет 0; остали извори 2. 179 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности		
Циљне групе	Сви становници Општине		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.1. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026. године		
Назив мјере	2.2.1. Развој капацитета локалне самоуправе		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>У циљу реализације мјере потребно је увести концепт <i>Е-управе</i>, ради бржег протока информација, <i>on line</i> рјешавања захтјева, као и континуирана едукација службеника општинске управе.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - увођење најновијих технолошких и информационих система - унапређење рада и ефикасности јавне управе 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022. година)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број <i>on line</i> ријешених захтјева, годишње	0	10.000
	Број едукованих службеника општинске управе	52	65
	Број предмета који се воде у електронској форми	4733	5000
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Дигитализацијом јавне управе убрзава се процес добијања услуга грађана, смањење трошкова те тиме веће задовољство становника услугама општинске управе.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 100 000 (буџет 0; остали извори 100 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		

Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича
Носиоци мјере	Одјељење за општу управу
Циљне групе	Предузетници, инвеститори, сви становници Општине

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укључености и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.1. Унапређени капацитети локалне самоуправе за рад са грађанима и цивилним сектором до 2026. године		
Назив мјере	2.2.2. Унапређење сарадње са дијаспором		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Општина Модрича је основала Одсјек за дијаспору који има за циљ унапређење и повезивање сарадње са дијаспором општине Модрича. Као први корак ка томе донесен је Стратешки план сарадње са дијаспором. Сарадња, везе и контакти са дијаспором су велики потенцијал за развој општине Модрича.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Остваривање контаката и повезивање дијаспоре са Општином - Инвестирање дијаспоре у развој привреде 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Број остварених контаката са дијаспором, годишње	120	150
	Број подржаних микро, малих и средњих предузећа кроз Одсјек за дијаспору	0	20
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређење сарадње са дијаспором, значајно ће допринијети привлачењу инвестиција у општину Модричу, чиме ће се стварати нова радна мјеста, већи прилив новца, већи приходи општине и становника општине.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 180 000 (буџет 90 000; остали извори 90 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за општу управу		
Циљне групе	Инвеститори		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026. године		
Назив мјере	2.3.1. Унапређење и развој Цивилне заштите		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Мјером ће се кроз различите видове активности и пројеката унаприједити оперативног рада служби цивилне заштите, те самим тим створити предуслови за виши степен заштите становништва од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Модрича. Мјера се односи на набавку опреме за хитне хуманитарне интервенције Општинског штаба за ванредне ситуације.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опремање јединица Цивилне заштите - опремање јединица опште намјене Цивилне заштите (ЈОН) 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)
	Опремљеност јединица Цивилне заштите %	30%	50%
	Број становника угрожен поплавама	-	700
	Број опремљених јединица опште намјене цивилне заштите (ЈОН)	0	24
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређењем и побољшањем опремљености Цивилне заштите стварају се услови веће заштите становништва од елементарних непогода и других несрећа, смањење штете и већа заштита живота становника на подручју општине Модрича.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 13 724 (буџет 0; остали извори 13 724)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за борачко-инвалидску заштиту и опште послове		
Циљне групе	Сви становници Општине		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција
Приоритет	2.3. Унапређени капацитети локалне заједнице за повећање безбједности грађана и смањење ризика од катастрофа до 2026. године
Назив мјере	2.3.2. Побољшање рада Територијално ватрогасно спасилачке јединице

Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Територијална ватрогасна спасилачка јединица Модрича не располаже техником и опремом за спасавање са већих висина. Стога, планом управљања у наредном периоду предвиђена је набавка универзалне мобилне преносне спиралне ватрогасне спуснице за евакуацију лица угроженим пожаром из свих објеката преко пет спратова висине. Реализација ове мјере односи се и на набавку земљишта и објекта за Ватрогасни дом.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Набавка универзалне мобилне преносне спиралне ватрогасне спуснице - Набавка земљишта и објекта за Ватрогасни дом 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Мобилна спирална ватрогасна спусница	0	1
	Купљено земљиште и објект за Ватрогасни дом	0	1
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Стварање услова за ефикасно смањење ризика од катастрофа на подручју општине Модрича, са фокусом на превентивно дјеловање, планирање, припремање и поступање у случају наступања несреће или катастрофе.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 540 000 (буџет 20 000; остали извори 520 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за општу управу		
Циљне групе	Сви становници Општине.		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција
Приоритет	2.4. Побољшање понуде образовних програма, културних и спортских садржаја
Назив мјере	2.4.1. Изградња и адаптација инфраструктуре за спортске и културне догађаје
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Пројекти из области спорта и културе представљају значајне капиталне пројекте општине. Циљ мјере је унапређење квалитета образовања кроз побољшање инфраструктуре образованих установа. Реализација ове мјере односи се на капиталне пројекте као што су изградња вањског комплекса базена, реконструкција Дома културе у МЗ Копривна, изградња дјечијег игралишта код шумарице у МЗ Модрича 1, реконструкција објекта ЈП "Спортско културни центар" у МЗ Модрича 1, реконструкција, доградња "Културно спортског центра" Модрича 2.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инфраструктурни радови на спортским објектима и објектима културе - изградња вањског комплекса базена <p>Кључни стратешки пројекти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Реконструкција објекта ЈП "Спортско културни центар" у МЗ Модрича 1 Реконструкција, доградња "Културно спортског центра" у Модрича 2 Изградња вањског комплекса базена 		
Кључни стратешки пројекти	<p>Реконструкција објекта ЈП "Спортско културни центар" у МЗ Модрича 1</p> <p>Реконструкција, доградња "Културно спортског центра" Модрича 2</p> <p>Изградња вањског комплекса базена</p>	<p>Оквирни излазни резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - већи број културних догађаја - већи број спортских догађаја - већи број корисника базена <p>Оквирни крајњи резултат:</p> <p>До краја 2026. године реконструисан "Спортско културни центар".</p> <p>До краја 2026. године изграђен вањски комплекс базена.</p> <p>До краја 2026. године реконструисан и дограђен "Културно спортски центар".</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Број изграђених објеката за водене спортове	1	2
	Степен уређености спортских објеката	70%	90%
	Број реконструисаних спортских објеката	43	45
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређењем услова за раст и развој спорта, инфраструктурна опремљеност спортских објеката и објеката културе, допринијеће афирмацији спорта општине Модрича, промоцији здравих стилова живота, промоцији општине Модрича као града културе и спортског града, здравијој популацији општине Модричи.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 6.358 000 (буџет 4.858 000; остали извори 1.500 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за општу управу		
Циљне групе	Сви становници Општине, спортски радници, дјеца		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.4. Побољшање понуде образовних програма, културних и спортских садржаја		
Назив мјере	2.4.2. Унапређење квалитета рада образованих установа		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Унапређење рада образовних установа доприноси већој спремности ученика за тржиште рада. Дакле, циљ је увођење нових образовних смјерова у средњим школама који ће бити усклађени са потребама на тржишту рада. Такође, потребно је рјешавање инфраструктурних проблема основног образовања и предшколског образовања. Мјера се односи на изградњу физкултурне сале у подручној школи Врањак, изградњу нове школе у Дугом Пољу, прекривање основне школе у Врањаку као и на унапређење запошљавања свршених средњошколаца и повећање продуктивности и конкурентности након реализације програма кроз увођење нових технологија у образовне процесе и стручно усавршавање у школама и предузећима, односно опремање кабинета ЦНЦ апаратама.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградња физкултурне сале у подручној школи Врањак - опремање кабинета ЦНЦ апаратама - изградња нове школе у Дугом Пољу - доградња/изградња предшколске установе 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Број савремено опремљених школских кабинета	-	2
	Број дјеце обухваћен предшколским образовањем	293	350
	Број објеката за предшколско образовање	2	3
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Овом мјером планирано је постизање трајних енергетских уштеда које ће бити видљиве у наредном периоду, у финансијском сегменту. Побољшањем услова образовних установа, кроз инфраструктурно уређење, опремање, доприноси се већој спремности ученика за тржиште рада.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 2.065 000 (буџет 130 000; остали извори 1.935 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за општу управу		
Циљне групе	Инвеститори, дјеца		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите		
Назив мјере	2.5.1. Успостављена квалитетнија здравствена заштита		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Реализација ове мјере осигураће бољу здравствену заштиту и бољи приступ здравственим услугама кроз побољшање здравствене инфраструктуре и набавку неопходне медицинске опреме. Мјером је предвиђена набавка новог ултразвучког апарата, колор доплер апарата, чиме ће се унаприједити превенција и ефикасније лијечење грађана општине Модрича.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набавка медицинске опреме - унапређење рада Дома здравља Модрича 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Број обављених прегледа, годишње	320.000	330.000
	Број запослених медицинских радника	88	125
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Овом мјером побољшаће се квалитет услуга примарне здравствене заштите за кориснике здравствене заштите и услуга са подручја општине Модрича, те ће се повећати број услуга за примаоце примарне здравствене заштите. Унапријеђен приступ примарној здравственој заштити на подручју општине Модрича. Оснажени капацитети Јавно здравствене установе и крајњих корисника у смислу побољшања доступности, ефикасности и квалитета пружања здравствених услуга на локалном нивоу.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 28.000 (буџет 0; остали извори 28 000)		
Период спровођења мјере	2023-2024.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Општинска управа, Дом здравља Модрича		
Циљне групе	Сви становници општине, волонтери		

Веза са стратешким циљем	2. Унапређени услови за квалитетан друштвени живот свих грађана уз осигурану социјалну укљученост и унапређење дигиталних компетенција		
Приоритет	2.5. Побољшање здравствене и социјалне заштите		
Назив мјере	2.5.2. Подршка рањивим категоријама становништва		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјера се односи на помоћ и подршку рањивим, маргинализованим категоријама становништва општине Модрича, очување и унапређење здравља као и спречавање болести, те побољшање стандарда живота, кроз подстицање на samozapošljavanje, укључивање у предузетништво и стварање нових радних мјеста.		

	Оквирна подручја дјеловања: - социјализација и финансијска самосталност рањивим категоријама становништва - подстицање за развој бизниса - подстицање на самозапошљавање		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Износ сталне новчане помоћи, мјесечно %	80-300	>15%
	Број едукација маргинализованих група, годишње	0	10
	Број бизниса маргинализованих група, годишње	6	10
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Едукацијом и отварањем бизниса рањивих група, доприноси њиховој самосталности, социјализацији, већим приходима што у коначници доводи до бољег стандарда живота ове категорија становништва.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 60.000 (буџет 30 000; остали извори 30 000)		
Период спровођења мјере	2023-2025.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Општинска управа Модрича		
Циљне групе	Маргинализоване групе, Црвени крст, Центар за социјални рад општине Модрича		

Веза са стратешким циљем	3. Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине	
Приоритет	3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини	
Назив мјере	3.1.1. Провођење мјера енергетске ефикасности у јавним установама	
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Циљ мјере је минимизирање топлотних губитака у јавним зградама у општини Модрича. Ријеч је о зградама образовних, здравствених, предшколских установа, јавне управе, као и спортских и културних установа. Оквирна подручја дјеловања: -замјена спољне и унутрашње столарије - уградња термостатске вентиле и главе, као и системе за даљинско читавање потрошње енергије и воде Кључни стратешки пројекат: Енергетска ефикасност зграда јавних установа општине Модрича	
Кључни стратешки пројекти	Енергетска ефикасност зграда јавних установа општине Модрича	Очекивани излазни резултат: - Замијењена столарија - Успостављени системи за даљинско

		очитавање потрошње енергије и воде Очекивани крајњи резултат: До 2026. године утопљени јавни објекти општине Модрича.	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Број утопљених јавних објеката	2	13
	Уграђен систем за даљинско очитавање потрошње енергије и воде	0	2
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Смањење потрошње енергије повећањем енергетске ефикасности код крајњих потрошача представља најефикаснију мјеру управљања трошковима за енергију као и за смањење емисије стакленичких гасова.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 3.000 000(буџет 1.500 000; остали извори 1.500 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Општинска управа Модрича.		
Циљне групе	Сви корисници јавних услуга, запослени у јавним установама.		

Веза са стратешким циљем	3. Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине		
Приоритет	3.1. Побољшати енергетску ефикасност у јавним установама у општини		
Назив мјере	3.1.2. Унаприједити и побољшати јавну расвјету		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјером су предвиђене активности на модернизацији система јавне расвјете, којим ће се постићи позитиван еколошки ефекат, остварити енергетске уштеде и позитиван економски учинак. Очекивана подручја дјеловања: - замјена расвјете ЛЕД расвјетним тијелима - едукација о значају енергетске уштеде и економском учинку		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Број постављених ЛЕД расвјетних тијела, годишње	2588	5000

	Годишња потрошња на бројилу: kw/год	-	>20%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Остварене енергетске уштеде имају позитиван економски учинак, те ће се средстава усмјерити на унапређење расвјете у свим МЗ општине Модрича.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 80.000 (буџет 0; остали извори 80 000)		
Период спровођења мјере	2023-2027.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Општинска управа Модрича, Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Сви становници општине		

Веза са стратешким циљем	3. Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине		
Приоритет	3.2. Кориштење обновљивих извора енергије		
Назив мјере	3.2.1. Развој кориштења обновљивих извора енергије		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Циљ ове мјере је повећање учешћа произведене енергије из обновљивих извора енергије (биомаса, енергија сунца, енергија вјетра, геотермална енергија) уз смањење негативних утицаја кориштења енергије добијене из фосилних горива (угаљ, нафта, земни гас) на животну средину. Провођењем мјере утврдиће се технички искористив потенцијал обновљивих извора енергије на подручју општине и формирати база података о свим обновљивим изворима са њиховим потенцијалима и активностима у којима би могли бити кориштени. На тај начин створиће се предуслови за оптимално коришћење енергије из обновљивих извора. Реализацијом мјере повећаће се енергетска ефикасност јавних објеката на подручју општине кроз веће учешће енергије из обновљивих извора у укупној потрошњи енергије, а самим тим и смањити негативан утицај на животну средину.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мапирање објеката и израда студије изводљивости за увођење енергетски ефикасних техничких рјешења у јавне зграде на подручју општине Модрича; • Реализација енергетски ефикасних техничких рјешења у јавним зградама на подручју општине <p>Кључни стратешки пројекат: Коришћење обновљивих извора енергије у јавним установама општине Модрича</p>		
Кључни стратешки пројекти	Коришћење обновљивих извора енергије у јавним установама општине Модрича	<p>Очекивани излазни резултат:</p> <p>Базе података о обновљивим изворима енергије и њиховим потенцијалима</p> <p>Очекивани крајњи резултат:</p> <p>До 2026. десет објеката који користе обновљиве изворе енергије.</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026. година)

	Број организованих тренинга/едукација на тему бенефита кориштења енергије из обновљивих извора	2	10
	Број објеката на којима су примјењене мјере енергије из обновљивих извора енергије	2	10
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Развојни ефекат се огледа у развоју привреде и запошљавања ради финансијских уштеда, допринос обезбјеђивању инвестиција у ширем кругу индустријских грана на локалном нивоу.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 3.000 000 (буџет 0; остали извори 3.000 000)		
Период спровођења мјере	2023-2027.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Општинска управа Модрича.		
Циљне групе	Сви становници општине.		

Веза са стратешким циљем	3. Успостављено значајније кориштење обновљивих извора енергије, повећана енергетска ефикасност и унапређена заштита животне средине		
Приоритет	3.2. Кориштење обновљивих извора енергије		
Назив мјере	3.2.2. Промоција и едукација паметног управљања отпадом		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Будући да на подручју општине Модрича постоји између 20-25 дивљих депонија и да се отпад одвози на регионалну депонију у Добој и због чињенице да у већини МЗ не постоји организован одвоз отпада, потребно је системски ријешити одвоз отпада, санирати дивље депоније и смањити њихов негативан утицај на животну средину. Циљ мјере је успостављен одржив систем за прикупљање, одвожење и правилно одлагање отпада.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одржавање тренинга о значају животне средине • изградња трансфер станица у Дервенти и Модричи • затварање постојећих општинских депонија • одвојено сакупљање отпада на мјесту настајања 		
Кључни стратешки пројекти			
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2026.година)
	Број организованих тренинга/едукација на тему заштите животне средине и штетности дивљих депонија	1	10

	Број санираних дивљих депонија	9	20
	Број МЗ-а покривених одвозом отпада	37%	40%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Системско рјешавање проблема одвоза и одлагања отпада, допринијеће рјешавању проблема дивљих депонија на подручју општине, а у коначници здравој животној средини, земљишту, води и здравим људима. Развојни ефекти се односе: смањење ризика по животну средину и здравље људи услед неправилног одлагања отпада.		
Индикативна финансијска пројекција са изворима финансирања	Износ: 50.000 (буџет 0; остали извори 50 000)		
Период спровођења мјере	2023-2026.		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Модрича		
Носиоци мјере	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију.		
Циљне групе	Сви становници општине, привредна друштва.		